

**KONFERENSEN
MELLAN FÖRETRÄDARNA
FÖR MEDLEMSSTATERNAS
REGERINGAR**

**Bryssel den 6 augusti 2004
(OR. fr)**

CIG 87/04

Ärende: Fördrag om upprättande av en konstitution för Europa

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INGRESS

DEL I

AVDELNING I – DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL

AVDELNING II – GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH
UNIONSMEDBORGARSKAP

AVDELNING III – UNIONENS BEFOGENHETER

AVDELNING IV – UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

KAPITEL I – DEN INSTITUTIONELLA RAMEN

KAPITEL II – UNIONENS ÖVRIGA INSTITUTIONER OCH DESS RÅDGIVANDE
ORGAN

AVDELNING V – UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER

KAPITEL I – ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

KAPITEL II – SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

KAPITEL III – FÖRDJUPADE SAMARBETEN

AVDELNING VI – UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

AVDELNING VII – UNIONENS FINANSER

AVDELNING VIII – UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD

AVDELNING IX – MEDLEMSKAP I UNIONEN

DEL II: EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE
RÄTTIGHETERNA

INGRESS

AVDELNING I – VÄRDIGHET

AVDELNING II – FRIHETER

AVDELNING III – JÄMLIKHET

AVDELNING IV – SOLIDARITET

AVDELNING V – MEDBORGARNAS RÄTTIGHETER

AVDELNING VI – RÄTTSKIPNING

AVDELNING VII – ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TOLKNING OCH TILLÄMPNING
AV STADGAN

DEL III: UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION

AVDELNING I – ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

AVDELNING II – ICKE-DISKRIMINERING OCH MEDBORGARSKAP

AVDELNING III – INRE POLITIK OCH ÅTGÄRDER

KAPITEL I – INRE MARKNADEN

Avsnitt 1 – Den inre marknadens upprättande och funktion

Avsnitt 2 – Fri rörlighet för personer och tjänster

Underavsnitt 1 – Arbetstagare

Underavsnitt 2 – Etableringsfrihet

Underavsnitt 3 – Frihet att tillhandahålla tjänster

Avsnitt 3 – Fri rörlighet för varor

Underavsnitt 1 – Tullunion

Underavsnitt 2 – Tullsamarbete

Underavsnitt 3 – Förbud mot kvantitativa restriktioner

Avsnitt 4 – Kapital och betalningar

Avsnitt 5 – Konkurrensregler

Underavsnitt 1 – Regler för företag

Underavsnitt 2 – Stöd som beviljas av medlemsstaterna

Avsnitt 6 – Bestämmelser om skatter

Avsnitt 7 – Gemensamma bestämmelser

KAPITEL II – EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

Avsnitt 1 – Ekonomisk politik

Avsnitt 2 – Monetär politik

Avsnitt 3 – Institutionella bestämmelser

Avsnitt 4 – Särskilda bestämmelser för de medlemsstater som har euron som valuta

Avsnitt 5 – Övergångsbestämmelser

KAPITEL III – POLITIK PÅ ANDRA OMRÅDEN

Avsnitt 1 – Sysselsättning

Avsnitt 2 – Socialpolitik

Avsnitt 3 – Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

Avsnitt 4 – Jordbruk och fiske

Avsnitt 5 – Miljö

Avsnitt 6 – Konsumentskydd

Avsnitt 7 – Transporter

Avsnitt 8 – Transeuropeiska nät

Avsnitt 9 – Forskning och teknisk utveckling samt rymden

Avsnitt 10 – Energi

KAPITEL IV – ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA

Avsnitt 1 – Allmänna bestämmelser

Avsnitt 2 – Politik som gäller kontroll vid gränser, asyl och invandring

Avsnitt 3 – Civilrättsligt samarbete

Avsnitt 4 – Straffrättsligt samarbete

Avsnitt 5 – Polissamarbete

KAPITEL V – OMRÅDEN DÄR UNIONEN FÅR BESLUTA OM ATT GENOMFÖRA STÖDJANDE, SAMORDNANDE ELLER KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER

Avsnitt 1 – Folkhälsa

Avsnitt 2 – Industri

Avsnitt 3 – Kultur

Avsnitt 4 – Turism

Avsnitt 5 – Utbildning, ungdoms- och idrottsfrågor och yrkesutbildning

Avsnitt 6 – Skydd och beredskap

Avsnitt 7 – Administrativt samarbete

AVDELNING IV – ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH
TERRITORIER

AVDELNING V – UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER

KAPITEL I – BESTÄMMELSER SOM SKALL TILLÄMPAS ALLMÄNT

KAPITEL II – DEN GEMENSAMMA UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIKEN

Avsnitt 1 – Gemensamma bestämmelser

Avsnitt 2 – Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

Avsnitt 3 – Finansiella bestämmelser

KAPITEL III – DEN GEMENSAMMA HANDELSPOLITIKEN

KAPITEL IV – SAMARBETE MED TREDJELAND OCH HUMANITÄRT BISTÅND

Avsnitt 1 – Utvecklingssamarbete

Avsnitt 2 – Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeland

Avsnitt 3 – Humanitärt bistånd

KAPITEL V – RESTRIKTIVA ÅTGÄRDER

KAPITEL VI – INTERNATIONELLA AVTAL

KAPITEL VII – UNIONENS FÖRBINDELSER MED INTERNATIONELLA
ORGANISATIONER OCH TREDJELAND SAMT UNIONENS
DELEGATIONER

KAPITEL VIII – GENOMFÖRANDE AV SOLIDARITETSKLAUSULEN

AVDELNING VI – UNIONENS FUNKTION

KAPITEL I – INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

Avsnitt 1 – Institutioner

Underavsnitt 1 – Europaparlamentet

Underavsnitt 2 – Europeiska rådet

Underavsnitt 3 – Ministerrådet

Underavsnitt 4 – Europeiska kommissionen

Underavsnitt 5 – Europeiska unionens domstol

Underavsnitt 5a – Europeiska centralbanken

Underavsnitt 6 – Revisionsrätten

Avsnitt 2 – Unionens rådgivande organ

Underavsnitt 1 – Regionkommittén

Underavsnitt 2 – Ekonomiska och sociala kommittén

Avsnitt 3 – Europeiska investeringsbanken

Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser för unionens institutioner, organ och myndigheter

KAPITEL II – FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Avsnitt 1 – Den fleråriga finansieringsramen

Avsnitt 2 – Unionens årliga budget

Avsnitt 3 – Genomförande av budgeten och ansvarsfrihet

Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser

Avsnitt 5 – Bekämpning av bedrägeri

KAPITEL III – FÖRDJUPADE SAMARBETEN

AVDELNING VII – GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

DEL IV: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

FÖRDRAG OM UPPRÄTTANDE AV EN
KONSTITUTION FÖR EUROPA

INGRESS

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG, REPUBLIKEN TJECKIENS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN ESTLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN GREKLANDS PRESIDENT, HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN, REPUBLIKEN FRANKRIKES PRESIDENT, IRLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN ITALIENS PRESIDENT, REPUBLIKEN CYPERNS PRESIDENT, REPUBLIKEN LETTLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN LITAUENS PRESIDENT, HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG, REPUBLIKEN UNGERNS PRESIDENT, MALTAS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA, REPUBLIKEN ÖSTERRIKES FÖRBUNDSPRESIDENT, REPUBLIKEN POLENS PRESIDENT, REPUBLIKEN PORTUGALS PRESIDENT, REPUBLIKEN SLOVENIENS PRESIDENT, REPUBLIKEN SLOVAKIENS PRESIDENT, REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT, KONUNGARIKET SVERIGES REGERING, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,

INSPIRERADE av Europas kulturella, religiösa och humanistiska arv, ur vilket har utvecklats de universella värden som utgörs av människans okränkbara och oförytterliga rättigheter samt frihet, demokrati, jämlikhet och rättsstatsprincipen,

ÖVERTYGGADE om att Europa, återförenat efter smärtsamma erfarenheter, kommer att gå vidare på civilisationens, framstegens och välståndets väg, till fromma för alla invånare, även de svagaste och mest utblottade, att Europa önskar förbli en kontinent som är öppen för kultur, kunskap och sociala framsteg och att Europa önskar fördjupa det offentliga livets demokratiska och öppna karaktär och verka för fred, rättvisa och solidaritet i världen,

ÖVERTYGGADE om att Europas folk, samtidigt som de är och förblir stolta över sin identitet och sin nationella historia, är fast beslutna att övervinna sina gamla motsättningar och att i en allt fastare sammanslutning skapa sin gemensamma framtid,

FÖRVISSADE om att Europa, förenat i mångfalden, erbjuder de bästa möjligheterna att fortsätta det stora äventyr som gör Europa till ett område där människans förhoppningar kan infrias, med respekt för varje människas rättigheter och insikt om ansvaret för kommande generationer och för vår jord,

BESLUTNA att bygga vidare på det verk som har genomförts inom ramen för fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och fördraget om Europeiska unionen och att säkerställa kontinuiteten i gemenskapens regelverk,

TACKSAMMA mot ledamöterna av Europeiska konventet för att de har utarbetat utkastet till denna konstitution på Europeiska unionens medborgares och staters vägnar,

HAR SOM BEFULLMÄKTIGADE UTSETT

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG,

REPUBLIKEN TJECKIENS PRESIDENT,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT,

REPUBLIKEN ESTLANDS PRESIDENT,

REPUBLIKEN GREKLANDS PRESIDENT,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKES PRESIDENT,

IRLANDS PRESIDENT,

REPUBLIKEN ITALIENS PRESIDENT,

REPUBLIKEN CYPERNS PRESIDENT,

REPUBLIKEN LETTLANDS PRESIDENT,

REPUBLIKEN LITAUENS PRESIDENT,

HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG,

REPUBLIKEN UNGERNS PRESIDENT,

MALTAS PRESIDENT,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKES FÖRBUNDSPRESIDENT,

REPUBLIKEN POLENS PRESIDENT,

REPUBLIKEN PORTUGALS PRESIDENT,

REPUBLIKEN SLOVENIENS PRESIDENT,

REPUBLIKEN SLOVAKIENS PRESIDENT,

REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT,

KONUNGARIKET SVERIGES REGERING,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET
STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

SOM sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, HAR ENATS
OM FÖLJANDE.

DEL I

AVDELNING I

DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL

ARTIKEL I-1

Upprättande av unionen

1. Genom denna konstitution, som har sitt ursprung i en önskan hos Europas medborgare och stater att bygga sin gemensamma framtid, upprättas Europeiska unionen, som av medlemsstaterna tilldelas befogenheter för att deras gemensamma mål skall uppnås. Unionen skall samordna medlemsstaternas politik för att dessa mål skall kunna uppnås och skall på gemenskapsgrund utöva de befogenheter som medlemsstaterna tilldelar unionen.
2. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar dess värderingar och förbinder sig att gemensamt främja dem.

ARTIKEL I-2

Unionens värden

Unionen skall bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden skall vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle där mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män råder.

ARTIKEL I-3

Unionens mål

1. Unionen skall ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd.
2. Unionen skall erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser samt en inre marknad, där det råder fri och icke snedvriden konkurrens.
3. Unionen skall verka för en hållbar utveckling i Europa som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt och på prisstabilitet, på en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas, samt på en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den skall främja vetenskapliga och tekniska framsteg.

Den skall bekämpa social utestängning och diskriminering samt främja social rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnets rättigheter.

Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning samt solidaritet mellan medlemsstaterna.

Den skall respektera rikedomerna hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturarvet skyddas och utvecklas.

4. I sina förbindelser med den övriga världen skall unionen bekräfta och främja sina värderingar och intressen. Den skall bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av vår jord, solidaritet och ömsesidig respekt mellan folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för de mänskliga rättigheterna, särskilt barnets rättigheter, samt till strikt efterlevnad och utveckling av internationell rätt, inklusive respekt för principerna i Förenta nationernas stadga.

5. Unionen skall sträva mot sina mål med lämpliga medel, beroende på de befogenheter som den tilldelas i konstitutionen.

ARTIKEL I-4

Grundläggande friheter och icke-diskriminering

1. Fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital samt etableringsfrihet skall garanteras inom och av unionen i enlighet med konstitutionen.

2. Inom tillämpningsområdet för konstitutionen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i denna, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

ARTIKEL I-5

Förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna

1. Unionen skall respektera medlemsstaternas likhet inför konstitutionen samt deras nationella identitet, som kommer till uttryck i deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet det regionala och lokala självstyret. Den skall respektera deras väsentliga statliga funktioner, särskilt funktioner vars syfte är att hävda deras territoriella integritet, upprätthålla lag och ordning och skydda den nationella säkerheten.

2. Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen eller av unionens institutioners akter.

Medlemsstaterna skall hjälpa unionen att fullgöra sina uppgifter och de skall avstå från varje åtgärd som kan riskera att unionens mål inte uppnås.

ARTIKEL I-6

Unionsrätten

Konstitutionen och den rätt som antas av unionens institutioner genom utövande av de befogenheter som den har tilldelats skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.

ARTIKEL I-7

Juridisk person

Unionen skall vara en juridisk person.

ARTIKEL I-8

Unionens symboler

Unionens flagga skall föreställa en cirkel av tolv gula stjärnor på blå botten.

Unionens hymn är hämtad från Hymn till glädjen i Ludwig van Beethovens nionde symfoni.

Unionens motto skall vara *Förenade i mångfalden*.

Unionens valuta skall vara euron.

Europadagen skall högtidlighållas den 9 maj i hela unionen.

AVDELNING II

GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH UNIONSMEDBORGARSKAP

ARTIKEL I-9

Grundläggande rättigheter

1. Unionen skall erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, vilken utgör del II.
2. Unionen skall ansluta sig till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Denna anslutning skall inte ändra unionens befogenheter såsom de definieras i konstitutionen.
3. De grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i unionsrätten som allmänna principer.

ARTIKEL I-10

Unionsmedborgarskap

1. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall ha unionsmedborgarskap. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i konstitutionen.

De skall ha

- a) rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier,
- b) rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten,
- c) rätt till skydd inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten,
- d) rätt att göra framställningar till Europaparlamentet och att vända sig till Europeiska ombudsmannen samt rätt att vända sig till unionens institutioner och rådgivande organ på något av konstitutionens språk och få svar på samma språk.

Dessa rättigheter skall utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i konstitutionen och i de åtgärder som antagits med tillämpning av denna.

AVDELNING III

UNIONENS BEFOGENHETER

ARTIKEL I-11

Grundläggande principer

1. Principen om tilldelade befogenheter skall styra avgränsningen av unionens befogenheter. Principerna om subsidiaritet och proportionalitet skall styra utövandet av dessa befogenheter.
2. Enligt principen om tilldelade befogenheter skall unionen handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat den i konstitutionen för att nå de mål som fastställs däri. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i konstitutionen skall tillhöra medlemsstaterna.
3. Enligt subsidiaritetsprincipen skall unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, varken på central nivå eller på regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Unionens institutioner skall tillämpa subsidiaritetsprincipen i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. De nationella parlamenten skall se till att denna princip följs i enlighet med det förfarande som anges i protokollet.
4. Enligt proportionalitetsprincipen skall unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i konstitutionen.

Unionens institutioner skall tillämpa proportionalitetsprincipen i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

ARTIKEL I-12

Befogenhetskategorier

1. När konstitutionen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område, får endast unionen lagstifta och anta rättsligt bindande akter, medan medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen eller för att genomföra unionens akter.
2. När konstitutionen tilldelar unionen en befogenhet som skall delas med medlemsstaterna på ett visst område, får unionen och medlemsstaterna lagstifta och anta rättsligt bindande akter på detta område. Medlemsstaterna skall utöva sin befogenhet i den mån som unionen inte har utövat sin befogenhet eller har beslutat att inte längre utöva den.
3. Medlemsstaterna skall samordna sin ekonomiska politik och sysselsättningspolitik i enlighet med de närmare föreskrifter som anges i del III, vilka unionen skall ha befogenhet att meddela.
4. Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.
5. På vissa områden och på de villkor som fastställs i konstitutionen skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, dock utan att ersätta deras befogenhet på dessa områden.

Unionens rättsligt bindande akter som antas på grundval av bestämmelserna i del III för dessa områden får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

6. Omfattningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter fastställs i bestämmelserna i del III för varje område.

ARTIKEL I-13

Områden med exklusiv befogenhet

1. Unionen skall ha exklusiv befogenhet på följande områden:

- a) Tullunionen.
- b) Fastställandet av de konkurrensregler som är nödvändiga för den inre marknadens funktion.
- c) Den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta.
- d) Bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.
- e) Den gemensamma handelspolitiken.

2. Unionen skall också ha exklusiv befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet föreskrivs i en unionslagstiftningsakt, eller om ingåendet är nödvändigt för att den skall kunna utöva sin befogenhet internt eller i den mån det kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa.

ARTIKEL I-14

Områden med delad befogenhet

1. Unionen skall ha delad befogenhet med medlemsstaterna om den genom konstitutionen tilldelas en befogenhet som inte omfattas av de områden som avses i artiklarna I-13 och I-17.
2. Unionen och medlemsstaterna skall ha delade befogenheter på följande huvudområden:
 - a) Inre marknaden.
 - b) Socialpolitik, i fråga om aspekter som anges i del III.
 - c) Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
 - d) Jordbruk och fiske, med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser.
 - e) Miljö.
 - f) Konsumentskydd.
 - g) Transport.
 - h) Transeuropeiska nät.
 - i) Energi.
 - j) Området med frihet, säkerhet och rättvisa.
 - k) Gemensamma angelägenheter i fråga om säkerhet när det gäller de aspekter på folkhälsa som anges i del III.
3. När det gäller forskning, teknisk utveckling och rymden skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder, bland annat att besluta om och genomföra program, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter.

4. När det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder och en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter.

ARTIKEL I-15

Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken

1. Medlemsstaterna skall samordna sin ekonomiska politik inom unionen. Ministerrådet skall anta åtgärder i detta syfte, särskilt de allmänna riktlinjerna för denna politik.

Särskilda bestämmelser skall tillämpas på de medlemsstater som har euron som valuta.

2. Unionen skall vidta åtgärder för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik, särskilt genom att ange riktlinjerna för denna politik.

3. Unionen får ta initiativ för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas socialpolitik.

ARTIKEL I-16

Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden och alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet och skall respektera unionens åtgärder på detta område. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller riskerar att minska dess effektivitet.

ARTIKEL I-17

Områden för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder

Unionen skall ha befogenhet att vidta stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder. Områdena för dessa åtgärder skall på europeisk nivå vara

- a) skydd för och förbättring av människors hälsa,
- b) industri,
- c) kultur,
- d) turism,
- e) utbildning, ungdom, idrott och yrkesutbildning,
- f) skydd och beredskap,
- g) administrativt samarbete.

ARTIKEL I-18

Flexibilitetsklausul

1. Om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att, inom ramen för den politik som anges i del III, nå något av de mål som fastställs genom konstitutionen, och konstitutionen inte innehåller de nödvändiga befogenheterna härför, skall ministerrådet, på förslag av Europeiska kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, med enhällighet anta lämpliga åtgärder.
2. Europeiska kommissionen skall vid det förfarande för kontroll av subsidiaritetsprincipen som avses i artikel I-11.3 uppmärksamma nationella parlament på de förslag som grundar sig på den här artikeln.
3. De åtgärder som grundar sig på denna artikel får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar i de fall där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

AVDELNING IV

UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

KAPITEL I

DEN INSTITUTIONELLA RAMEN

ARTIKEL I-19

Unionens institutioner

1. Unionen skall ha en institutionell ram med syfte att
 - främja dess värderingar,
 - sträva mot att förverkliga dess mål,
 - tjäna dess egna, dess medborgares och medlemsstaternas intressen,
 - säkerställa konsekvens, effektivitet och kontinuitet i dess politik och verksamhet.

Den institutionella ramen skall omfatta följande:

- Europaparlamentet.
- Europeiska rådet.

- Ministerrådet (nedan kallat "rådet").
- Europeiska kommissionen (nedan kallad "kommissionen").
- Europeiska unionens domstol.

2. Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom konstitutionen, i enlighet med de förfaranden och villkor som anges i denna. Institutionerna skall samarbeta lojalt med varandra.

ARTIKEL I-20

Europaparlamentet

1. Europaparlamentet skall tillsammans med rådet lagstifta och utöva budgetfunktionen. Det skall utöva politisk kontroll och rådgivande funktioner i enlighet med de villkor som fastställs i konstitutionen. Det skall välja kommissionens ordförande.
2. Europaparlamentet skall vara sammansatt av företrädare för unionens medborgare. Deras antal får inte överstiga 750. Medborgarna skall företrädas i degressiv proportionalitet, med minst sex ledamöter per medlemsstat. Ingen medlemsstat får tilldelas fler än 96 platser.

Europeiska rådet skall på Europaparlamentets initiativ och med dess godkännande med enhällighet anta ett europeiskt beslut om Europaparlamentets sammansättning, varvid principerna i första stycket skall respekteras.

3. Europaparlamentets medlemmar skall väljas genom allmänna, direkta, fria och hemliga val för en period av fem år.
4. Europaparlamentet skall välja sin ordförande och sitt presidium bland sina ledamöter.

ARTIKEL I-21

Europeiska rådet

1. Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar. Det skall inte ha någon lagstiftande funktion.
2. Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, samt av sin ordförande och kommissionens ordförande. Unionens utrikesminister skall delta i dess arbete.
3. Europeiska rådet skall sammanträda var tredje månad efter kallelse av sin ordförande. Om dagordningen kräver det, kan var och en av Europeiska rådets medlemmar besluta att den skall biträdas av en minister och, när det gäller kommissionens ordförande, av en ledamot av kommissionen. Om situationen kräver det, skall ordföranden sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet.
4. Europeiska rådet skall besluta med konsensus om inte annat föreskrivs i konstitutionen.

ARTIKEL I-22

Europeiska rådets ordförande

1. Europeiska rådet skall välja sin ordförande med kvalificerad majoritet, för en period av två och ett halvt år, som kan förnyas en gång. I händelse av förhinder eller allvarlig försummelse får Europeiska rådet avbryta ordförandens mandat enligt samma förfarande.

2. Europeiska rådets ordförande skall

- a) leda Europeiska rådets arbete och driva det framåt,
- b) säkerställa förberedelserna av och kontinuiteten i Europeiska rådets arbete i samarbete med kommissionens ordförande och på grundval av arbetet i rådet i konstellationen allmänna frågor,
- c) verka för att underlätta sammanhållning och konsensus inom Europeiska rådet,
- d) lägga fram en rapport för Europaparlamentet efter varje möte i Europeiska rådet.

Europeiska rådets ordförande skall på sin nivå och i denna egenskap representera unionen utåt i de frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, utan att unionens utrikesministers befogenheter åsidosätts.

3. Europeiska rådets ordförande får inte inneha ett nationellt mandat.

ARTIKEL I-23

Ministerrådet

1. Rådet skall tillsammans med Europaparlamentet lagstifta och utöva budgetfunktionen. Det skall fastställa politik och fungera samordnande i enlighet med de villkor som fastställs i konstitutionen.
2. Rådet skall bestå av en företrädare på ministernivå för varje medlemsstat med befogenhet att fatta bindande beslut för regeringen i den medlemsstat som han eller hon företräder och att utöva dess rösträtt.
3. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet om inte annat föreskrivs i konstitutionen.

ARTIKEL I-24

Ministerrådets konstellationer

1. Rådet skall sammanträda i olika konstellationer.
2. Rådet i konstellationen allmänna frågor skall säkerställa följdriktigheten i de olika rådskonstellationernas arbete.

Det skall tillsammans med Europeiska rådets ordförande och kommissionen förbereda och säkerställa uppföljningen av Europeiska rådets möten.

3. Rådet i konstellationen utrikes frågor skall utforma unionens yttre åtgärder på grundval av de strategiska riktlinjer som Europeiska rådet anger och säkerställa följdriktigheten i unionens åtgärder.
4. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om fastställande av förteckningen över de övriga rådskonstellationerna.
5. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete.
6. Rådets möten skall vara offentliga när det överlägger och röstar om ett utkast till lagstiftningsakt. Varje rådsmöte skall därför delas upp i två delar, varav en del ägnas åt överläggningar om unionens lagstiftningsakter och en del åt icke lagstiftande verksamhet.
7. Ordförandeskapet för andra rådskonstellationer än utrikes frågor skall innehas av medlemsstaternas företrädare i rådet på grundval av ett system med jämlik rotation i enlighet med villkor som skall fastställas genom ett europeiskt beslut av Europeiska rådet. Europeiska rådet skall besluta med kvalificerad majoritet.

ARTIKEL I-25

Definition av kvalificerad majoritet i Europeiska rådet och rådet

1. Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av rådets medlemmar, dock minst 15 rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av unionens befolkning.

En blockerande minoritet skall omfatta minst fyra rådsmedlemmar; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

2. När rådet inte beslutar på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister, skall kvalificerad majoritet, genom avvikelse från punkt 1, definieras som minst 72 % av rådets medlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av unionens befolkning.

3. Punkterna 1 och 2 skall tillämpas för Europeiska rådet när det beslutar med kvalificerad majoritet.

4. I Europeiska rådet skall dess ordförande och kommissionens ordförande inte delta i omröstningen.

ARTIKEL I-26

Europeiska kommissionen

1. Kommissionen skall främja unionens allmänna intresse och ta lämpliga initiativ i detta syfte. Den skall säkerställa att konstitutionen och de åtgärder som antas av institutionerna enligt denna tillämpas. Den skall övervaka tillämpningen av unionsrätten under kontroll av Europeiska unionens domstol. Den skall genomföra budgeten och förvalta program. Den skall samordna, verkställa och förvalta i enlighet med de villkor som fastställs i konstitutionen. Med undantag av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt övriga i konstitutionen angivna fall skall den ha hand om unionens yttre representation. Den skall ta initiativ till unionens årliga och fleråriga programplanering för att få till stånd interinstitutionella avtal.

2. En unionslagstiftningsakt får antas endast på förslag av kommissionen om inte annat föreskrivs i konstitutionen. Andra akter skall antas på förslag av kommissionen om detta föreskrivs i konstitutionen.
3. Kommissionens mandattid skall vara fem år.
4. Kommissionens ledamöter skall väljas på grundval av sin allmänna duglighet och sitt engagemang för Europa och bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas.
5. Den första kommission som tillsätts enligt bestämmelserna i konstitutionen skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat, inklusive ordföranden och unionens utrikesminister, som skall vara en av kommissionens vice ordförande.
6. Från och med utgången av mandattiden för den kommission som avses i punkt 5 skall kommissionen bestå av ett antal ledamöter inklusive ordföranden och unionens utrikesminister, som motsvarar två tredjedelar av antalet medlemsstater, om inte Europeiska rådet med enhällighet beslutar att ändra detta antal.

Kommissionens ledamöter skall utses bland medlemsstaternas medborgare genom ett system med lika rotation mellan medlemsstaterna. Detta system skall regleras i ett europeiskt beslut som skall antas med enhällighet av Europeiska rådet och grundas på följande principer:

- a) Medlemsstaterna skall behandlas fullständigt jämlikt när det fastställs i vilken ordning och hur länge deras medborgare skall vara ledamöter av kommissionen. Skillnaden mellan det totala antalet mandatperioder för medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.

b) Med förbehåll för led a skall var och en av de på varandra följande kommissionerna ha en sådan sammansättning att det på ett tillfredsställande sätt speglar samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

7. Kommissionen skall fullgöra sina uppgifter under fullständig oavhängighet. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel I-28.2 får kommissionens ledamöter varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering, någon institution, något organ eller någon myndighet. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter eller utförandet av deras uppgifter.

8. Kommissionen skall kollektivt vara ansvarig inför Europaparlamentet. Europaparlamentet får rösta om misstroendevotum mot kommissionen i enlighet med artikel III-340. Om förslaget antas skall kommissionsledamöterna kollektivt avgå och unionens utrikesminister skall avgå från kommissionen.

ARTIKEL I-27

Europeiska kommissionens ordförande

1. Med hänsyn till valen till Europaparlamentet och efter lämpligt samråd skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet föreslå Europaparlamentet en kandidat till befattningen som kommissionens ordförande. Denna kandidat skall väljas av Europaparlamentet med en majoritet av dess ledamöter. Om denna kandidat inte får majoritet, skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet inom en månad föreslå en ny kandidat som skall väljas av Europaparlamentet i enlighet med samma förfarande.

2. Rådet skall i samförstånd med den valde ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det föreslår till ledamöter av kommissionen. Dessa skall väljas på grundval av förslag från medlemsstaterna och i enlighet med kriterierna i artikel I-26.4 och I-26.6 andra stycket.

Ordföranden, unionens utrikesminister och de övriga ledamöterna av kommissionen skall kollektivt godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. På grundval av detta godkännande skall kommissionen utses av Europeiska rådet med kvalificerad majoritet.

3. Kommissionens ordförande skall

- a) ange riktlinjer för kommissionens uppgifter,
- b) besluta om kommissionens interna organisation för att se till att det råder följdriktighet i dess arbete och att den arbetar effektivt och som ett kollegialt organ,
- c) utse vice ordförande bland kommissionens ledamöter, med undantag av unionens utrikesminister.

En ledamot av kommissionen skall avgå om ordföranden begär detta. Unionens utrikesminister skall i enlighet med förfarandet i artikel I-28.1 avgå om ordföranden begär detta.

ARTIKEL I-28

Unionens utrikesminister

1. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet och med godkännande av kommissionens ordförande utnämna unionens utrikesminister. Europeiska rådet kan avbryta utrikesministerns mandatperiod i enlighet med samma förfarande.
2. Unionens utrikesminister skall leda unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Utrikesministern skall genom sina förslag bidra till utformningen av denna politik och skall såsom rådets bemyndigade ställföreträdare verkställa den. Utrikesministern skall handla på samma sätt i fråga om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.
3. Unionens utrikesminister skall vara ordförande i rådet i konstellationen utrikes frågor.
4. Unionens utrikesminister skall vara en av kommissionens vice ordförande. Utrikesministern skall säkerställa samstämmigheten i unionens yttre åtgärder. Utrikesministern skall inom kommissionen ha det ansvar som åligger denna för de yttre förbindelserna och för samordningen av övriga delar av unionens yttre åtgärder. Vid utövandet av detta ansvar inom kommissionen och endast för dessa ansvarsområden skall utrikesministern omfattas av de förfaranden som reglerar kommissionens arbete så långt som detta är förenligt **med** punkterna 2 och 3.

ARTIKEL I-29

Europeiska unionens domstol

1. Europeiska unionens domstol skall bestå av domstolen, tribunalen och specialdomstolar. Den skall säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom de områden som omfattas av unionsrätten.

2. Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat. Den skall biträdas av generaladvokater.

Tribunalen skall ha minst en domare per medlemsstat.

Domstolens domare och generaladvokater samt tribunalens domare skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller de villkor som fastställs i artiklarna III-355 och III-356. De skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd på sex år. Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

3. Europeiska unionens domstol skall i enlighet med del III

- a) avgöra ärendena där talan väcks av en medlemsstat, en institution eller fysiska eller juridiska personer,
- b) meddela förhandsavgöranden när en nationell domstol har begärt förhandsavgörande om tolkningen av unionsrätten eller giltigheten av akter som antagits av institutionerna,

- c) besluta i de övriga fall som föreskrivs i konstitutionen.

KAPITEL II

UNIONENS ÖVRIGA INSTITUTIONER OCH DESS RÅDGIVANDE ORGAN

ARTIKEL I-30

Europeiska centralbanken

1. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall utgöra Europeiska centralbankssystemet. Europeiska centralbanken, och de nationella centralbankerna i de medlemsstater som har euron som valuta, vilka utgör Eurosystemet, skall föra unionens monetära politik.
2. Europeiska centralbankssystemet skall styras av Europeiska centralbankens beslutande organ. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall det stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål. Det skall utföra alla andra centralbanksuppgifter i enlighet med del III och stadgan för Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbanken.
3. Europeiska centralbanken skall vara en institution. Den skall vara en juridisk person. Endast banken får tillåta utgivning av euron. Den skall vara oavhängig när den utövar sina befogenheter och förvaltar sin ekonomi. Unionens institutioner, organ och myndigheter samt medlemsstaternas regeringar skall respektera denna oavhängighet.

4. Europeiska centralbanken skall anta de åtgärder som behövs för att utföra sina uppgifter i enlighet med artiklarna III-185–III-191 och III-196 och på de villkor som fastställs i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. I enlighet med nämnda artiklar skall de medlemsstater som inte har euron som valuta, liksom deras centralbanker, behålla sina befogenheter på det monetära området.
5. Inom området för sina befogenheter skall Europeiska centralbanken höras om varje utkast till unionsakt samt om varje utkast till rättsregler på nationell nivå, och den får avge yttranden.
6. Europeiska centralbankens beslutande organ, deras sammansättning och deras regler för verksamheten anges i artiklarna III-192, III-193, III-382 och III-383 samt i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

ARTIKEL I-31

Revisionsrätten

1. Revisionsrätten skall vara en institution. Den skall revidera unionens räkenskaper.
2. Den skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter och förvissa sig om att den ekonomiska förvaltningen varit sund.
3. Den skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Dess ledamöter skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

ARTIKEL I-32

Unionens rådgivande organ

1. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall bistås av en regionkommitté och en ekonomisk och social kommitté, vilka skall utöva rådgivande funktioner.
2. Regionkommittén skall bestå av företrädare för regionala och lokala organ som antingen har valts till ett regionalt eller lokalt organ eller är politiskt ansvariga inför en vald församling.
3. Ekonomiska och sociala kommittén skall vara sammansatt av företrädare för organisationer för arbetsgivare, löntagare och andra företrädare för det civila samhället, särskilt inom socioekonomiska, medborgerliga områden och fackområden samt kulturella områden.
4. Regionkommitténs och Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter skall inte bindas av några instruktioner. De skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.
5. Reglerna för dessa kommittéers sammansättning, för hur deras ledamöter skall utses, för deras befogenheter och arbetssätt anges i artiklarna III-386–III-392.

Reglerna i punkterna 2 och 3 för hur de skall vara sammansatta skall regelbundet ses över av rådet för att ta hänsyn till den ekonomiska, sociala och demografiska utvecklingen inom unionen. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska beslut för detta ändamål.

AVDELNING V

UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL I-33

Unionens rättsakter

1. När institutionerna utövar unionens befogenheter skall de som rättsliga instrument i enlighet med del III använda europeiska lagar, europeiska ramlagar, europeiska förordningar, europeiska beslut samt rekommendationer och yttranden.

En europeisk lag är en lagstiftningsakt med allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

En europeisk ramlag är en lagstiftningsakt som med avseende på det resultat som skall uppnås skall vara bindande för varje medlemsstat som den riktar sig till, men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

En europeisk förordning är en icke-lagstiftningsakt som skall ha allmän giltighet för genomförandet av lagstiftningsakter och vissa särskilda bestämmelser i konstitutionen. Den kan antingen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat, eller med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat som den riktar sig till, men överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett europeiskt beslut är en icke-lagstiftningsakt som till alla delar skall vara bindande. Ett beslut som särskilt anger vem eller vilka det riktar sig till skall vara bindande endast för dessa.

Rekommendationer och yttranden skall inte vara bindande.

2. När ett utkast till lagstiftningsakt läggs fram för Europaparlamentet och rådet skall dessa avstå från att anta akter som inte anges i det lagstiftningsförfarande som är tillämpligt på det berörda området.

ARTIKEL I-34

Lagstiftningsakter

1. Europeiska lagar och ramlagar skall antas gemensamt av Europaparlamentet och rådet på förslag av kommissionen i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet i artikel III-396. Om de båda institutionerna inte kan enas skall akten i fråga inte antas.

2. I de särskilda fall som anges i konstitutionen skall europeiska lagar och ramlagar antas av Europaparlamentet med deltagande av rådet eller av detta med deltagande av Europaparlamentet i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.

3. I de särskilda fall som anges i konstitutionen får europeiska lagar och ramlagar antas på initiativ av en grupp medlemsstater eller av Europaparlamentet, på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på begäran av domstolen eller Europeiska investeringsbanken.

ARTIKEL I-35

Icke-lagstiftningsakter

1. Europeiska rådet skall anta europeiska beslut i de fall som anges i konstitutionen.
2. Rådet och kommissionen skall, särskilt i de fall som anges i artiklarna I-36 och I-37, samt Europeiska centralbanken i de särskilda fall som anges i konstitutionen, anta europeiska förordningar och beslut.
3. Rådet skall anta rekommendationer. Det skall besluta på förslag av kommissionen i samtliga fall där det i konstitutionen föreskrivs att rådet skall anta akter på förslag av kommissionen. Det skall besluta med enhällighet på de områden där enhällighet krävs för antagandet av en unionsakt. Kommissionen, samt Europeiska centralbanken i de särskilda fall som anges i konstitutionen, skall anta rekommendationer.

ARTIKEL I-36

Delegerade europeiska förordningar

1. Genom europeiska lagar och ramlagar kan det till kommissionen delegeras befogenhet att anta delegerade europeiska förordningar som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av en europeisk lag eller ramlag.

Mål, innehåll, omfattning och varaktighet för delegeringen av befogenhet skall uttryckligen avgränsas i europeiska lagar och ramlagar. De väsentliga delarna av ett område skall förbehållas europeiska lagar eller ramlagar och får därför inte bli föremål för delegering av befogenhet.

2. I de europeiska lagarna och ramlagarna skall uttryckligen fastställas de villkor som skall gälla för delegeringen, vilka kan vara följande:

- a) Europaparlamentet eller rådet får besluta att återkalla delegeringen.
- b) Den delegerade europeiska förordningen får träda i kraft endast om Europaparlamentet eller rådet inte har gjort några invändningar inom den tidsfrist som anges i den europeiska lagen eller ramlagen.

När det gäller leden a och b skall Europaparlamentet besluta med en majoritet av sina ledamöter och rådet besluta med kvalificerad majoritet.

ARTIKEL I-37

Genomförandeakter

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter.
2. Om enhetliga villkor för genomförandet av unionens rättsligt bindande akter krävs, skall kommissionen, eller i särskilda, vederbörligen motiverade fall och i de fall som avses i artikel I-40, rådet, genom dessa akter tilldelas genomförandebefogenheter.
3. Vid tillämpningen av punkt 2 skall det i europeiska lagar i förväg meddelas allmänna regler och principer som skall gälla för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter.
4. Unionens genomförandeakter skall utformas som europeiska genomförandeförordningar eller europeiska genomförandebeslut.

ARTIKEL I-38

Gemensamma principer för unionens rättsakter

1. Om det inte anges i konstitutionen vilken typ av akt som skall antas, skall institutionerna välja typ av akt i varje enskilt fall, med beaktande av tillämpliga förfaranden och av proportionalitetsprincipen i artikel I-11.
2. Rättsakter skall motiveras och innehålla en hänvisning till de förslag, initiativ, rekommendationer, framställningar eller yttranden som föreskrivs i konstitutionen.

ARTIKEL I-39

Offentliggörande och ikraftträdande

1. Europeiska lagar och ramlagar som antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och rådets ordförande.

I övriga fall skall de undertecknas av ordföranden för den institution som har antagit dem.

Europeiska lagar och ramlagar skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, om det inte anges någon dag, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

2. Europeiska förordningar och beslut som inte särskilt anger vem eller vilka de riktar sig till skall undertecknas av ordföranden för den institution som har antagit dem.

Europeiska förordningar och beslut som inte särskilt anger vem eller vilka de riktar sig till skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, om det inte anges någon dag, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

3. Andra europeiska beslut än de som avses i punkt 2 skall delges dem som de riktar till och får verkan genom denna delgivning.

KAPITEL II

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

ARTIKEL I-40

Särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

1. Europeiska unionen skall föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som skall grundas på en utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av samstämmighet i medlemsstaternas åtgärder.
2. Europeiska rådet skall identifiera unionens strategiska intressen och ange målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Rådet skall utforma denna politik i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet samt i enlighet med del III.
3. Europeiska rådet och rådet skall anta nödvändiga europeiska beslut.

4. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall genomföras av unionens utrikesminister och medlemsstaterna med utnyttjande av nationella resurser och unionens resurser.
5. Medlemsstaterna skall inom Europeiska rådet och rådet samråda om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i Europeiska rådet eller rådet. Medlemsstaterna skall genom att sträva mot ett enat uppträdande säkerställa att unionen kan göra sina intressen och värderingar gällande i internationella sammanhang. Medlemsstaterna skall vara solidariska sinsemellan.
6. När det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall Europeiska rådet och rådet med enhällighet anta europeiska beslut utom i de fall som avses i del III. De skall besluta på initiativ från en medlemsstat, på förslag av unionens utrikesminister, eller på förslag av utrikesministern med stöd av kommissionen. Europeiska lagar och ramlagar skall undantas.
7. Europeiska rådet får med enhällighet anta ett europeiskt beslut om att rådet skall besluta med kvalificerad majoritet i andra fall än de som avses i del III.
8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Det skall informeras om hur den utvecklas.

ARTIKEL I-41

Särskilda bestämmelser om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

1. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall utgöra en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den skall tillförsäkra unionen en operativ förmåga som stöder sig på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utanför unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga. Dessa uppgifter skall genomföras med resurser som tillhandahålls av medlemsstaterna.

2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat detta. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och den skall respektera de förpliktelser som följer av Nordatlantiska fördraget för vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas inom ramen för Atlantpaksorganisationen, och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

3. I syfte att genomföra den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall medlemsstaterna ställa civila och militära resurser till unionens förfogande för att bidra till de mål som anges av rådet. De medlemsstater som tillsammans upprättar multinationella styrkor får även ställa dem till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Medlemsstaterna skall åta sig att gradvis förbättra sin militära förmåga. Det skall inrättas en byrå för utveckling av försvarskapacitet och för forskning, anskaffning och försvarsmateriel (Europeiska försvarsbyrån) för att identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje åtgärd som behövs för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas, delta i fastställandet av en europeisk politik för resurser och försvarsmateriel samt för att hjälpa rådet att utvärdera om de militära resurserna förbättrats.

4. Europeiska beslut om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, även beslut som rör inledandet av ett sådant uppdrag som avses i denna artikel, skall antas av rådet med enhällighet på förslag av unionens utrikesminister eller på initiativ av en medlemsstat. Unionens utrikesminister får, vid behov gemensamt med kommissionen, föreslå att såväl nationella resurser som unionens instrument används.

5. Rådet får anförtro åt en grupp medlemsstater att genomföra ett uppdrag inom unionens ram för att bevara unionens värden och tjäna dess intressen. Genomförandet av ett sådant uppdrag skall omfattas av artikel III-310.

6. De medlemsstater som uppfyller högre krav på militära resurser, och som har gjort mer bindande åtaganden på området med tanke på de mest krävande uppdragen, skall upprätta ett permanent strukturerat samarbete inom ramen för unionen. Detta samarbete skall omfattas av artikel III-312. Det skall inte påverka bestämmelserna i artikel III-309.

7. Om en medlemsstat skulle utsättas för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Detta skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

Åtagandena och samarbetet på detta område skall vara förenliga med åtagandena inom Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato), som för de stater som är medlemmar i denna också i fortsättningen skall vara grunden för deras kollektiva försvar och den instans som genomför det.

8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Det skall informeras om hur den utvecklas.

ARTIKEL I-42

Särskilda bestämmelser om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom
 - a) antagande av europeiska lagar och ramlagar, om så behövs för tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar på de områden som avses i del III,
 - b) främjande av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, särskilt på grundval av ett ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden, och
 - c) operativt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, däribland polisen och tullen samt andra myndigheter som är specialiserade på att förebygga och upptäcka brott.

2. De nationella parlamenten får, inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa, delta i de utvärderingssystem som avses i artikel III-260. De skall vara knutna till den politiska kontrollen av Europol och utvärderingen av Eurojusts verksamhet i enlighet med artiklarna III-276 och III-273.

3. Medlemsstaterna skall ha initiativrätt på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete i enlighet med artikel III-264.

ARTIKEL I-43

Solidaritetsklausul

1. Unionen och dess medlemsstater skall handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor. Unionen skall mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även de militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller, för att

- a) – förhindra terroristhot på medlemsstaternas territorier,
 - skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen från en eventuell terroristattack,
 - bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en terroristattack,
- b) bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor.

2. De närmare föreskrifterna för genomförandet av denna artikel anges i artikel III-329.

KAPITEL III

FÖRDJUPADE SAMARBETEN

ARTIKEL I-44

Fördjupade samarbeten

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan inom ramen för unionens icke exklusiva befogenheter kan utnyttja dess institutioner och utöva dessa befogenheter genom att tillämpa relevanta bestämmelser i konstitutionen inom de gränser och på de villkor som fastställs i denna artikel och i artiklarna III-416–III-423.

De fördjupade samarbetena skall syfta till att främja unionens mål, skydda dess intressen och stärka dess integrationsprocess. Samtliga medlemsstater skall när som helst kunna delta i samarbetet i enlighet med artikel III-418.

2. Det europeiska beslutet om bemyndigande av ett fördjupat samarbete skall antas av rådet som en sista utväg, om det fastställer att de mål som eftersträvas genom samarbetet inte kan uppnås inom rimlig tid av hela unionen och förutsatt att minst en tredjedel av medlemsstaterna deltar i samarbetet. Rådet skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel III-419.

3. Alla rådsmedlemmar får delta i rådets överläggningar, men endast de rådsmedlemmar som företräder medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete får delta i omröstningen.

Endast rösterna från de deltagande medlemsstaternas företrädare krävs för enhällighet.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Med avvikelse från tredje och fjärde styckena, när rådet inte skall besluta på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister, skall kvalificerad majoritet definieras som minst 72 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

4. Akter som antas inom ramen för ett fördjupat samarbete skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i detta. De skall inte betraktas som ett regelverk som måste godtas av kandidatstaterna.

AVDELNING VI

UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

ARTIKEL I-45

Principen om demokratisk jämlikhet

Unionen skall i all sin verksamhet respektera principen om jämlikhet mellan dess medborgare, som skall få lika uppmärksamhet från dess institutioner, organ och myndigheter.

ARTIKEL I-46

Principen om representativ demokrati

1. Unionens sätt att fungera skall bygga på representativ demokrati.
2. Medborgarna skall företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet.

Varje medlemsstat skall företrädas i Europeiska rådet av sin stats- eller regeringschef och i rådet av sin regering, vilka själva skall vara demokratiskt ansvariga antingen inför sitt nationella parlament eller inför sina medborgare.

3. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. Besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.
4. De politiska partierna på europeisk nivå skall bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja.

ARTIKEL I-47

Principen om deltagandedemokrati

1. Institutionerna skall på lämpligt sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på alla unionens åtgärdsområden.

2. Institutionerna skall föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.
3. Kommissionen skall ha ett omfattande samråd med alla berörda parter i syfte att säkerställa att unionens åtgärder blir enhetliga och öppna.
4. Ett antal unionsmedborgare, som uppgår till minst en miljon personer och som kommer från ett betydande antal medlemsstater, får ta initiativ till att uppmana kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag i frågor där dessa medborgare anser att det krävs en unionsrättsakt för att tillämpa konstitutionen. Bestämmelser om de förfaranden och villkor som krävs för att lägga fram ett sådant medborgarinitiativ, däribland det minsta antal medlemsstater som de medborgare som lägger fram förslaget måste komma ifrån, skall meddelas i en europeisk lag.

ARTIKEL I-48

Arbetsmarknadens parter och den självständiga dialogen mellan dem

Unionen skall erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och därvid ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den skall underlätta dialogen mellan arbetsmarknadens parter med respekt för deras självständighet.

Det sociala trepartstoppmötet för tillväxt och sysselsättning skall bidra till den sociala dialogen.

ARTIKEL I-49

Europeiska ombudsmannen

En europeisk ombudsman som skall väljas av Europaparlamentet skall ta emot klagomål om missförhållanden i verksamheten vid unionens institutioner, organ eller myndigheter på de villkor som anges i konstitutionen. Europeiska ombudsmannen skall undersöka och rapportera om dessa klagomål. Europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning.

ARTIKEL I-50

Öppenhet och insyn när det gäller arbetet inom unionens institutioner, organ och myndigheter

1. För att främja en god förvaltning och se till att det civila samhället kan delta skall unionens institutioner, organ och myndigheter utföra sitt arbete så öppet som möjligt.
2. Europaparlamentets sammanträden skall vara offentliga, liksom även rådets sammanträden när det överlägger och röstar om ett utkast till lagstiftningsakt.
3. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt stadgeenliga säte i en medlemsstat skall i enlighet med villkoren i del III ha rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och myndigheters handlingar, oberoende av medium.

De allmänna principer och de gränser som av hänsyn till allmänna eller enskilda intressen skall reglera rätten till tillgång till sådana handlingar skall meddelas i europeiska lagar.

4. Varje institution, organ eller myndighet skall i sin arbetsordning meddela särskilda bestämmelser om tillgång till sina handlingar i enlighet med de europeiska lagar som avses i punkt 3.

ARTIKEL I-51

Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. Bestämmelser om skydd för enskilda personer i fråga om behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och myndigheter och i medlemsstaterna, när dessa utövar verksamhet som omfattas av unionsrättens tillämpningsområde, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter skall meddelas i europeiska lagar eller ramlagar. Oberoende myndigheter skall kontrollera att dessa bestämmelser följs.

ARTIKEL I-52

Kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

1. Unionen skall respektera och inte ingripa i den ställning som kyrkor och religiösa sammanslutningar och samfund åtnjuter i medlemsstaterna enligt den nationella lagstiftningen.
2. Unionen skall även respektera den ställning som filosofiska och konfessionslösa organisationer åtnjuter enligt den nationella lagstiftningen.

3. Unionen skall erkänna deras identitet och deras specifika bidrag och upprätthålla en öppen, tydlig och regelbunden dialog med dessa kyrkor och organisationer.

AVDELNING VII

UNIONENS FINANSER

ARTIKEL I-53

Budgetmässiga och finansiella principer

1. Unionens samtliga inkomster och utgifter skall beräknas för varje budgetår och tas upp i unionens budget i enlighet med del III.
2. Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.
3. De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-412.
4. För verkställighet av de utgifter som tas upp i budgeten krävs det att en rättsligt bindande unionsakt först antas som ger en rättslig grund för unionens åtgärd och för verkställighet av motsvarande utgift i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-412 med förbehåll för undantag som anges i denna.

5. För att budgetdisciplinen skall kunna upprätthållas får unionen inte anta akter som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att de utgifter som blir en följd av dessa akter kan finansieras inom ramen för unionens egna medel och med iakttagande av den fleråriga finansieringsram som avses i artikel I-55.

6. Budgeten skall genomföras i överensstämmelse med principen om en sund ekonomisk förvaltning. Medlemsstaterna och unionen skall samarbeta med varandra för att de anslag som tagits upp i budgeten används i överensstämmelse med denna princip.

7. Unionen och medlemsstaterna skall, i enlighet med artikel III-415, bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.

ARTIKEL I-54

Unionens egna medel

1. Unionen skall se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik.

2. Unionens budget skall finansieras helt av egna medel, utan att det inverkar på andra inkomster.

3. Bestämmelser om systemet för unionens egna medel skall meddelas i en europeisk lag utfärdad av rådet. Inom ramen för detta kan nya kategorier av egna medel inrättas eller en befintlig kategori upphävas. Rådet skall besluta med enhällighet, efter att ha hört Europaparlamentet. Denna europeiska lag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

4. Genomförandebestämmelser för systemet för unionens egna medel skall meddelas i en europeisk lag utfärdad av rådet i den mån som detta föreskrivs i den europeiska lag som antagits på grundval av punkt 3. Rådet skall besluta efter godkännande av Europaparlamentet.

ARTIKEL I-55

Den fleråriga finansieringsramen

1. Den fleråriga finansieringsramen skall syfta till att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter inom gränserna för dess egna medel. Ramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för åtagandebemyndiganden för varje utgiftskategori i enlighet med artikel III-402.
2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter.
3. Unionens årliga budget skall respektera den fleråriga finansieringsramen.
4. Europeiska rådet får med enhällighet anta ett europeiskt beslut om bemyndigande för rådet att besluta med kvalificerad majoritet när det antar den europeiska lag som avses i punkt 2.

ARTIKEL I-56

Unionens budget

Unionens årliga budget skall fastställas i en europeisk lag i enlighet med artikel III-404.

AVDELNING VIII

UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD

ARTIKEL I-57

Unionen och dess närmaste omvärld

1. Unionen skall utveckla särskilda förbindelser med närbelägna länder i syfte att skapa ett område med välstånd och god grannsämja som grundar sig på unionens värderingar och utmärks av nära och fredliga förbindelser som bygger på samarbete.
2. För att genomföra punkt 1 får unionen ingå särskilda avtal med de berörda länderna. Dessa avtal får innebära ömsesidiga rättigheter och skyldigheter samt möjligheten att genomföra åtgärder gemensamt. Genomförandet av dem skall omfattas av regelbundet samråd.

AVDELNING IX

MEDLEMSKAP I UNIONEN

ARTIKEL I-58

Villkor för medlemskap och förfarande för anslutning till unionen

1. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar de värden som anges i artikel I-2 och som förbinder sig att gemensamt främja dem.
2. Varje europeisk stat som önskar bli medlem av unionen skall ställa sin ansökan till rådet. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall underrättas om denna ansökan. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. Villkoren och de närmare bestämmelserna för att upptas som medlem skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och kandidatstaten. Detta avtal skall ratificeras av samtliga avtalsslutande stater i överensstämmelse med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

ARTIKEL I-59

Tillfälligt upphävande av vissa rättigheter som följer av medlemskap i unionen

1. Rådet får på motiverat initiativ från en tredjedel av medlemsstaterna eller på motiverat initiativ från Europaparlamentet eller på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som slår fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel I-2. Rådet skall besluta med en majoritet om fyra femtedelar av sina medlemmar efter Europaparlamentets godkännande.

Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får i enlighet med samma förfarande framföra rekommendationer till denna stat.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående förfarande är giltiga.

2. Europeiska rådet får på initiativ av en tredjedel av medlemsstaterna eller på förslag av kommissionen, samt efter att ha uppmanat medlemsstaten att framföra sina synpunkter i frågan, anta ett europeiskt beslut som slår fast att en medlemsstat allvarligt och bestående åsidosätter värden som anges i artikel I-2. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

3. När ett fastslående i enlighet med punkt 2 har gjorts, får rådet med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut som tillfälligt upphäver vissa av de rättigheter som den berörda medlemsstaten har till följd av konstitutionen, inbegripet rösträtten för den medlem av rådet som företräder denna stat. Rådet skall beakta de eventuella följderna av ett sådant tillfälligt upphävande för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Under alla omständigheter skall denna stat fortsätta att vara bunden av sina skyldigheter enligt konstitutionen.

4. Rådet får med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om ändring eller återkallande av de åtgärder som har antagits enligt punkt 3, om den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall den medlem av Europeiska rådet eller rådet som företräder den berörda medlemsstaten inte delta i omröstningen, och den berörda medlemsstaten skall inte tas med i beräkningen av den tredjedel eller de fyra femtedelar av medlemsstaterna som anges i punkterna 1 och 2. Att personligen närvarande eller företrädde medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana europeiska beslut som avses i punkt 2 antas.

Vid antagandet av de europeiska beslut som avses i punkterna 3 och 4 skall kvalificerad majoritet definieras som minst 72 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

När rådet, till följd av ett beslut om tillfälligt upphävande av rösträtten vilket antagits enligt punkt 3, beslutar med kvalificerad majoritet på grundval av en av bestämmelserna i konstitutionen skall denna kvalificerade majoritet definieras på samma sätt som i andra stycket eller, om rådet agerar på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister, som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater. I det senare fallet skall en blockerande minoritet åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

6. Vid tillämpningen denna artikel skall Europaparlamentet besluta med två tredjedelar av de avgivna rösterna, som skall representera majoriteten av dess ledamöter.

ARTIKEL I-60

Frivilligt utträde ur unionen

1. Varje medlemsstat får i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur unionen.

2. Den medlemsstat som beslutar att utträda skall anmäla sin avsikt till Europeiska rådet. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer skall unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat där villkoren för dess utträde fastställs, med beaktande av dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal skall förhandlas i enlighet med artikel III-325.3. Det skall ingås på unionens vägnar av rådet som skall besluta med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets godkännande.

3. Konstitutionen skall upphöra att vara tillämplig på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten med enhällighet beslutar att förlänga denna tidsfrist.

4. Vid tillämpningen av punkterna 2 och 3 får den medlem i Europeiska rådet och rådet som företräder den medlemsstat som utträder inte delta i vare sig de överläggningar eller de europeiska beslut i Europeiska rådet eller rådet som rör den medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 72 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

5. Om den stat som utträtt ur unionen begär att på nytt få ansluta sig skall dess begäran omfattas av förfarandet i artikel I-58.

DEL II

EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

INGRESS

Europas folk har mellan sig skapat en allt fastare sammanslutning och har beslutat att dela en fredlig framtid på grundval av gemensamma värden.

I medvetande om sitt andliga och etiska arv bygger unionen på de odelbara och universella värdena människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt på den demokratiska principen och rättsstatsprincipen. Unionen sätter människan i centrum för sin verksamhet genom att inrätta ett unionsmedborgarskap och skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

Unionen skall bidra till att bevara och utveckla dessa gemensamma värden med respekt för mångfalden i Europas folks kultur och traditioner samt för medlemsstaternas nationella identitet och organisering av sina offentliga myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Den skall söka främja en balanserad och hållbar utveckling och skall trygga fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital, samt etableringsfrihet.

Det är därför nödvändigt att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna mot bakgrund av samhällsutvecklingen, de sociala framstegen och den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, genom att göra dessa rättigheter mer synliga i en stadga.

Med beaktande av unionens behörighet och uppgifter samt subsidiaritetsprincipen bekräftas i denna stadga de rättigheter som har sin grund särskilt i medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner och internationella förpliktelser, Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, unionens och Europarådets sociala stadgor samt rättspraxis vid Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta sammanhang kommer stadgan att tolkas av unionens och medlemsstaternas domstolar med vederbörlig hänsyn till de förklaringar vilka fastställdes under ledning av presidiet för det konvent som utarbetade stadgan och vilka uppdaterades av Europeiska konventets presidium.

Åtnjutandet av dessa rättigheter medför ansvar och skyldigheter mot andra människor, mot mänskligheten och mot kommande generationer.

Europeiska unionen erkänner därför de rättigheter, friheter och principer som anges nedan.

AVDELNING I

VÄRDIGHET

ARTIKEL II-61

Människans värdighet

Människans värdighet är okränkbar. Den skall respekteras och skyddas.

ARTIKEL II-62

Rätt till liv

1. Var och en har rätt till liv.
2. Ingen får dömas till döden eller avrättas.

ARTIKEL II-63

Människans rätt till integritet

1. Var och en har rätt till fysisk och mental integritet.
2. Inom medicin och biologi skall i synnerhet följande respekteras:
 - a) Den berörda personens fria och informerade samtycke, på de villkor som föreskrivs i lag.
 - b) Förbud mot rashygieniska metoder, i synnerhet sådana som syftar till urval av människor.
 - c) Förbud mot att låta människokroppen och dess delar i sig utgöra en källa till ekonomisk vinning.
 - d) Förbud mot reproduktiv kloning av människor.

ARTIKEL II-64

Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling

Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling.

ARTIKEL II-65

Förbud mot slaveri och tvångsarbete

1. Ingen får hållas i slaveri eller träldom.
2. Ingen får tvingas att utföra tvångsarbete eller annat påtvingat arbete.
3. Människohandel skall vara förbjuden.

AVDELNING II

FRIHETER

ARTIKEL II-66

Rätt till frihet och säkerhet

Var och en har rätt till frihet och säkerhet.

ARTIKEL II-67

Respekt för privatlivet och familjelivet

Var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer.

ARTIKEL II-68

Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. Dessa uppgifter skall behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.
3. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa regler efterlevs.

ARTIKEL II-69

Rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj

Rätten att ingå äktenskap och rätten att bilda familj skall garanteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

ARTIKEL II-70

Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet

1. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller övertygelse och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller övertygelse genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.
2. Rätten till vapenvägran skall erkännas enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av denna rättighet.

ARTIKEL II-71

Yttrandefrihet och informationsfrihet

1. Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.
2. Mediernas frihet och mångfald skall respekteras.

ARTIKEL II-72

Mötes- och föreningsfrihet

1. Var och en har rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet på alla nivåer, särskilt på det politiska, fackliga och medborgerliga området, vilket innebär rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.
2. De politiska partierna på unionsnivå skall bidra till att unionsmedborgarnas politiska vilja kommer till uttryck.

ARTIKEL II-73

Frihet för konsten och vetenskapen

Konsten och den vetenskapliga forskningen skall vara fria. Den akademiska friheten skall respekteras.

ARTIKEL II-74

Rätt till utbildning

1. Var och en har rätt till utbildning och till tillträde till yrkesutbildning och fortbildning.
2. Denna rätt innefattar möjligheten att kostnadsfritt följa den obligatoriska undervisningen.

3. Friheten att inrätta undervisningsanstalter med iakttagande av de demokratiska principerna och föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa, filosofiska och pedagogiska övertygelse skall respekteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

ARTIKEL II-75

Fritt yrkesval och rätt att arbeta

1. Var och en har rätt att arbeta och utöva ett fritt valt eller accepterat yrke.
2. Varje unionsmedborgare har rätt att söka arbete, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i varje medlemsstat.
3. De medborgare i tredjeland som har tillstånd att arbeta på medlemsstaternas territorium har rätt till samma arbetsvillkor som unionsmedborgarna.

ARTIKEL II-76

Näringsfrihet

Näringsfriheten skall erkännas i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

ARTIKEL II-77

Rätt till egendom

1. Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.
2. Immateriell egendom skall vara skyddad.

ARTIKEL II-78

Rätt till asyl

Rätten till asyl skall garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med konstitutionen.

ARTIKEL II-79

Skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning

1. Kollektiva utvisningar skall vara förbjudna.

2. Ingen får avlägsnas, utvisas eller utlämnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling.

AVDELNING III

JÄMLIKHET

ARTIKEL II-80

Likhet inför lagen

Alla människor är lika inför lagen.

ARTIKEL II-81

Icke-diskriminering

1. All diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning skall vara förbjuden.

2. Inom tillämpningsområdet för konstitutionen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i denna, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

ARTIKEL II-82

Kulturell, religiös och språklig mångfald

Unionen skall respektera den kulturella, religiösa och språkliga mångfalden.

ARTIKEL II-83

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet mellan kvinnor och män skall säkerställas på alla områden, inbegripet i fråga om anställning, arbete och lön.

Principen om jämställdhet utgör inget hinder för att behålla eller vidta åtgärder som innebär särskilda förmåner för det underrepresenterade könet.

ARTIKEL II-84

Barnets rättigheter

1. Barn har rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd. De skall fritt kunna uttrycka sina åsikter. Dessa åsikter skall beaktas i frågor som rör barnen i förhållande till deras ålder och mognad.

2. Vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, skall barnets bästa komma i främsta rummet.
3. Varje barn har rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

ARTIKEL II-85

Äldres rättigheter

Unionen erkänner och respekterar rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet.

ARTIKEL II-86

Integrering av personer med funktionshinder

Unionen erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet.

AVDELNING IV

SOLIDARITET

ARTIKEL II-87

Arbetstagares rätt till information och samråd inom företaget

Arbetstagarna eller deras representanter skall på lämpliga nivåer garanteras rätt till information och samråd vid lämplig tidpunkt, i de fall och på de villkor som föreskrivs i unionsrätten och i nationell lagstiftning och praxis.

ARTIKEL II-88

Förhandlingsrätt och rätt till kollektiva åtgärder

Arbetstagare och arbetsgivare, eller deras respektive organisationer, har i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis rätt att förhandla och ingå kollektivavtal på lämpliga nivåer och att i händelse av intressekonflikter tillgripa kollektiva åtgärder för att försvara sina intressen, inbegripet strejk.

ARTIKEL II-89

Rätt till tillgång till arbetsförmedlingar

Var och en har rätt till tillgång till kostnadsfri arbetsförmedling.

ARTIKEL II-90

Skydd mot uppsägning utan saklig grund

Varje arbetstagare har rätt till skydd mot uppsägning utan saklig grund, i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

ARTIKEL II-91

Rättvisa arbetsförhållanden

1. Varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden.
2. Varje arbetstagare har rätt till en begränsning av den maximala arbetstiden samt till dygns- och veckovila och årlig betald semester.

ARTIKEL II-92

Förbud mot barnarbete och skydd av ungdomar i arbetslivet

Barnarbete är förbjudet. Minimiåldern för att ta anställning får inte vara lägre än den ålder vid vilken skolplikten upphör, utan att det påverkar tillämpningen av sådana regler som kan vara mer fördelaktiga för ungdomar och med förbehåll för begränsade undantag.

De ungdomar som har anställning skall åtnjuta arbetsvillkor som är anpassade till deras ålder samt skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och mot allt arbete som kan vara till skada för deras säkerhet, deras hälsa, deras fysiska, mentala, moraliska eller sociala utveckling eller äventyra deras utbildning.

ARTIKEL II-93

Familjeliv och yrkesliv

1. Skyddet av familjen på det rättsliga, ekonomiska och sociala planet skall säkerställas.
2. För att kunna förena familjeliv och yrkesliv skall varje arbetstagare ha rätt till skydd mot uppsägning på varje grund som står i samband med moderskap samt rätt till betald mödraledighet och till föräldraledighet efter ett barns födelse eller adoption.

ARTIKEL II-94

Social trygghet och socialbidrag

1. Unionen skall erkänna och respektera rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap, sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

2. Var och en som är bosatt och förflyttar sig lagligt inom unionen har rätt till social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

3. I syfte att bekämpa social utestängning och fattigdom skall unionen erkänna och respektera rätten till socialbidrag och till bostadsbidrag som, i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis, är avsedda att trygga en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel.

ARTIKEL II-95

Hälsoskydd

Var och en har rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård på de villkor som fastställs i nationell lagstiftning och praxis. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

ARTIKEL II-96

Tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Unionen skall för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med konstitutionen.

ARTIKEL II-97

Miljöskydd

En hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet skall integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.

ARTIKEL II-98

Konsumentskydd

En hög nivå i fråga om konsumentskydd skall tryggas i unionens politik.

AVDELNING V

MEDBORGARNAS RÄTTIGHETER

ARTIKEL II-99

Rösträtt och valbarhet till Europaparlamentet

1. Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.
2. Ledamöterna i Europaparlamentet skall väljas genom allmänna, direkta, fria och hemliga val.

ARTIKEL II-100

Rösträtt och valbarhet i kommunala val

Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar i kommunala val i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

ARTIKEL II-101

Rätt till god förvaltning

1. Var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och myndigheter.
2. Denna rättighet innebär bl.a. att
 - a) var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne,
 - b) var och en skall ha tillgång till de akter som berör honom eller henne, med förbehåll för berättigade intressen vad avser sekretess, tystnadsplikt och affärshemlighet,
 - c) förvaltningen är skyldig att motivera sina beslut.
3. Var och en har rätt att få ersättning av unionen för skador som har orsakats av dess institutioner eller dess tjänstemän under deras tjänsteutövning, enligt de allmänna gemensamma principerna i medlemsstaternas lagstiftning.

4. Var och en skall kunna vända sig till unionens institutioner på något av konstitutionens språk och skall få svar på samma språk.

ARTIKEL II-102

Rätt till tillgång till handlingar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och myndigheters handlingar, oberoende av medium.

ARTIKEL II-103

Europeiska ombudsmannen

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att vända sig till Europeiska ombudsmannen vid missförhållanden i unionens institutioners, organs eller myndigheters verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol då den utövar sina domstolsfunktioner.

ARTIKEL II-104

Rätt att göra framställningar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att göra framställningar till Europaparlamentet.

ARTIKEL II-105

Rörelse- och uppehållsfrihet

1. Varje unionsmedborgare har rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
2. Rörelse- och uppehållsfrihet kan i enlighet med konstitutionen medges medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta inom en medlemsstats territorium.

ARTIKEL II-106

Diplomatiskt och konsulärt skydd

Varje unionsmedborgare har inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken han eller hon är medborgare inte är representerad, rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.

AVDELNING VI

RÄTTSKIPNING

ARTIKEL II-107

Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol

Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Var och en skall ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.

Rättshjälp skall ges till personer som inte har tillräckliga medel, om denna hjälp är nödvändig för att ge dem en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol.

ARTIKEL II-108

Presumtion för oskuld och rätten till försvar

1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts.
2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall garanteras respekt för rätten till försvar.

ARTIKEL II-109

Principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff

1. Ingen får fällas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks inte utgjorde en lagöverträdelse enligt nationell eller internationell rätt. Inte heller får ett strängare straff utmätas än som var tillämpligt vid den tidpunkt då lagöverträdelsen begicks. Om efter lagöverträdelsens begående ny lag stiftas som föreskriver ett lindrigare straff skall detta tillämpas.
2. Denna artikel skall inte hindra lagföring och bestraffning av den som har gjort sig skyldig till en handling eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks var brottslig enligt de allmänna principer som erkänns av alla nationer.
3. Straffets stränghet bör inte vara oproportionerlig i förhållande till lagöverträdelsen.

ARTIKEL II-110

Rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott

Ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i unionen genom en lagakraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen.

AVDELNING VII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TOLKNING OCH TILLÄMPNING AV STADGAN

ARTIKEL II-111

Tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i denna stadga riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner, organ och myndigheter samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. Institutionerna, organen, myndigheterna och medlemsstaterna skall därför respektera rättigheterna, iaktta principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt andra delar av konstitutionen.
2. Denna stadga innebär inte någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten utanför unionens befogenheter, medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för unionen och ändrar heller inte de befogenheter och uppgifter som fastställs i andra delar av konstitutionen.

ARTIKEL II-112

Rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning

1. Varje begränsning i utövningen av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga skall vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

2. De rättigheter som erkänns i denna stadga för vilka bestämmelser återfinns i andra delar i konstitutionen skall utövas på de villkor och inom de gränser som fastställs i dessa.
3. I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skall de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.
4. I den mån som grundläggande rättigheter enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner erkänns i denna stadga, skall rättigheterna tolkas i samstämmighet med dessa traditioner.
5. De bestämmelser i denna stadga som innehåller principer får genomföras genom lagstiftningsakter och verkställighetsakter som beslutas av unionens institutioner, organ och myndigheter och genom medlemsstaternas akter när de vid utövandet av sina respektive befogenheter genomför unionsrätten. De får endast prövas i domstol med avseende på tolkningen av dem och avgöranden om sådana akters laglighet.
6. Nationella lagar och nationell praxis skall beaktas fullt ut i enlighet med vad som anges i denna stadga.
7. De förklaringar som utarbetats för att ge vägledning vid tolkningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna skall vederbörligen beaktas av unionens och medlemsstaternas domstolar.

ARTIKEL II-113

Skyddsnivå

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den inskränker eller inkräktar på de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som inom respektive tillämpningsområde erkänns i unionsrätten, internationell rätt och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga medlemsstater är parter, särskilt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas författningar.

ARTIKEL II-114

Förbud mot missbruk av rättigheter

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den medför rätt att bedriva verksamhet eller utföra handlingar som syftar till att sätta ur spel någon av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan eller att inskränka dem i större utsträckning än vad som medges i stadgan.

DEL III

UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-115

Unionen skall säkerställa samstämmigheten mellan all politik och verksamhet som avses i denna del, med beaktande av samtliga sina mål och i enlighet med principen om tilldelade befogenheter.

ARTIKEL III-116

I all verksamhet som avses i denna del skall unionen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.

ARTIKEL III-117

Vid fastställandet och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del skall unionen beakta de krav som är förknippade med främjandet av hög sysselsättning, garantier för ett fullgott socialt skydd, kampen mot social utestängning samt en hög utbildningsnivå och en hög hälsoskyddsnivå för människor.

ARTIKEL III-118

Vid utformningen och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del skall unionen söka bekämpa all diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

ARTIKEL III-119

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

ARTIKEL III-120

Konsumentskyddskraven skall beaktas när unionens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

ARTIKEL III-121

Vid utformning och genomförande av unionens politik i fråga om jordbruk, fiskeri, transport, inre marknad, forskning samt teknisk utveckling och rymden, skall unionen och medlemsstaterna fullt ut ta hänsyn till kraven på välbefinnande för djuren i deras egenskap av kännande varelser, samtidigt som unionen och medlemsstaterna skall respektera medlemsstaternas lagar och andra författningar samt sedvänjor särskilt i fråga om religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv.

ARTIKEL III-122

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna I-5, III-166, III-167 och III-238 och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har som tjänster vilka värdesätts av alla i unionen och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja unionens sociala och territoriella sammanhållning, skall unionen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom konstitutionens tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor, särskilt ekonomiska och finansiella, som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter. Dessa principer och villkor skall fastställas i europeiska lagar, utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter att, i överensstämmelse med konstitutionen, tillhandahålla, beställa och finansiera sådana tjänster.

AVDELNING II

ICKE-DISKRIMINERING OCH MEDBORGARSKAP

ARTIKEL III-123

Förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet såsom avses i artikel I-4.2 får regleras i europeiska lagar eller ramlagar.

ARTIKEL III-124

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i konstitutionen och inom ramen för de befogenheter som konstitutionen tilldelar unionen, får nödvändiga åtgärder föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.
2. Med avvikelse från punkt 1 får grundprinciper för unionens stimulansåtgärder och sådana åtgärder som stöder de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga målen i punkt 1 föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

ARTIKEL III-125

1. Om en åtgärd från unionens sida är nödvändig för att underlätta utövandet av rätten, enligt artikel I-10.2 a, till fri rörlighet och fri vistelse för alla unionsmedborgare, och om inte befogenheter för detta ändamål föreskrivs i konstitutionen, får åtgärder i detta syfte föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

2. I samma syften som avses i punkt 1 och om inte befogenheter för detta ändamål föreskrivs i konstitutionen får det i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet föreskrivas åtgärder om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument samt åtgärder om social trygghet eller socialt skydd. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-126

I en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet skall regler meddelas för utövandet av varje unionsmedborgares rätt enligt artikel I-10.2 b att rösta och vara valbar vid kommunala val samt vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt utan att vara medborgare i den staten. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet. Dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

Rätten att rösta och vara valbar vid val till Europaparlamentet skall utövas utan att det påverkar artikel III-330.1 och de åtgärder som har antagits för att genomföra den artikeln.

ARTIKEL III-127

Medlemsstaterna skall vidta de bestämmelser som behövs för att säkerställa diplomatiskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredjeland, såsom avses i artikel I-10.2 c.

Medlemsstaterna skall inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta skydd.

De åtgärder som behövs för att underlätta detta skydd får föreskrivas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-128

De språk på vilka varje unionsmedborgare har rätt att vända sig till institutionerna eller organen och få svar på i enlighet med artikel I-10.2 d anges i artikel IV-448.1. De institutioner och organ som avses i artikel I-10.2 d är de som förtecknas i artikel I-19.1 andra stycket och artiklarna I-30, I-31 och I-32 samt Europeiska ombudsmannen.

ARTIKEL III-129

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av artikel I-10 och av denna avdelning. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

På grundval av denna rapport och om inte annat följer av andra bestämmelser i konstitutionen får de rättigheter som fastställs i artikel I-10 kompletteras i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande. Denna lag eller ramlag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

AVDELNING III

INRE POLITIK OCH ÅTGÄRDER

KAPITEL I

INRE MARKNADEN

AVSNITT 1

DEN INRE MARKNADENS UPPRÄTTANDE OCH FUNKTION

ARTIKEL III-130

1. Unionen skall anta åtgärder i syfte att upprätta den inre marknaden eller säkerställa dess funktion i enlighet med de relevanta bestämmelserna i konstitutionen.

2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital säkerställs i enlighet med konstitutionen.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut där de riktlinjer och villkor fastställs som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.

4. Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som anges i punkterna 1 och 2, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för vid upprättandet av den inre marknaden, och den får föreslå lämpliga åtgärder.

Om dessa åtgärder får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den inre marknads funktion.

ARTIKEL III-131

Medlemsstaterna skall samråda med varandra för att genom gemensamma bestämmelser hindra att den gemensamma marknads funktion påverkas av åtgärder som en medlemsstat kan se sig tvingad att vidta vid allvarliga interna störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, i händelse av krig eller vid en allvarlig internationell spänning som innebär krigsfara eller för att fullgöra de skyldigheter den medlemsstaten har tagit på sig i syfte att bevara fred och internationell säkerhet.

ARTIKEL III-132

Om åtgärder som vidtagits i de fall som anges i artiklarna III-131 och III-436 leder till att konkurrensvillkoren inom den inre marknaden snedvrids, skall kommissionen tillsammans med den berörda medlemsstaten undersöka hur åtgärderna kan anpassas till reglerna i konventionen.

Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna III-360 och III-361 får kommissionen eller en medlemsstat vända sig direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar sina befogenheter enligt artiklarna III-131 och III-436. Domstolen skall meddela sitt avgörande inom stängda dörrar.

AVSNITT 2

FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER OCH TJÄNSTER

Underavsnitt 1

Arbetstagare

ARTIKEL III-133

1. Arbetstagare skall ha rätt att röra sig fritt inom unionen.

2. All diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet i fråga om anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor skall vara förbjuden.
3. Med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsa skall arbetstagare ha rätt att
 - a) anta faktiska erbjudanden om anställning,
 - b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,
 - c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,
 - d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som skall fastställas i europeiska förordningar som kommissionen antar.
4. Denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

ARTIKEL III-134

De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra den fria rörlighet för arbetstagare som definieras i artikel III-133 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Syftet med dessa europeiska lagar eller ramlagar är särskilt att

- a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,
- b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra fri rörlighet för arbetstagare om de behövs,
- c) avveckla alla sådana kvalifikationstider och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor för fritt val av anställning än för inhemska arbetstagare,
- d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga hot mot levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

ARTIKEL III-135

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbyte av unga arbetstagare.

ARTIKEL III-136

1. Inom den sociala trygghetens område skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetstagare och därvid särskilt införas ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och egenföretagare samt deras familjemedlemmar att

- a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,
- b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

2. Om en medlem av rådet anser att ett utkast till europeisk lag eller ramlag enligt punkt 1 skulle negativt påverka grundläggande aspekter av dess sociala trygghetssystem, inbegripet dess omfattning, kostnader eller ekonomiska struktur eller inverka på den ekonomiska jämvikten i det systemet, får den begära att det skall överlämnas till Europeiska rådet. I så fall skall förfarandet i artikel III-396 tillfälligt upphävas. Efter diskussion skall Europeiska rådet inom 4 månader från det tillfälliga upphävandet

- a) hänskjuta utkastet till rådet, varvid det tillfälliga upphävandet av förfarandet i artikel III-396 avbryts, eller
- b) begära att kommissionen lägger fram ett nytt förslag; i så fall skall den akt som ursprungligen föreslogs anses som icke antagen.

Underavsnitt 2

Etableringsfrihet

ARTIKEL III-137

Inom ramen för detta underavsnitt skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerade i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Medborgarna i en medlemsstat skall ha rätt att på en annan medlemsstats territorium starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel III-142 andra stycket, på de villkor som föreskrivs för de egna medborgarna i lagstiftningen i den medlemsstat där etableringen sker, om inte annat följer av avsnitt 4 om kapital och betalningar.

ARTIKEL III-138

1. Åtgärder för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde skall föreskrivas i europeiska ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.
2. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt punkt 1, särskilt genom att

- a) i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,
- b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom unionen,
- c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behövs,
- d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,
- e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i artikel III-227,
- f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,

- g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel III-142 andra stycket avsedda bolagen i bolagsmännens och tredjemans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga, och
- h) förvissa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

ARTIKEL III-139

Detta underavsnitt skall för den medlemsstat som är berörd inte tillämpas på verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.

Viss verksamhet får undantas från tillämpningen av bestämmelserna i detta underavsnitt i europeiska lagar eller ramlagar.

ARTIKEL III-140

1. Detta underavsnitt och de åtgärder som antagits med stöd av det skall inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa.
2. De nationella bestämmelser som avses i punkt 1 skall samordnas i europeiska ramlagar.

ARTIKEL III-141

1. Europeiska ramlagar skall göra det lättare för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare. De skall syfta till
 - a) ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis,
 - b) samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare.

2. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken förutsätter den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna.

ARTIKEL III-142

Bolag som bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen skall vid tillämpningen av detta underavsnitt likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

Med *bolag* avses bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentlighetsrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

ARTIKEL III-143

Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen, behandla medborgare i andra medlemsstater på samma sätt som sina egna medborgare i fråga om kapitalplacering i bolag som avses i artikel III-142 andra stycket.

Underavsnitt 3

Frihet att tillhandahålla tjänster

ARTIKEL III-144

Inom ramen för detta underavsnitt skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom unionen förbjudas när det gäller medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan medlemsstat än mottagaren av tjänsten.

Genom en europeisk lag eller ramlag får detta underavsnitt tillämpas även på sådana medborgare i tredjestat som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom unionen.

ARTIKEL III-145

Prestationer som normalt utförs mot ersättning skall betraktas som *tjänster* enligt konstitutionen i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för personer, varor och kapital.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av underavsnitt 2 om etableringsfrihet får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som denna stat uppställer för sina egna medborgare.

ARTIKEL III-146

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras i kapitel III avsnitt 7 om transporter.
2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

ARTIKEL III-147

1. Åtgärder för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst skall föreskrivas i europeiska ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.
2. De europeiska ramlagar som avses i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vars liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

ARTIKEL III-148

Medlemsstaterna skall sträva efter att gå utöver den liberalisering av tjänster som krävs i de europeiska ramlagar som antas enligt artikel III-147.1, om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de berörda medlemsstaterna.

ARTIKEL III-149

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster kvarstår, skall medlemsstaterna tillämpa dessa inskränknings på alla personer som tillhandahåller tjänster enligt artikel III-144 första stycket, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

ARTIKEL III-150

Artiklarna III-139–III-142 skall tillämpas på de sakområden som regleras i detta underavsnitt.

AVSNITT 3

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

Underavsnitt 1

Tullunion

ARTIKEL III-151

1. Unionen skall innefatta en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredjeland skall antas.
2. Punkt 4 och underavsnitt 3 om förbud mot kvantitativa restriktioner skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredjeland och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

3. Varor som kommer från tredjeland skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformaliteterna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.
4. Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.
5. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av tullsatserna i den gemensamma tulltaxan.
6. När kommissionen fullgör sina uppgifter enligt denna artikel skall den vägledas av
 - a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredjeland,
 - b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom unionen, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagens konkurrensförmåga,
 - c) unionens försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,
 - d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom unionen.

Underavsnitt 2

Tullsamarbete

ARTIKEL III-152

Inom konstitutionens tillämpningsområde skall åtgärder föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen.

Underavsnitt 3

Förbud mot kvantitativa restriktioner

ARTIKEL III-153

Kvantitativa import- och exportrestriktioner samt alla åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

ARTIKEL III-154

Artikel III-153 skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

ARTIKEL III-155

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

Denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. Den skall även tillämpas på monopol som staten överlåtit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i punkt 1 eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har regler som är avsedda att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av denna artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

AVSNITT 4

KAPITAL OCH BETALNINGAR

ARTIKEL III-156

Inom ramen för detta avsnitt skall restriktioner för såväl kapitalrörelser som betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredjeland vara förbjudna.

ARTIKEL III-157

1. Artikel III-156 skall inte påverka tillämpningen gentemot tredjeland av restriktioner som var i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller unionsrätt för sådana kapitalrörelser till eller från tredjeland som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader. I fråga om restriktioner som är i kraft enligt nationell lagstiftning i Estland och Ungern skall detta datum vara den 31 december 1999.

2. I europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder föreskrivas om kapitalrörelser till eller från tredjeland som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

Europaparlamentet och rådet skall sträva efter att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredjeland och utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen.

3. Med avvikelse från punkt 2 får åtgärder som utgör ett steg tillbaka inom unionsrätten endast föreskrivas av rådet i en europeisk lag eller ramlag när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredjeland. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-158

1. Artikel III-156 skall inte påverka medlemsstaternas rätt att

- a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika orter,
 - b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelser av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.
2. Detta avsnitt skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med konstitutionen.
 3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt artikel III-156.
 4. I avsaknad av en europeisk lag eller ramlag enligt artikel III-157.3 får kommissionen eller, om ett europeiskt beslut av kommissionen saknas inom tre månader från och med den berörda medlemsstatens ansökan, rådet anta ett europeiskt beslut där det anges att restriktiva skatteåtgärder som en medlemsstat vidtar med avseende på ett eller flera tredjeländer skall anses förenliga med konstitutionen om de är berättigade med hänsyn till något av unionens mål och förenliga med en väl fungerande inre marknad. Rådet skall besluta med enhällighet på ansökan av en medlemsstat.

ARTIKEL III-159

Om kapitalrörelser till eller från tredjeland under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, får rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om införande av skyddsåtgärder gentemot tredjeland för en tid som inte får överstiga sex månader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

ARTIKEL III-160

Om det är nödvändigt för att uppnå målen i artikel III-257, när det gäller att förebygga och bekämpa terrorism och därmed sammanhängande verksamhet, skall det i europeiska lagar fastställas en ram för administrativa åtgärder avseende kapitalrörelser och betalningar, såsom frysning av tillgångar, finansiella medel eller ekonomiska vinster som tillhör, ägs eller innehas av fysiska eller juridiska personer, av grupper eller av enheter som inte är stater.

Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut för att genomföra de europeiska lagar som avses i första stycket.

De akter som avses i denna artikel skall innefatta nödvändiga bestämmelser om rättsliga garantier.

AVSNITT 5

KONKURRENSREGLER

Underavsnitt 1

Regler för företag

ARTIKEL III-161

1. Följande är oförenligt med den inre marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen inom den inre marknaden, särskilt sådana som innebär att
- a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
 - b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
 - c) marknader eller inköpskällor delas upp,
 - d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,

e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.

3. Punkt 1 får dock förklaras icke tillämplig

– på alla avtal eller grupper av avtal mellan företag,

– på alla beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar, samt

– på alla samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som

a) inte ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,

b) inte ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

ARTIKEL III-162

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den inre marknaden och förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
- b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,
- c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

ARTIKEL III-163

Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar för tillämpningen av de principer som anges i artiklarna III-161 och III-162. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Dessa förordningar skall särskilt syfta till att

- a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i artikel III-161.1 och artikel III-162 iakttas,
- b) ange närmare regler för hur artikel III-161.3 skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,
- c) vid behov närmare ange räckvidden för artiklarna III-161 och III-162 inom olika näringsgrenar,
- d) fastställa kommissionens och Europeiska unionens domstols uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i detta stycke,
- e) reglera förhållandet mellan medlemsstaternas lagstiftning å ena sidan och detta underavsnitt eller de europeiska förordningar som har antagits enligt denna artikel å andra sidan.

ARTIKEL III-164

Fram till ikraftträdandet av de europeiska förordningar som antagits enligt artikel III-163 skall myndigheterna i varje medlemsstat i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och artikel III-161, särskilt punkt 3, och artikel III-162, avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden föreligger.

ARTIKEL III-165

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-164 skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i artiklarna III-161 och III-162. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelser av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.
2. Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen anta ett motiverat europeiskt beslut i vilket den slår fast att principerna har överträtts. Kommissionen får offentliggöra sitt beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, vidta de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen.
3. Kommissionen får anta europeiska förordningar avseende de avtalskategorier för vilka rådet har antagit en europeisk förordning i enlighet med artikel III-163 andra stycket b.

ARTIKEL III-166

1. I fråga om offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter skall medlemsstaterna inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot konstitutionen, i synnerhet artikel I-4.2 och artiklarna III-161–III-169.

2. Företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade bestämmelserna i konstitutionen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa bestämmelser inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Handelns utveckling får inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.

3. Kommissionen skall se till att denna artikel tillämpas och skall, om det behövs, anta lämpliga europeiska förordningar eller beslut.

Underavsnitt 2

Stöd som beviljas av medlemsstaterna

ARTIKEL III-167

1. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen är stöd, av vilket slag det än är, som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2. Förenligt med den inre marknaden är

a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,

- b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,
 - c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkas genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning. Fem år efter ikraftträdandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om upphävande av detta led.
3. Som förenligt med den inre marknaden kan anses
- a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning och i de regioner som avses i artikel III-424, med hänsyn till dessa regioners strukturella, ekonomiska och sociala situation.
 - b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,
 - c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa ekonomiska regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
 - d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

- e) stöd av annat slag som fastställs i europeiska förordningar eller beslut som antagits av rådet på förslag av kommissionen.

ARTIKEL III-168

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall föreslå medlemsstaterna lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den inre marknadens pågående utveckling eller funktion.
2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en medlemsstat eller med statliga medel inte är förenligt med den inre marknaden enligt artikel III-167, eller att sådant stöd missbrukas, skall den anta ett europeiskt beslut för att medlemsstaten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om medlemsstaten i fråga inte rättar sig efter detta europeiska beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda medlemsstater, med avvikelse från artiklarna III-360 och III-361, hänskjuta ärendet direkt till Europeiska unionens domstol.

På begäran av en medlemsstat får rådet med enhällighet anta ett europeiskt beslut som innebär att stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den inre marknaden, med avvikelse från artikel III-167 eller de europeiska förordningar som avses i artikel III-169, om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen i fråga om ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen – i sådana fall där medlemsstaten har lämnat in en begäran till rådet – skjuta upp förfarandet till dess att rådet har tagit ställning till medlemsstatens begäran.

Om rådet inte har tagit ställning till en sådan begäran inom tre månader efter det att den lämnats in, skall kommissionen besluta i ärendet.

3. Kommissionen skall av medlemsstaterna underrättas i så god tid att den kan yttra sig om varje plan på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att en sådan plan inte är förenlig med den inre marknaden enligt artikel III-167, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2 i den här artikeln. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

4. Kommissionen får anta europeiska förordningar avseende de kategorier av statligt stöd som har fastställts av rådet i enlighet med artikel III-169 som möjliga att undanta från informationsskyldigheten i punkt 3 i den här artikeln.

ARTIKEL III-169

Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar för tillämpningen av artiklarna III-167 och III-168 och för att särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av artikel III-168.3 och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från informationsskyldigheten i artikel III-168.3. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

AVSNITT 6

BESTÄMMELSER OM SKATTER

ARTIKEL III-170

1. Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

2. För varor som exporteras från en medlemsstat till någon annan medlemsstats territorium får interna skatter eller avgifter inte återbetalas med belopp som överstiger de interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

3. När det gäller andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämningskatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut endast om rådet i förväg genom ett europeiskt beslut som antagits på förslag av kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade bestämmelserna.

ARTIKEL III-171

I en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet skall åtgärder föreskrivas om harmonisering av lagstiftningen om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas eller fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Rådet skall besluta med enhällighet efter det att Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

AVSNITT 7

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-172

1. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall denna artikel tillämpas för att nå de mål som anges i artikel III-130. Åtgärderna om tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden eller få den att fungera skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.
2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

3. Kommissionen skall i sina förslag enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också inom ramen för sina respektive befogenheter sträva efter att nå detta mål.
4. Om en medlemsstat, efter antagandet av en harmoniseringsåtgärd genom en europeisk lag eller ramlag eller genom en europeisk förordning som antas av kommissionen, anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel III-154 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den underrätta kommissionen om dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.
5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat, efter det att en harmoniseringsåtgärd har antagits genom en europeisk lag eller ramlag eller genom en europeisk förordning från kommissionen, anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter antagandet av harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt om skälen för att införa dem.
6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 anta ett europeiskt beslut om att godkänna eller avvisa de nationella bestämmelserna i fråga sedan den slagit fast huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte antar ett beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt skall förlängas med en ytterligare period om högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med punkt 6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna III-360 och III-361 kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till Europeiska unionens domstol, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt den här artikeln.

10. Harmoniseringsåtgärderna i denna artikel skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i artikel III-154 anta provisoriska åtgärder, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från unionens sida.

ARTIKEL III-173

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-172 skall åtgärderna om tillnärmning av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den inre marknadens upprättande eller funktion föreskrivas i en europeisk ramlag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

ARTIKEL III-174

Om kommissionen finner att en skillnad mellan medlemsstaternas bestämmelser i lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den inre marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till något avtal skall nödvändiga åtgärder för att eliminera snedvridningen i fråga föreskrivas genom europeiska ramlagar. Alla övriga lämpliga åtgärder enligt konstitutionen får antas.

ARTIKEL III-175

1. När det finns anledning att befara att antagande eller ändring av en medlemsstats bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt artikel III-174, skall den medlemsstat som vill anta eller ändra bestämmelsen samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen rikta en rekommendation till de berörda medlemsstaterna om åtgärder som kan vara lämpliga för att undvika snedvridningen.

2. Om en medlemsstat som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av artikel III-174 inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. Bestämmelserna i artikel III-174 skall inte tillämpas, om en medlemsstat som inte har tagit hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

ARTIKEL III-176

Inom ramen för den inre marknads upprättande eller funktion skall det föreskrivas åtgärder i europeiska lagar eller ramlagar för att skapa europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen och för att upprätta centraliserade system för beviljande av tillstånd, samordning och kontroll på unionsnivå.

Bestämmelser om språkanvändningen i samband med dessa europeiska rättigheter skall meddelas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

KAPITEL II

EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

ARTIKEL III-177

För att de mål som anges i artikel I-3 skall uppnås skall medlemsstaternas och unionens verksamhet, på de villkor som anges i konstitutionen, innefatta upprättande av en ekonomisk politik som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

Parallellt med detta och på de villkor och enligt de förfaranden som anges i konstitutionen skall denna verksamhet omfatta en gemensam valuta, euron, samt fastställande och bedrivande av en gemensam penning- och valutapolitik; denna politik skall ha som huvudmål att upprätthålla prisstabilitet och att, utan att detta mål åsidosätts, understödja den allmänna ekonomiska politik som bedrivs inom unionen, i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

Denna verksamhet från medlemsstaternas och unionens sida förutsätter att följande vägledande principer iakttas: prisstabilitet, sunda offentliga finanser och monetära förhållanden samt en stabil betalningsbalans.

AVSNITT 1

EKONOMISK POLITIK

ARTIKEL III-178

Medlemsstaterna skall föra sin ekonomiska politik så att de bidrar till att förverkliga unionens mål, såsom dessa definieras i artikel I-3 och inom ramen för de allmänna riktlinjer som avses i artikel III-179.2. Medlemsstaterna och unionen skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och i enlighet med principerna i artikel III-177.

ARTIKEL III-179

1. Medlemsstaterna skall betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom rådet i enlighet med artikel III-178.
2. Rådet skall på rekommendation av kommissionen utarbeta ett utkast till allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik och rapportera sina resultat till Europeiska rådet.

Europeiska rådet skall på grundval av rådets rapport diskutera en slutsats om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik. Rådet skall på grundval av denna slutsats anta en rekommendation om fastställande av dessa allmänna riktlinjer. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om detta.

3. För att säkerställa en närmare samordning av den ekonomiska politiken och en varaktig konvergens mellan medlemsstaternas ekonomiska utfall skall rådet på grundval av rapporter från kommissionen övervaka den ekonomiska utvecklingen i varje medlemsstat och inom unionen samt den ekonomiska politikens överensstämmelse med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, och regelbundet göra en samlad bedömning.

För denna multilaterala övervakning skall medlemsstaterna lämna uppgifter till kommissionen om viktiga åtgärder som de har vidtagit inom ramen för sin ekonomiska politik och andra upplysningar som de anser nödvändiga.

4. Om det inom ramen för förfarandet enligt punkt 3 visar sig att en medlemsstats ekonomiska politik inte är förenlig med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, eller att det finns risk för att denna politik kan äventyra den ekonomiska och monetära unionens funktion, får kommissionen varna den berörda medlemsstaten. Rådet får på rekommendation av kommissionen lämna de rekommendationer som behövs till den berörda medlemsstaten. Rådet får på förslag av kommissionen besluta att offentliggöra rekommendationerna.

Inom ramen för denna punkt skall rådet besluta utan att beakta rösten från den rådsmedlem som företräder den berörda medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

5. Rådets ordförande och kommissionen skall rapportera resultaten av den multilaterala övervakningen till Europaparlamentet. Rådets ordförande kan anmodas att framträda inför den behöriga kommittén hos Europaparlamentet, om rådet har offentliggjort sina rekommendationer.

6. Närmare föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarande som avses i punkterna 3 och 4 får meddelas i europeiska lagar.

ARTIKEL III-180

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra förfaranden som föreskrivs i konstitutionen får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som föreskriver lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor.

2. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll, får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som på vissa villkor beviljar den berörda medlemsstaten ekonomiskt bistånd från unionen. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om detta.

ARTIKEL III-181

1. Det är förbjudet för Europeiska centralbanken och medlemsstaternas centralbanker (nedan kallade "nationella centralbanker") att ge unionens institutioner, organ eller myndigheter, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter; detsamma gäller Europeiska centralbankens och de nationella centralbankernas förvärv av skuldförbindelser direkt från dem.

2. Punkt 1 skall inte gälla offentligt ägda kreditinstitut, som skall behandlas av de nationella centralbankerna och Europeiska centralbanken på samma sätt som privata kreditinstitut vad gäller tillförseln av centralbankreserver.

ARTIKEL III-182

Alla åtgärder och bestämmelser som ger unionens institutioner, organ eller myndigheter, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna en positiv särbehandling hos finansinstitut är förbjudna i den mån de inte är baserade på tillsynsmässiga hänsyn.

ARTIKEL III-183

1. Unionen skall inte ansvara för eller åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt. En medlemsstat skall inte ansvara för att åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en annan medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt.

2. Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut som närmare anger hur de förbud som föreskrivs i artikel III-181 och i denna artikel skall tillämpas. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-184

1. Medlemsstaterna skall undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

2. Kommissionen skall övervaka utvecklingen av budgetsituationen och den offentliga sektorns skuldsättning i medlemsstaterna för att upptäcka allvarliga fel. Den skall särskilt undersöka om budgetdisciplin iakttas på grundval av följande två kriterier:
 - a) Huruvida andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde, såvida inte

- i) detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller
 - ii) referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.
- b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt.

Referensvärdena anges i protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott.

3. Om en medlemsstat inte uppfyller de krav som gäller enligt det ena av eller båda dessa kriterier, skall kommissionen utarbeta en rapport. I sin rapport skall kommissionen även beakta om den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt.

Kommissionen kan också utarbeta en rapport även om kraven är uppfyllda enligt kriterierna, om den anser att det finns risk för ett alltför stort underskott i en medlemsstat.

4. Den i enlighet med artikel III-192 inrättade ekonomiska och finansiella kommittén skall yttra sig över kommissionens rapport.

5. Om kommissionen anser att det finns eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat skall kommissionen avge ett yttrande till den medlemsstaten samt informera rådet om detta.

6. Rådet skall på förslag av kommissionen, med beaktande av eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten, efter en allsidig bedömning avgöra om underskottet är alltför stort. Om detta är fallet skall rådet utan oberättigat dröjsmål på rekommendation av kommissionen ge rekommendationer till den berörda medlemsstaten i syfte att få denna situation att upphöra inom en viss tid. Om inte annat följer av punkt 8 skall sådana rekommendationer inte offentliggöras.

Inom ramen för denna punkt skall rådet besluta utan att beakta rösten från den rådsmedlem som företräder den berörda medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

7. Rådet skall på rekommendation av kommissionen anta de europeiska beslut och rekommendationer som avses i punkterna 8–11.

Rådet skall besluta utan att beakta rösten från den rådsmedlem som företräder den berörda medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

8. Om rådet antar ett europeiskt beslut som slår fast att dess rekommendationer inte har resulterat i några effektiva åtgärder inom den föreskrivna tiden, får rådet offentliggöra rekommendationerna.

9. Om en medlemsstat inte heller i fortsättningen följer rådets rekommendationer, får rådet anta ett europeiskt beslut för att förelägga medlemsstaten i fråga att inom en fastställd tidsfrist vidta åtgärder för den minskning av underskottet som rådet anser nödvändig för att komma till rätta med situationen.

I sådana fall får rådet begära att den berörda medlemsstaten skall lämna in rapporter enligt en fastställd tidsplan för att göra det möjligt att granska medlemsstatens anpassningssträvanden.

10. Så länge en medlemsstat inte följer ett europeiskt beslut som har antagits enligt punkt 9, kan rådet allt efter omständigheterna besluta att tillämpa eller skärpa en eller flera av följande åtgärder:

a) Att kräva att den berörda medlemsstaten offentliggör de ytterligare uppgifter som rådet närmare anger, innan medlemsstaten utger obligationer och andra värdepapper.

b) Att begära av Europeiska investeringsbanken att den omprövar sin utlåningspolitik gentemot den berörda medlemsstaten.

- c) Att kräva att den berörda medlemsstaten räntelöst deponerar ett belopp av lämplig storlek hos unionen, till dess att rådet anser att det alltför stora underskottet har korrigerats.
- d) Att förelägga böter av lämplig storlek.

Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om de åtgärder som har antagits.

11. Rådet skall upphäva samtliga eller vissa av åtgärderna enligt punkterna 6, 8, 9 och 10, om det anser att det alltför stora underskottet i den berörda medlemsstaten har korrigerats. Om rådet tidigare har offentliggjort rekommendationer skall det, så snart ett europeiskt beslut enligt punkt 8 har upphävts, avge en offentlig förklaring om att det inte längre finns ett alltför stort underskott i den berörda medlemsstaten.

12. Den rätt att föra talan som anges i artiklarna III-360 och III-361 får inte utövas med avseende på punkterna 1–6, 8 och 9.

13. Protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott innehåller ytterligare bestämmelser om genomförandet av det förfarande som beskrivs i denna artikel.

Lämpliga åtgärder som ersätter det nämnda protokollet skall föreskrivas i en europeisk lag som antas av rådet. Det skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska centralbanken.

Om inte annat följer av övriga bestämmelser i denna punkt skall rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut där närmare regler och definitioner för tillämpningen av det nämnda protokollet anges. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

AVSNITT 2

MONETÄR POLITIK

ARTIKEL III-185

1. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall Europeiska centralbankssystemet stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål såsom dessa definieras i artikel I-3. Europeiska centralbankssystemet skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och iaktta de principer som anges i artikel III-177.
2. Europeiska centralbankssystemets grundläggande uppgifter skall vara att
 - a) utforma och genomföra unionens monetära politik,
 - b) genomföra valutatransaktioner i enlighet med artikel III-326,
 - c) inneha och förvalta medlemsstaternas officiella valutareserver,
 - d) främja ett väl fungerande betalningssystem.
3. Punkt 2 c skall inte beröra medlemsstaternas regeringars innehav och förvaltning av rörelsemedel i utländsk valuta.

4. Europeiska centralbanken skall höras
 - a) om varje förslag till unionsakt inom sitt behörighetsområde,
 - b) av nationella myndigheter om varje förslag till rättsregler inom sitt behörighetsområde, dock inom de ramar och på de villkor som fastställs av rådet i enlighet med förfarandet i artikel III-187.4.

Europeiska centralbanken får i frågor inom sitt behörighetsområde avge yttranden till unionens institutioner, organ eller myndigheter eller till nationella myndigheter.

5. Europeiska centralbankssystemet skall medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt kan genomföra sin politik för tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet.

6. Europeiska centralbanken får i en europeisk lag som antas av rådet tilldelas särskilda uppgifter i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut med undantag av försäkringsföretag. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska centralbanken.

ARTIKEL III-186

1. Europeiska centralbanken skall ha ensamrätt att tillåta utgivning av eurosedlar inom unionen. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna får ge ut sådana sedlar. Endast sedlar utgivna av Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall vara lagliga betalningsmedel inom unionen.

2. Medlemsstaterna får ge ut euromynt i den omfattning som godkänns av Europeiska centralbanken.

Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar som föreskriver åtgärder för att harmonisera valörerna och de tekniska specifikationerna för de mynt som skall sättas i omlopp i den utsträckning som detta är nödvändigt för att säkerställa myntens smidiga omlopp inom unionen. Rådet skall besluta efter det att Europaparlamentet och Europeiska centralbanken har hörts.

ARTIKEL III-187

1. Europeiska centralbankssystemet skall ledas av Europeiska centralbankens beslutande organ som skall vara Europeiska centralbankens råd och direktionen.

2. Europeiska centralbankssystemets stadga anges i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

3. Artiklarna 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 a och 36 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken får ändras genom europeiska lagar

a) på förslag av kommissionen och efter det att Europeiska centralbanken har hörts, eller

b) på rekommendation av Europeiska centralbanken och efter det att kommissionen har hörts.

4. Rådet skall anta europeiska förordningar och beslut som föreskriver de åtgärder som avses i artiklarna 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 och 34.3 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet

- a) på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, eller
- b) på rekommendation av Europeiska centralbanken och efter att ha hört kommissionen.

ARTIKEL III-188

Då de utövar de befogenheter och fullgör de uppgifter och skyldigheter som har tilldelats dem genom konstitutionen samt genom stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall varken Europeiska centralbanken eller någon nationell centralbank eller någon medlem av deras beslutande organ begära eller ta emot instruktioner från unionens institutioner, organ eller myndigheter, från medlemsstaternas regeringar eller från något annat organ. Unionens institutioner, organ och myndigheter samt medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip och att inte försöka påverka medlemmarna av Europeiska centralbankens eller de nationella centralbankernas beslutande organ när de fullgör sina uppgifter.

ARTIKEL III-189

Varje medlemsstat skall säkerställa att dess nationella lagstiftning, inbegripet stadgan för dess nationella centralbank, är förenlig med konstitutionen samt med stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

ARTIKEL III-190

1. För att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts Europeiska centralbankssystemet skall Europeiska centralbanken i enlighet med konstitutionen och på de villkor som anges i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken anta
 - a) europeiska förordningar i den utsträckning som behövs för att genomföra de uppgifter som anges i artikel 3.1 a, 19.1, 22 eller 25.2 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken samt i de fall som anges i de europeiska förordningar och beslut som avses i artikel III-187.4,
 - b) de europeiska beslut som behövs för att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts Europeiska centralbankssystemet genom konstitutionen samt genom stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken,
 - c) rekommendationer och yttranden.
2. Europeiska centralbanken kan besluta att offentliggöra sina europeiska beslut, rekommendationer och yttranden.
3. Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel III-187.4 anta europeiska förordningar som fastställer inom vilka gränser och på vilka villkor Europeiska centralbanken har rätt att förelägga företag böter eller viten om de inte uppfyller sina förpliktelser enligt Europeiska centralbankens europeiska förordningar och beslut.

ARTIKEL III-191

Utan att det påverkar Europeiska centralbankens behörighetsområde skall nödvändiga åtgärder för att använda euron som gemensam valuta föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Europeiska centralbanken har hörts.

AVSNITT 3

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-192

1. För att främja samordningen av medlemsstaternas politik i den utsträckning som är nödvändig för den inre marknadens funktion inrättas härmed en ekonomisk och finansiell kommitté.
2. Denna kommitté skall ha till uppgift att
 - a) på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,
 - b) följa den ekonomiska och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom unionen och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen, särskilt i fråga om finansiella relationer med tredjeland och internationella institutioner,

- c) utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 medverka vid förberedelsen av rådets arbete enligt artiklarna III-159, III-179.2, III-179.3, III-179.4, III-179.6, III-180, III-182, III-183, III-184, 185.6, III-186.2, III-187.3, III-187.4, III-191, III-196, III-198.2, III-198.3, III-201, III-202.2, III-202.3, III-322 och III-326 och utföra andra rådgivande och förberedande uppgifter på uppdrag av rådet,
- d) minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av konstitutionen och av unionens akter; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera till kommissionen och rådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat, kommissionen och Europeiska centralbanken skall var för sig utse högst två medlemmar av kommittén.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om närmare bestämmelser om sammansättningen av Ekonomiska och finansiella kommittén. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken och denna kommitté. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om detta beslut.

4. Utöver de uppgifter som anges i punkt 2 skall kommittén, om och så länge som det finns medlemsstater med undantag i den mening som avses i artikel III-197, följa den monetära och finansiella situationen och det allmänna betalningssystemet i dessa medlemsstater och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen.

ARTIKEL III-193

I frågor som faller inom tillämpningsområdet för artiklarna III-179.4, III-184 med undantag av punkt 13, III-191, III-196, III-197, III-198.3 och III-326, kan rådet eller en medlemsstat begära av kommissionen att den lägger fram en rekommendation eller ett förslag, allt efter omständigheterna. Kommissionen skall behandla en sådan begäran och utan dröjsmål förelägga rådet sina slutsatser.

AVSNITT 4

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR DE MEDLEMSSTATER SOM HAR EURON SOM VALUTA

ARTIKEL III-194

1. För att den ekonomiska och monetära unionen skall fungera smidigt, och i enlighet med relevanta bestämmelser i konstitutionen, skall rådet i enlighet med det relevanta förfarandet bland de förfaranden som anges i artiklarna III-179 och III-184, med undantag för det förfarande som anges i artikel III-184.13, anta åtgärder för de medlemsstater som har euron som valuta för att

- a) stärka samordningen och övervakningen av dessa staters budgetdisciplin,
- b) för de berörda medlemsstaterna utarbeta riktlinjer för den ekonomiska politiken och se till att dessa överensstämmer med de riktlinjer som har antagits för hela unionen, samt se till att de övervakas.

2. När det gäller de åtgärder som avses i punkt 1 får endast de rådsmedlemmar delta i omröstningen som företräder medlemsstater som har euron som valuta.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av dessa rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

ARTIKEL III-195

Arrangemang för möten mellan ministrar i de medlemsstater som har euron som valuta skall regleras i ett protokoll om eurogruppen.

ARTIKEL III-196

1. I syfte att säkerställa eurons plats i det internationella valutasystemet skall rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om fastställande av gemensamma ståndpunkter avseende frågor som är av särskilt intresse för den ekonomiska och monetära unionen inom de berörda internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

2. Rådet får på förslag av kommissionen anta lämpliga åtgärder för att säkerställa enad representation inom de berörda internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

3. När det gäller de åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 får endast de medlemmar i rådet delta i omröstningen som företräder medlemsstater som har euron som valuta.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av dessa rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

AVSNITT 5

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

ARTIKEL III-197

1. De medlemsstater beträffande vilka rådet inte har beslutat att de uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av euron betecknas nedan som "medlemsstater med undantag".

2. Följande bestämmelser i konstitutionen skall inte tillämpas på medlemsstater med undantag:
 - a) Antagande av delar av de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken som rör euroområdet generellt (artikel III-179.2).
 - b) Medlen för att avhjälpa alltför stora underskott (artikel III-184.9 och III-184.10).
 - c) Målen och uppgifterna för det europeiska centralbankssystemet (artikel III-185.1, III-185.2, III-185.3 och III-185.5).
 - d) Euroutgivning (artikel III-186).
 - e) Europeiska centralbankens akter (artikel III-190).
 - f) Åtgärder som gäller användningen av euron (artikel III-191).
 - g) Avtal om valuta och andra åtgärder i fråga om valutapolitiken (artikel III-326).
 - h) Utnämning av ledamöterna i Europeiska centralbankens direktion (artikel III-382.2 b).
 - i) Europeiska beslut om fastställande av gemensamma ståndpunkter avseende frågor som är av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen inom de behöriga internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna (artikel III-196.1).

- j) Åtgärder för att säkerställa en enad representation inom de internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna (artikel III-196.2).

I de artiklar som avses i leden a–j skall därför med *medlemsstater* avses medlemsstater som har euron som valuta.

3. Medlemsstater med undantag och deras nationella centralbanker skall undantas från rättigheter och skyldigheter inom ramen för det europeiska centralbankssystemet, i enlighet med kapitel IX i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

4. Medlemmar av rådet som företräder medlemsstater med undantag får inte rösta när rådet antar åtgärder enligt de artiklar som räknas upp i punkt 2 samt i följande fall:

- a) Rekommendationer till de medlemsstater som har euron som valuta inom ramen för det multilaterala övervakningsförfarandet, inbegripet rekommendationer om stabilitetsprogrammen och varningarna (artikel III-179.4).
- b) Åtgärder avseende alltför stora underskott när det gäller de medlemsstater som har euron som valuta (artikel III-184.6, III-184.7, III-184.8 och III-184.11).

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

ARTIKEL III-198

1. Minst en gång vartannat år eller på begäran av en medlemsstat med undantag skall kommissionen och Europeiska centralbanken rapportera till rådet om hur medlemsstaterna med undantag fullgör sina förpliktelser för att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. Dessa rapporter skall innefatta en granskning av i vilken utsträckning som var och en av dessa medlemsstaters nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna III-188 och III-189 och med stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. I rapporterna skall det också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts; detta skall ske genom en analys av i vad mån var och en av dessa medlemsstater har uppfyllt följande kriterier:

- a) En hög grad av prisstabilitet; detta skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet.
- b) En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett underskott som är alltför stort enligt bestämmelserna i artikel III-184.6.
- c) Iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till euron.

- d) Varaktighet i den konvergens som medlemsstaten med undantag har uppnått och i dess deltagande i växelkursmekanismen, vilket skall komma till uttryck i den långfristiga räntenivån.

De fyra kriterier som anges i denna punkt och de tider under vilka de skall uppfyllas, beskrivs närmare i protokollet om konvergenskriterierna. Kommissionens och Europeiska centralbankens rapporter skall också ta hänsyn till resultaten av marknadsintegrationen, situationen för och utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskostnader och andra prisindex.

2. Efter att ha hört Europaparlamentet och efter överläggningar i Europeiska rådet skall rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut i vilket det fastställs vilka medlemsstater med undantag som uppfyller de nödvändiga villkoren på grundval av kriterierna i punkt 1 och upphävs de berörda medlemsstaternas undantag.

Rådet skall besluta på rekommendation från en kvalificerad majoritet av de rådsmedlemmar som företräder medlemsstater som har euron som valuta; dessa medlemmar skall besluta inom sex månader efter det att rådet mottagit kommissionens förslag.

Den kvalificerade majoritet som avses i andra stycket skall definieras som minst 55 % av dessa rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna. En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

3. Om det i enlighet med förfarandet i punkt 2 beslutas att ett undantag skall upphävas, skall rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av till vilken kurs euron oåterkalleligen skall låsas när den skall ersätta den berörda medlemsstatens valuta samt om föreskrivande av de övriga åtgärder som behövs för att införa euron som enda valuta i den medlemsstaten. Rådet skall besluta med enhällighet bland de medlemmar som har euron som valuta och den berörda medlemsstaten, efter att ha hört Europeiska centralbanken.

ARTIKEL III-199

1. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-187.1, skall det allmänna råd för Europeiska centralbanken som avses i artikel 45 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken upprättas som Europeiska centralbankens tredje beslutande organ.

2. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag skall Europeiska centralbankens när det gäller dessa medlemsstater

- a) stärka samarbetet mellan de nationella centralbankerna,
- b) stärka samordningen av medlemsstaternas monetära politik med målet att säkerställa prisstabilitet,
- c) övervaka växelkursmekanismens funktion,

- d) samråda om frågor som ligger inom de nationella centralbankernas behörighet och som inverkar på finansinstitutens och de finansiella marknadernas stabilitet,
- e) utöva de uppgifter som tidigare ankom på Europeiska fonden för monetärt samarbete och som därefter har tagits över av Europeiska monetära institutet.

ARTIKEL III-200

Varje medlemsstat med undantag skall behandla sin valutapolitik som en fråga av gemensamt intresse. Därvid skall medlemsstaten ta hänsyn till erfarenheterna från samarbetet inom ramen för växelkursmekanismen.

ARTIKEL III-201

1. Om en medlemsstat med undantag har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter i fråga om sin betalningsbalans, antingen som följd av en obalans i betalningsbalansen som helhet eller till följd av beskaffenheten av den valuta som staten förfogar över, och om sådana svårigheter särskilt riskerar att äventyra den inre marknadens funktion eller genomförandet av den gemensamma handelspolitiken, skall kommissionen genast undersöka situationen i den staten och de åtgärder som staten har vidtagit eller med anlitande av alla de medel som den förfogar över kan vidta enligt konstitutionen. Kommissionen skall ange de åtgärder som den rekommenderar medlemsstaten att vidta.

Om åtgärder som vidtagits av en medlemsstat med undantag och de åtgärder som föreslagits av kommissionen inte visar sig vara tillräckliga för att komma till rätta med uppkomna eller hotande svårigheter, skall kommissionen efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd och föreslå lämpliga former för detta.

Kommissionen skall regelbundet underrätta rådet om situationen och dess utveckling.

2. Rådet skall anta europeiska förordningar eller beslut om beviljande av sådant ömsesidigt bistånd och om villkoren för och den närmare utformningen av biståndet. Detta bistånd kan bestå av

- a) ett samordnat uppträdande gentemot andra internationella organisationer som medlemsstater med undantag kan vända sig till,
- b) nödvändiga åtgärder för att undvika omläggning av handeln när den medlemsstat med undantag som befinner sig i svårigheter upprätthåller eller återinför kvantitativa restriktioner gentemot tredjeland,
- c) beviljande av begränsade krediter från andra medlemsstater, under förutsättning att dessa ger sitt samtycke.

3. Om det ömsesidiga bistånd som kommissionen rekommenderat inte beviljas av rådet eller om beviljat ömsesidigt bistånd och vidtagna åtgärder är otillräckliga, skall kommissionen bemyndiga den medlemsstat med undantag som befinner sig i svårigheter att vidta skyddsåtgärder för vilka kommissionen skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

Rådet får återkalla ett sådant bemyndigande eller ändra villkoren och den närmare utformningen.

ARTIKEL III-202

1. Om en plötslig kris inträffar i fråga om betalningsbalansen och ett europeiskt beslut enligt artikel III-196.2 inte antas omedelbart, får en medlemsstat med undantag i förebyggande syfte vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Sådana åtgärder skall medföra minsta möjliga störningar i den inre marknadens funktion och får inte gå utöver vad som är helt nödvändigt för att avhjälpa de plötsligt uppkomna svårigheterna.
2. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om de i punkt 1 avsedda skyddsåtgärderna senast vid den tidpunkt då de träder i kraft. Kommissionen får rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd enligt artikel III-201.
3. Rådet får, på rekommendation från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén, anta ett europeiskt beslut där det föreskrivs att den berörda medlemsstaten skall ändra, skjuta upp eller upphäva de i punkt 1 avsedda skyddsåtgärderna.

KAPITEL III

POLITIK PÅ ANDRA OMRÅDEN

AVSNITT 1

SYSSELSÄTTNING

ARTIKEL III-203

Unionen och medlemsstaterna skall i enlighet med detta avsnitt arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja att arbetskraften är kvalificerad, utbildad och anpassningsbar och att arbetsmarknaden är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som anges i artikel I-3.

ARTIKEL III-204

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som anges i artikel III-203 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik som antas enligt artikel III-179.2.
2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parter ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med artikel III-206.

ARTIKEL III-205

1. Unionen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras fullt ut.
2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när unionens politik och verksamhet utformas och genomförs.

ARTIKEL III-206

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i unionen och anta slutsatser om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.
2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet varje år på förslag av kommissionen anta riktlinjer som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Regionkommittén, Ekonomiska och sociala kommittén samt Sysselsättningskommittén.

Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel III-179.2.

3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.

4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha tagit emot synpunkter från Sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet får på rekommendation av kommissionen anta rekommendationer som det riktar till medlemsstaterna.

5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i unionen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

ARTIKEL III-207

I europeiska lagar eller ramlagar får stödåtgärder föreskrivas för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och bästa rutiner, tillhandahålla jämförande analyser och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt. Dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

De europeiska lagarna eller ramlagarna får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

ARTIKEL III-208

Rådet skall med enkel majoritet anta ett europeiskt beslut om inrättande av en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Kommittén skall ha till uppgift att

- a) övervaka utvecklingen av sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i unionen och i medlemsstaterna,
- b) utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344, på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden och medverka vid förberedelserna av rådets överläggningar enligt artikel III-206.

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

AVSNITT 2

SOCIALPOLITIK

ARTIKEL III-209

Unionens och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utestängning.

I detta syfte skall unionen och medlemsstaterna i sina åtgärder ta hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara konkurrenskraften hos unionens ekonomi.

Unionen och medlemsstaterna anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den inre marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i konstitutionen och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.

ARTIKEL III-210

1. För att uppnå målen i artikel III-209 skall unionen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:
 - a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
 - b) Arbetsvillkor.
 - c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.
 - d) Skydd för arbetstagarna i de fall deras anställningsavtal upphör att gälla.
 - e) Information till och samråd med arbetstagarna.
 - f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 6.

- g) Anställningsvillkor för medborgare i tredjeland som lagligt vistas inom unionens territorium.
- h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-283.
- i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och på arbetsplatsen.
- j) Kampen mot social utestängning.
- k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av led c.

2. För tillämpningen av punkt 1 får det

- a) i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,
- b) på de områden som avses i punkt 1 a–i genom europeiska ramlagar fastställas minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa europeiska ramlagar skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

I samtliga fall skall Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén höras innan de europeiska lagarna eller ramlagarna antas.

3. Med avvikelse från punkt 2, och på de områden som avses i punkt 1 c, d, f och g skall de europeiska lagarna eller ramlagarna antas av rådet med enhällighet, efter det att Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Rådet får på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om att det ordinarie lagstiftningsförfarandet skall tillämpas på punkt 1 d, f och g. Det skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

4. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra europeiska ramlagar som har antagits enligt punkterna 2 och 3 eller, i förekommande fall, att genomföra europeiska förordningar eller beslut som antagits i enlighet med artikel III-212.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då en europeisk ramlag skall vara införlivad, och då en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut skall ha genomförts, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i ramlagen, förordningen eller beslutet.

5. De europeiska lagar och ramlagar som antagits enligt denna artikel

- a) skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad inverka på den finansiella jämvikten i dessa,
- b) får inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med konstitutionen.

6. Denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

ARTIKEL III-211

1. Kommissionen skall främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på unionsnivå och skall anta alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till parterna.

2. För tillämpningen av punkt 1 skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en unionsåtgärd.

3. Om kommissionen efter det samråd som avses i punkt 2 finner att en unionsåtgärd är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslaget innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.

4. Samtidigt som samråd enligt punkterna 2 och 3 sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel III-212.1. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda arbetsmarknadsparterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

ARTIKEL III-212

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på unionsnivå leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

2. Avtal som ingås på unionsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av artikel III-210, på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom europeiska förordningar eller beslut som antas av rådet på förslag av kommissionen. Europaparlamentet skall underrättas.

När avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden i artikel III-210.3 som kräver enhällighet, skall rådet besluta med enhällighet.

ARTIKEL III-213

För att nå de mål som anges i artikel III-209 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av detta avsnitt, särskilt när det gäller

- a) sysselsättning,
- b) arbetsrätt och arbetsvillkor,
- c) grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,
- d) social trygghet,
- e) arbetarskydd,
- f) arbetshygien,
- g) förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både om problem som uppstår på det nationella planet och problem som berör internationella organisationer, särskilt genom initiativ med syftet att ange alla riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

ARTIKEL III-214

1. Varje medlemsstat skall se till att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.
2. I denna artikel avses med *lön* den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

- a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,
- b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. Åtgärder skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

ARTIKEL III-215

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.

ARTIKEL III-216

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel III-209, inbegripet den demografiska situationen inom unionen. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

ARTIKEL III-217

Rådet skall med enkel majoritet anta ett europeiskt beslut om inrättande av en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Kommittén skall ha följande uppgifter:

- a) Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och unionen.
- b) Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.
- c) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sina behörighetsområden antingen på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

När kommittén utför sitt uppdrag skall den upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén.

ARTIKEL III-218

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom unionen.

Europaparlamentet får begära av kommissionen att den lägger fram rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

ARTIKEL III-219

1. För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond inrättas; den skall ha till uppgift att inom unionen främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.
2. Kommissionen skall förvalta fonden. Den skall i denna uppgift biträdas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för medlemsstaterna samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.
3. Genomförandebestämmelser för fonden skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

AVSNITT 3

EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

ARTIKEL III-220

Unionen skall utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i syfte att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen.

Unionen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan de olika regionerna och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna.

Bland de berörda regionerna skall särskild hänsyn tas till dels landsbygdsområden, dels områden som påverkas av strukturomvandlingar och dels regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner.

ARTIKEL III-221

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i artikel III-220. Vid utformningen och genomförandet av unionens politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta dessa mål och bidra till att de uppnås. Unionen skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

Varje särskild åtgärd utanför fonderna får föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar, utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som antas inom ramen för unionens övriga politik. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

ARTIKEL III-222

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i unionen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

ARTIKEL III-223

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-224 skall europeiska lagar ange strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation – vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna, de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.

En genom en europeisk lag inrättad sammanhållningsfond skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

I samtliga fall skall de europeiska lagarna antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. De första bestämmelser om strukturfonderna och om Sammanhållningsfonden som antas efter de bestämmelser som gäller vid tidpunkten för undertecknandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa skall meddelas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

ARTIKEL III-224

Genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter att det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket och Europeiska socialfonden skall artikel III-231 respektive artikel III-219.3 tillämpas.

AVSNITT 4

JORDBRUK OCH FISKERI

ARTIKEL III-225

Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskeripolitik.

Med jordbruksprodukter avses jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningar till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av bestämmningen "jordbruk" skall anses omfatta även fiskerisektorn med beaktande av de särskilda kännetecknen för denna sektor.

ARTIKEL III-226

1. Den inre marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter.
2. Om inte annat föreskrivs i artiklarna III-227–III-232 skall reglerna för upprättandet av den inre marknaden eller för dess funktion tillämpas på jordbruksprodukter.
3. De varor som förtecknas i bilaga I skall omfattas av artiklarna III-227–III-232.
4. Den inre marknads funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av en gemensam jordbrukspolitik.

ARTIKEL III-227

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att
 - a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorererna, särskilt arbetskraften,
 - b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,
 - c) stabilisera marknaderna,
 - d) trygga försörjningen,
 - e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till
 - a) jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,
 - b) nödvändigheten av att gradvis genomföra lämplig anpassning,
 - c) det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

ARTIKEL III-228

1. För att uppnå de mål som anges i artikel III-227 skall en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna upprättas.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

- a) Gemensamma konkurrensregler.
- b) Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.
- c) En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i artikel III-227, särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel III-227 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom unionen.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

ARTIKEL III-229

För att de mål som anges i artikel III-227 skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

- a) en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,
- b) gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa varor.

ARTIKEL III-230

1. Avsnittet om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån detta anges i europeiska lagar eller ramlagar i enlighet med artikel III-231.2 och med hänsyn till de mål som anges i artikel III-227.

2. Rådet får på förslag av kommissionen anta en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut där stöd tillåts

- a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,
- b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

ARTIKEL III-231

1. Kommissionen skall lägga fram förslag om den gemensamma jordbrukspolitikens utformning och genomförande; dessa förslag skall även innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i artikel III-228.1 och att de åtgärder som avses i detta avsnitt genomförs.

I dessa förslag skall hänsyn tas till att de jordbruksfrågor som avses i detta avsnitt kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

2. Den gemensamma organisation av jordbruksmarknaderna som föreskrivs i artikel III-228.1 och övriga bestämmelser som behövs för att uppnå målen för den gemensamma politiken för jordbruk och fiskeri skall anges i en europeisk lag eller ramlag. Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av priser, avgifter, stöd och kvantitativa begränsningar samt om fastställande och fördelning av fiskerimöjligheter.

4. Under de förutsättningar som anges i punkt 2 får de nationella marknadsorganisationerna ersättas med den gemensamma organisation som föreskrivs i artikel III-228.1

- a) om den gemensamma organisationen erbjuder de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard; därvid skall hänsyn tas till i vilken takt möjlig anpassning och nödvändig specialisering kan genomföras, samt
- b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom unionen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

5. Om det upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför unionen om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredjeland.

ARTIKEL III-232

Om en vara omfattas av en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också tillåta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

AVSNITT 5

MILJÖ

ARTIKEL III-233

1. Unionens miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås:
 - a) Att bevara, skydda och förbättra miljön.
 - b) Att skydda människors hälsa.
 - c) Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
 - d) Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

2. Unionens miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom unionens olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på unionsnivå.

3. När unionen utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta

- a) tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,
- b) miljöförhållanden i unionens olika regioner,
- c) de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,
- d) den ekonomiska och sociala utvecklingen i unionen som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.

4. Inom sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredjeland och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från unionens sida kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredjeparter.

Första stycket skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

ARTIKEL III-234

- 1. Åtgärder för att uppnå de mål som anges i artikel III-233 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.
- 2. Med avvikelse från punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-172 skall rådet med enhällighet anta europeiska lagar eller ramlagar som föreskriver
 - a) bestämmelser av främst fiskal karaktär,
 - b) åtgärder som påverkar

- i) fysisk planering,
 - ii) kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången på dessa resurser,
 - iii) markanvändning, med undantag av avfallshantering,
- c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Rådet får med enhällighet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut för att göra det ordinarie lagstiftningsförfarandet tillämpligt på de områden som avses i första stycket.

I samtliga dessa fall skall rådet besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén.

3. Allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

De åtgärder som behövs för att genomföra dessa program skall antas i enlighet med villkoren i punkt 1 eller punkt 2, beroende på det enskilda fallet.

4. Utan att det påverkar vissa åtgärder som antagits av unionen, skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.

5. Utan att det påverkar principen om att förorenaren skall betala, skall en åtgärd som grundar sig på punkt 1, men som innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter, i lämplig form medge

a) tillfälliga undantag och/eller

b) ekonomiskt stöd ur sammanhållningsfonden.

6. Skyddsåtgärder som antas enligt denna artikel skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med konstitutionen. De skall anmälas till kommissionen.

AVSNITT 6

KONSUMENTSKYDD

ARTIKEL III-235

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall unionen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.

2. Unionen skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom

a) åtgärder som antas enligt artikel III-172 inom ramen för upprättandet av den inre marknaden eller dess funktion,

b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.

3. Åtgärderna i punkt 2 b skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. Akter som antas enligt punkt 3 får inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsbestämmelser. Sådana bestämmelser måste vara förenliga med konstitutionen. De skall anmälas till kommissionen.

AVSNITT 7

TRANSPORTER

ARTIKEL III-236

1. Konstitutionens mål på det område som behandlas i denna avdelning skall uppnås inom ramen för en gemensam transportpolitik.

2. Punkt 1 skall genomföras genom europeiska lagar eller ramlagar med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall innehålla

a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,

- b) villkoren för att transportföretag som hör hemma utomlands skall få utföra transporter i en medlemsstat,
- c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,
- d) alla andra lämpliga åtgärder.

3. Vid antagandet av de europeiska lagar eller ramlagar som avses i punkt 2 skall sådana fall beaktas där tillämpningen av dessa lagar eller ramlagar skulle kunna få allvarliga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportmedel.

ARTIKEL III-237

Till dess att de europeiska lagar eller ramlagar som avses i artikel III-236.2 har antagits, får ingen medlemsstat, utan att rådet med enhällighet har antagit ett europeiskt beslut genom vilket undantag beviljas, vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt gör att de olika bestämmelser som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, vid tidpunkten för dessas anslutning, leder till mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

ARTIKEL III-238

Stöd är förenligt med konstitutionen, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

ARTIKEL III-239

Varje åtgärd som antas inom ramen för konstitutionen med avseende på fraktsatser och befordringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

ARTIKEL III-240

1. Vid transporter inom unionen skall all sådan diskriminering vara förbjuden som består i att transportföretag tillämpar olika fraktsatser och befordringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg beroende på vilken stat som är godsets ursprungs- eller bestämmelsemedlemsstat.
2. Punkt 1 skall inte hindra att europeiska lagar eller ramlagar antas enligt artikel III-236.2.
3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut för att genomföra punkt 1. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Rådet får särskilt anta de europeiska förordningar och beslut som behövs för att göra det möjligt för institutionerna att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka sådana fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater inom ramen för de europeiska förordningar och beslut som avses i punkt 3 anta de europeiska beslut som behövs.

ARTIKEL III-241

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom unionen tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts av kommissionen genom ett europeiskt beslut.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regionalekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller anta nödvändiga europeiska beslut.

3. Det förbud som anges i punkt 1 skall inte tillämpas på tariffer som fastställts för att bemöta konkurrens.

ARTIKEL III-242

Pålagor eller avgifter vid gränspassage som transportföretag tar ut utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de faktiska kostnaderna för gränspassagen har beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

ARTIKEL III-243

Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i förbundsrepubliken som påverkats av delningen. Fem år efter ikraftträdandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om upphävande av denna artikel.

ARTIKEL III-244

Vid kommissionens sida skall det inrättas en rådgivande kommitté bestående av experter vilka utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor.

ARTIKEL III-245

1. Detta avsnitt skall tillämpas på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.

2. I europeiska lagar eller ramlagar får lämpliga åtgärder föreskrivas för sjöfart och luftfart. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

AVSNITT 8

TRANSEUROPEISKA NÄT

ARTIKEL III-246

1. För att medverka till att de mål som anges i artiklarna III-130 och artikel III-220 uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att det skapas ett område utan inre gränser, skall unionen bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorerna.

2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall unionens insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Särskild hänsyn skall tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med unionens centrala områden.

ARTIKEL III-247

1. För att förverkliga de mål som anges i artikel III-246
 - a) skall unionen ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten; i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,
 - b) skall unionen genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,
 - c) kan unionen stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i led a, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; unionen kan också genom sammanhållningsfonden bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid unionens insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i punkt 1 skall anges i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens samtycke.

3. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i artikel III-246. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

4. Unionen får samarbeta med tredjeland för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

AVSNITT 9

FORSKNING OCH TEKNISK UTVECKLING SAMT RYMDEN

ARTIKEL III-248

1. Unionens verksamhet skall syfta till att stärka unionens vetenskapliga och tekniska grund genom att åstadkomma ett europeiskt forskningsområde med fri rörlighet för forskare, vetenskapliga rön och teknik, att främja utvecklingen av unionens konkurrensförmåga, inbegripet inom unionens industri, och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i konstitutionen.

2. För att uppnå de mål som anges i punkt 1 skall unionen inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentrum och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet. Unionen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för forskare att fritt samarbeta över gränserna och för företagen att utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.

3. Alla unionens åtgärder inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt, skall beslutas och genomföras i enlighet med detta avsnitt.

ARTIKEL III-249

För att nå de mål som avses i artikel III-248 skall unionen som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

- a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentrum och universitet skall gynnas,
- b) främja samarbete på unionsnivå med tredjeland och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,
- c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av forskning, teknisk utveckling och demonstration på unionsnivå,
- d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom unionen.

ARTIKEL III-250

1. Unionen och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och unionens politik.

2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1, särskilt genom initiativ med syftet att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbyte av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

ARTIKEL III-251

1. Ett flerårigt ramprogram som anger alla av unionen finansierade verksamheter skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Ramprogrammet skall

- a) innehålla de vetenskapliga och tekniska mål som skall uppnås genom den verksamhet som avses i artikel III-249 samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,
 - b) ange huvudlinjerna för denna verksamhet,
 - c) fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för unionens finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.
2. Det fleråriga ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.

3. I en europeisk lag som antas av rådet skall anges särskilda program för att genomföra det fleråriga ramprogrammet inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall de närmare villkoren för programmets genomförande, längd och de medel som bedöms nödvändiga fastställas. Summan av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet. Denna lag skall antas efter det att Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. Som komplement till de i det fleråriga ramprogrammet angivna verksamheterna skall det i europeiska lagar föreskrivas nödvändiga åtgärder för att genomföra det europeiska forskningsområdet. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

ARTIKEL III-252

1. För genomförandet av det fleråriga ramprogrammet skall det i europeiska lagar eller ramlagar anges

- a) regler för företags, forskningscentrums och universitets deltagande,
- b) regler för spridning av forskningsresultaten.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får tilläggsprogram som endast vissa medlemsstater deltar i fastställas i europeiska lagar och, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från unionens sida skall tilläggsprogrammen finansieras av dessa stater.

Bestämmelser om de regler som skall tillämpas på tilläggsprogrammen, särskilt när det gäller spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater, skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts och med de berörda medlemsstaternas samtycke.

3. Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får det, med de berörda medlemsstaternas samtycke, i europeiska lagar föreskrivas möjligheter till deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

Dessa europeiska lagar skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får unionen vidta åtgärder för samarbete på unionsnivå med tredjeland eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredjeparter.

ARTIKEL III-253

Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut i syfte att bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra unionens program för forskning, teknisk utveckling och demonstration. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

ARTIKEL III-254

1. Unionen skall utarbeta en europeisk rymdpolitik för att främja vetenskapliga och tekniska framsteg, industriell konkurrenskraft och genomförandet av unionens politik. I detta syfte kan unionen främja gemensamma initiativ, stödja forskning och teknisk utveckling samt samordna de nödvändiga insatserna för att utforska och utnyttja rymden.
2. För att bidra till att förverkliga de mål som avses i punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas de åtgärder som behövs och som kan få formen av ett europeiskt rymdprogram.
3. Unionen skall upprätta alla lämpliga kontakter med Europeiska rymdorganisationen.

ARTIKEL III-255

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning, teknisk utveckling och spridning av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

AVSNITT 10

ENERGI

ARTIKEL III-256

1. Inom ramen för upprättandet av den inre marknaden eller dess funktion och med hänsyn till kravet på att bevara och förbättra miljön skall målet för unionens politik på energiområdet vara att

- a) garantera att energimarknaden fungerar,
- b) garantera energiförsörjningen i unionen och
- c) främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av nya och förnybara energikällor.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå målen i punkt 1. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Dessa europeiska lagar eller ramlagar skall inte påverka en medlemsstats rätt att bestämma villkoren för utnyttjandet av dess energikällor, dess val mellan olika energikällor eller energiförsörjningens allmänna struktur, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-234.2 c.

3. Med avvikelse från punkt 2 skall de åtgärder som avses i denna föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet när de är av främst fiskal karaktär. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

KAPITEL IV

ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA

AVSNITT 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-257

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med respekt för de grundläggande rättigheterna och de olika rättssystemen och rättsliga traditionerna i medlemsstaterna.
2. Unionen skall säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer vid de inre gränserna, och den skall utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis för medborgare i tredjeland. I detta kapitel likställs statslösa personer med medborgare i tredjeland.

3. Unionen skall verka för att säkerställa en hög säkerhetsnivå genom brottsförebyggande åtgärder och bekämpning av brottslighet, rasism och främlingsfientlighet, genom åtgärder för samordning och samarbete mellan polismyndigheter och straffrättsliga myndigheter och de övriga behöriga myndigheterna samt ömsesidigt erkännande av domar och beslut i brottmål samt, om det behövs, genom tillnärmning av den straffrättsliga lagstiftningen.

4. Unionen skall underlätta tillgången till rättsväsendet, särskilt genom principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden på det civila området.

ARTIKEL III-258

Europeiska rådet skall ange strategiska riktlinjer för lagstiftningsprogrammet och den operativa programplaneringen på området med frihet, säkerhet och rättvisa.

ARTIKEL III-259

De nationella parlamenten skall, när det gäller lagstiftningsförslag och lagstiftningsinitiativ som läggs fram inom ramen för avsnitten 4 och 5, se till att subsidiaritetsprincipen respekteras i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

ARTIKEL III-260

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna III-360–III-362 får rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut med regler som anger formerna för hur medlemsstaterna i samarbete med kommissionen skall genomföra en objektiv och opartisk utvärdering av hur medlemsstaternas myndigheter genomför unionens politik enligt detta kapitel, särskilt för att främja en fullständig tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall informeras om innehållet i och resultatet av utvärderingen.

ARTIKEL III-261

En ständig kommitté skall inrättas vid rådet för att se till att det operativa samarbetet inom unionen främjas och förstärks i frågor som rör den inre säkerheten. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 skall den främja samordningen av de åtgärder som vidtas av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Företrädare för unionens berörda organ och myndigheter kan medverka i kommitténs arbete. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall informeras om arbetet.

ARTIKEL III-262

Detta kapitel skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

ARTIKEL III-263

Rådet skall anta europeiska förordningar för att säkerställa ett administrativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna på de områden som avses i detta kapitel och även mellan dessa myndigheter och kommissionen. Rådet skall besluta på förslag av kommissionen, om inte annat följer av artikel III-264, och efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-264

De akter som avses i avsnitten 4 och 5, samt de europeiska förordningar som avses i artikel III-263 och som säkerställer ett administrativt samarbete på de områden som avses i dessa avsnitt, skall antas

- a) på förslag av kommissionen, eller
- b) på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna.

AVSNITT 2

POLITIK SOM GÄLLER KONTROLL VID GRÄNSER, ASYL OCH INVANDRING

ARTIKEL III-265

1. Unionen skall utarbeta en politik med syftet att

- a) säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, oavsett deras medborgarskap, när de passerar de inre gränserna,
 - b) säkerställa kontroll av personer och en effektiv övervakning i fråga om passage av de yttre gränserna,
 - c) stegvis införa ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna.
2. För tillämpningen av punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder om
- a) den gemensamma politiken för viseringar och andra tillfälliga uppehållstillstånd,
 - b) kontroll av de personer som passerar de yttre gränserna,
 - c) villkoren för att medborgare i tredjeland skall få fritt resa inom unionen under en kortare tid,
 - d) alla nödvändiga åtgärder för att stegvis upprätta ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna,
 - e) att personer, oavsett deras medborgarskap, inte skall kontrolleras när de passerar de inre gränserna.
3. Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas befogenheter att fastställa sina geografiska gränser, i enlighet med internationell rätt.

ARTIKEL III-266

1. Unionen skall besluta om en gemensam politik avseende asyl, alternativt skydd och tillfälligt skydd i syfte att erbjuda en lämplig status till alla medborgare i tredjeland som har behov av internationellt skydd och att säkerställa principen om "non-refoulement". Denna politik skall överensstämma med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951, med protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och med andra relevanta fördrag.
2. För tillämpningen av punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder om ett gemensamt europeiskt asylsystem som omfattar
 - a) en enhetlig asylstatus för medborgare i tredjeland som skall gälla i hela unionen,
 - b) en enhetlig status för alternativt skydd för de medborgare i tredjeland som, utan att beviljas europeisk asyl, har behov av internationellt skydd,
 - c) ett gemensamt system, i händelse av en massiv tillströmning, för tillfälligt skydd för fördrivna personer,
 - d) gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla enhetlig asylstatus eller alternativt skydd,
 - e) kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om asyl eller alternativt skydd,
 - f) normer för mottagande av personer som söker asyl eller alternativt skydd,

g) partnerskap och samarbete med tredjeland för att hantera flöden av personer som söker asyl eller alternativt eller tillfälligt skydd.

3. Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som utmärks av en plötslig tillströmning av medborgare från tredjeland, kan rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut som innehåller provisoriska åtgärder till förmån för den eller de medlemsstater som berörs. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-267

1. Unionen skall besluta om en gemensam invandringspolitik i syfte att i alla lägen säkerställa en effektiv förvaltning av migrationsströmmarna, en rättvis behandling av medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta i medlemsstaterna samt förebyggande av och förstärkt bekämpning av olaglig invandring och människohandel.

2. För tillämpningen av punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder på följande områden:

a) Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas utfärdande av visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening.

b) Fastställande av rättigheterna för medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta i en medlemsstat, inbegripet villkoren för fri rörlighet och bosättning i andra medlemsstater.

c) Olaglig invandring och olaglig bosättning, inbegripet avvisning, utvisning och återvändande av olagliga invandrare.

d) Bekämpning av människohandel, särskilt handel med kvinnor och barn.

3. Unionen får med tredjeland ingå avtal med syftet att de medborgare i tredjeland som inte uppfyller eller som inte längre uppfyller villkoren för inresa, närvaro eller bosättning på en medlemsstats territorium skall återtas i sina ursprungsländer.

4. Åtgärder för att stimulera och stödja medlemsstaternas verksamhet för att främja integrationen av medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta på deras territorium får föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

5. Denna artikel skall inte inverka på medlemsstaternas rätt att bestämma hur många tredjelandsmedborgare, med ursprung i ett tredjeland, som får beviljas inresa till deras territorium för att där söka sysselsättning som arbetstagare eller egenföretagare.

ARTIKEL III-268

Den unionspolitik som avses i detta avsnitt och dess genomförande skall styras av principen om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning, även i finansiellt avseende, mellan medlemsstaterna. Varje gång det är nödvändigt skall de unionsakter som antas enligt detta avsnitt innehålla lämpliga åtgärder för tillämpningen av denna princip.

AVSNITT 3

CIVILRÄTTSLIGT SAMARBETE

ARTIKEL III-269

1. Unionen skall utveckla ett rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder, byggt på principen om ömsesidigt erkännande av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden. Detta samarbete får inbegripa antagande av åtgärder om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar.
2. För tillämpningen av punkt 1, särskilt när det är nödvändigt för att den inre marknaden skall fungera väl, skall därför åtgärder föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar för att säkerställa
 - a) ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden och verkställigheten av dessa,
 - b) gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar,
 - c) förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet,
 - d) samarbete som rör bevisupptagning,
 - e) faktisk tillgång till rättslig prövning,

- f) undanröjande av hinder mot väl fungerande civilrättsliga förfaranden, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan de civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna,
- g) utveckling av alternativa metoder för lösning av tvister,
- h) stöd till utbildning av domare och övrig personal inom rättsväsendet.

3. Med avvikelse från punkt 2 skall åtgärder som rör familjerätten och som har gränsöverskridande följder föreskrivas av rådet i en europeisk lag eller ramlag. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Rådet får på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut där det anges vilka aspekter av familjerätten som har gränsöverskridande följder och som kan bli föremål för akter som antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

AVSNITT 4

STRAFFRÄTTSLIGT SAMARBETE

ARTIKEL III-270

1. Det straffrättsliga samarbetet inom unionen skall bygga på principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden och inbegripa en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar på de områden som avses i punkt 2 och artikel III-271.

I europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder föreskrivas för att

- a) meddela regler och förfaranden för att säkerställa att alla former av domar och rättsliga avgöranden erkänns i hela unionen,
- b) förebygga och lösa behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,
- c) stödja utbildningen av domare och övrig personal inom rättsväsendet,
- d) underlätta det straffrättsliga samarbetet mellan rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna inom ramen för lagföring och verkställighet av beslut.

2. Om det är nödvändigt för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension, kan det i europeiska ramlagar meddelas minimiregler. I dessa minimiregler skall skillnaderna mellan medlemsstaternas rättsliga traditioner och rättssystem beaktas.

De skall omfatta

- a) ömsesidig tillåtlighet av bevis mellan medlemsstaterna,
- b) personers rättigheter vid det straffrättsliga förfarandet,
- c) brottsoffers rättigheter,

- d) andra specifika delar av det straffrättsliga förfarandet, vilka rådet i förväg har reglerat genom ett europeiskt beslut; vid antagandet av detta beslut skall rådet besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Antagande av de minimiregler som avses i denna punkt skall inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa en högre skydds nivå för personer.

3. Om en medlem av rådet anser att ett utkast till europeisk ramlag enligt punkt 2 skulle påverka grundläggande aspekter av dess straffrättsliga system, får den begära att utkastet till ramlag överlämnas till Europeiska rådet. I detta fall skall förfarandet i artikel III-396 tillfälligt upphävas. Efter diskussion skall Europeiska rådet inom 4 månader från det tillfälliga upphävandet antingen

- a) hänskjuta utkastet till rådet, varvid det tillfälliga upphävandet av det förfarande som avses i artikel III-396 avbryts, eller
- b) begära att kommissionen, eller den grupp medlemsstater som lade fram utkastet, lägger fram ett nytt utkast; i sådant fall skall den akt som ursprungligen föreslogs anses som icke antagen.

4. Om ingen åtgärd har vidtagits av Europeiska rådet i slutet av den period som avses i punkt 3 eller om den europeiska ramlagen inte har antagits inom 12 månader från det att ett nytt utkast har lagts fram enligt punkt 3 b, och minst en tredjedel av medlemsstaterna önskar upprätta ett fördjupat samarbete på grundval av det berörda utkastet till ramlag, skall de underrätta Europaparlamentet, rådet och kommissionen om detta.

I detta fall skall det bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete som avses i artiklarna I-44.2 och III-419.1 anses vara beviljat och bestämmelserna om fördjupat samarbete skall tillämpas.

ARTIKEL III-271

1. I europeiska ramlagar får det meddelas minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom områden av särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag till följd av brottens karaktär eller effekter eller av ett särskilt behov av att bekämpa dem på gemensamma grunder.

Detta gäller följande områden av brottslighet: terrorism, människohandel och sexuellt utnyttjande av kvinnor och barn, olaglig narkotikahandel, olaglig handel med vapen, penningtvätt, korruption, förfalskning av betalningsmedel, IT-brottslighet och organiserad brottslighet.

Med hänsyn till brottslighetens utveckling får rådet anta ett europeiskt beslut där andra områden av brottslighet som uppfyller de kriterier som avses i denna punkt anges. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

2. När en tillnärmning av medlemsstaternas straffrättsliga lagar och andra författningar visar sig nödvändig för att säkerställa att unionens politik på ett område som omfattas av harmoniseringsåtgärder skall kunna genomföras effektivt får minimiregler för fastställande av brottsrekvisit och påföljder på det berörda området meddelas i europeiska ramlagar. De skall antas enligt samma förfarande som använts för att anta harmoniseringsåtgärderna i fråga, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-264.

3. Om en medlem av rådet anser att ett utkast till europeisk ramlag enligt punkt 1 eller 2 skulle påverka grundläggande aspekter av dess straffrättsliga system, får den begära att utkastet till ramlag överlämnas till Europeiska rådet. Om förfarandet enligt artikel III-396 är tillämpligt skall det i detta fall tillfälligt upphävas. Efter diskussion skall Europeiska rådet inom 4 månader från det tillfälliga upphävandet antingen

- a) hänskjuta utkastet tillbaka till rådet, vilket avbryter det tillfälliga upphävandet av förfarandet i artikel III-396, om detta förfarande är tillämpligt, eller
- b) begära att kommissionen, eller den grupp medlemsstater som lade fram utkastet, lägger fram ett nytt utkast; i sådant fall skall den akt som ursprungligen föreslogs anses som icke antagen.

4. Om ingen åtgärd har vidtagits av Europeiska rådet i slutet av den period som avses i punkt 3 eller den europeiska ramlagen inte har antagits inom 12 månader från det att ett nytt utkast har lagts fram enligt punkt 3 b, och minst en tredjedel av medlemsstaterna önskar upprätta ett fördjupat samarbete på grundval av det aktuella utkastet till ramlag, skall de underrätta Europaparlamentet, rådet och kommissionen om detta.

I detta fall skall det bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete som avses i artiklarna I-44.2 och III-419.1 anses vara beviljat och bestämmelserna om fördjupat samarbete skall tillämpas.

ARTIKEL III-272

Åtgärder för att uppmuntra och stödja medlemsstaternas åtgärder inom området för förebyggande av brottslighet får föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

ARTIKEL III-273

1. Eurojusts uppgift skall vara att stödja och stärka samordning och samarbete mellan de nationella myndigheter som har till uppgift att utreda och lagföra allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater eller som det krävs lagföring för på gemensamma grunder, på grundval av operationer som genomförs och information som lämnas av myndigheterna i medlemsstaterna och av Europol.

Eurojusts struktur, arbetssätt, verksamhetsområde och uppgifter skall i detta hänseende regleras i europeiska lagar. Dessa uppgifter kan omfatta

- a) inledande av brottsutredningar och förslag till inledande av lagföringsförfaranden som genomförs av de behöriga nationella myndigheterna, särskilt de som gäller brott som skadar unionens finansiella intressen,
- b) samordning av de utredningar och lagföringsförfaranden som avses i led a,
- c) stärkande av det rättsliga samarbetet, bland annat genom lösning av frågor om domstolsbehörighet och nära samarbete med det europeiska rättsliga nätverket.

I de europeiska lagarna skall även villkoren fastställas för deltagande av Europaparlamentet och de nationella parlamenten i utvärderingen av Eurojusts verksamhet.

2. Inom ramen för de lagföringsförfaranden som avses i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-274 skall de formella processrättsliga åtgärderna vidtas av behöriga nationella tjänstemän.

ARTIKEL III-274

1. För att bekämpa brott som skadar unionens finansiella intressen får rådet genom en europeisk lag inrätta en europeisk åklagarmyndighet som baseras på Eurojust. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.
2. Den europeiska åklagarmyndigheten skall vara behörig att, i förekommande fall i samverkan med Europol, utreda och lagföra gärningsmän och andra medverkande som begått brott som skadar unionens finansiella intressen, i enlighet med den europeiska lag som avses i punkt 1. Myndigheten skall föra talan för dessa brott vid de behöriga domstolarna i medlemsstaterna.
3. Den europeiska lag som avses i punkt 1 skall innehålla stadgan för den europeiska åklagarmyndigheten, villkoren för dess verksamhet, de processrättsliga reglerna för denna verksamhet, liksom regler om tillåtligheten av bevisning och regler för domstolskontroll av de processuella åtgärder som myndigheten antar i ett ärende på tjänstens vägnar.
4. Europeiska rådet får samtidigt eller senare anta ett europeiskt beslut om ändring av punkt 1 i syfte att utsträcka den europeiska åklagarmyndighetens befogenheter till att även omfatta kampen mot den grova brottslighet som har ett gränsöverskridande inslag och, som en följd av detta, om ändring av punkt 2 när det gäller gärningsmän och andra medverkande som begått grova brott som påverkar mer än en medlemsstat. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande och efter att ha hört kommissionen.

AVSNITT 5

POLISSAMARBETE

ARTIKEL III-275

1. Unionen skall utforma ett polissamarbete mellan alla behöriga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet polisen och tullen samt andra brottsbekämpande organ som är specialiserade när det gäller att förebygga, upptäcka och utreda brott.
2. För tillämpningen av punkt 1 får det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder om
 - a) insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av relevant information,
 - b) stöd till utbildning av personal, samt samarbete om personalutbyte, utrustning och kriminalteknisk forskning,
 - c) gemensam utredningsteknik i samband med upptäckt av allvarliga former av organiserad brottslighet.
3. Åtgärder om operativt samarbete mellan de myndigheter som avses i denna artikel får föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

ARTIKEL III-276

1. Europols uppgift skall vara att stödja och stärka medlemsstaternas polismyndigheters och andra brottsbekämpande organs insatser samt deras ömsesidiga samarbete för att förebygga och bekämpa allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater, terrorism och sådana former av brottslighet som skadar ett gemensamt intresse som är föremål för unionens politik.
2. Europols struktur, arbetssätt, verksamhetsområden och uppgifter skall regleras i europeiska lagar. Dessa uppgifter kan omfatta
 - a) insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av information, särskilt från medlemsstaternas myndigheter eller från tredjelands myndigheter eller från utomstående organ,
 - b) samordning, organisering och genomförande av utredningar och operativa insatser tillsammans med medlemsstaternas behöriga myndigheter eller inom gemensamma utredningsgrupper, i förekommande fall i samverkan med Eurojust.

I dessa europeiska lagar skall även närmare föreskrifter meddelas för den kontroll av Europols verksamhet som utförs av Europaparlamentet under medverkan av de nationella parlamenten.

3. Alla Europols operativa insatser skall genomföras i samverkan och samförstånd med myndigheterna i den eller de medlemsstater vars territorium berörs. Tvångsåtgärder får genomföras endast av de behöriga nationella myndigheterna.

ARTIKEL III-277

I en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet skall det fastställas på vilka villkor och inom vilka gränser som de behöriga myndigheterna i de medlemsstater som avses i artiklarna III-270 och III-275 får ingripa på en annan medlemsstats territorium i samverkan och i samförstånd med myndigheterna i denna medlemsstat. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

KAPITEL V

OMRÅDEN DÄR UNIONEN FÅR BESLUTA OM ATT GENOMFÖRA STÖDJANDE, SAMORDNANDE ELLER KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER

AVSNITT I

FOLKHÄLSA

ARTIKEL III-278

1. En hög nivå av skydd för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

Unionens insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för fysisk och mental hälsa. Sådana insatser skall även innefatta

- a) bekämpning av de stora folksjukdomarna genom främjande av forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsouppllysning och hälsoundervisning,
- b) övervakning av, tidig varning för och bekämpning av allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa.

Unionen skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive uppllysning och förebyggande verksamhet.

2. Unionen skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser. Den skall särskilt främja sådant samarbete mellan medlemsstaterna som syftar till att förbättra komplementariteten hos dessas hälso- och sjukvård i gränsregionerna.

Medlemsstaterna skall inbördes och i samverkan med kommissionen samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning, särskilt genom initiativ med syftet att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbyte av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

4. Med avvikelse från artikel I-12.5 och artikel I-17 a samt i enlighet med artikel I-14.2 k skall europeiska lagar eller ramlagar bidra till att de mål som anges i den här artikeln uppnås genom att följande åtgärder föreskrivs för att klara av de gemensamma frågorna på säkerhetsområdet:

- a) Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder.
- b) Åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan.
- c) Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder för läkemedel och medicintekniska produkter.
- d) Åtgärder för övervakning, tidig varning för och bekämpning av allvarliga gränsöverskridande hot på hälsoområdet.

Dessa europeiska lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

5. I europeiska lagar eller ramlagar får även stimulansåtgärder föreskrivas som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa och särskilt för att bekämpa de stora gränsöverskridande folksjukdomarna, samt åtgärder som direkt avser skydd av folkhälsan avseende tobak och missbruk av alkohol; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

6. För tillämpningen av denna artikel kan rådet på förslag av kommissionen också anta rekommendationer.

7. När unionen vidtar åtgärder skall den respektera medlemsstaternas ansvar för att besluta om sin hälso- och sjukvårdspolitik samt för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Medlemsstaternas ansvarsområden inbegriper hälso- och sjukvårdsförvaltning och fördelning av de resurser som tilldelas denna. De åtgärder som avses i punkt 4 a får inte påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

AVSNITT 2

INDUSTRI

ARTIKEL III-279

1. Unionen och medlemsstaterna skall se till att det finns nödvändiga förutsättningar för unionsindustrins konkurrensförmåga.

För detta ändamål skall deras insatser, i enlighet med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

- a) påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,
- b) främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela unionen, särskilt i fråga om små och medelstora företag,

- c) främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,
- d) främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning, bland annat genom initiativ med syftet att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

3. Unionen skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och sina insatser enligt andra bestämmelser i konstitutionen. I europeiska lagar eller ramlagar får särskilda åtgärder föreskrivas för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1; dessa får dock inte omfatta någon all harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Detta avsnitt får inte utgöra en grund för unionen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids eller som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

AVSNITT 3

KULTUR

ARTIKEL III-280

1. Unionen skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för deras nationella och regionala mångfald och samtidigt framhäva det gemensamma kulturarvet.
2. Unionens insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller
 - a) att förbättra kunskaperna om och spridningen av de europeiska folkens kultur och historia,
 - b) att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,
 - c) icke-kommersiellt kulturutbyte,
 - d) konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.
3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.
4. Unionen skall beakta de kulturella aspekterna när den handlar enligt andra bestämmelser i konstitutionen, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.

5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall
 - a) det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas stimulansåtgärder; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén har hörts,
 - b) rådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

AVSNITT 4

TURISM

ARTIKEL III-281

1. Unionen skall komplettera medlemsstaternas insatser inom turistsektorn, särskilt genom att främja konkurrenskraften hos unionens företag inom denna sektor.

För detta ändamål skall unionens insatser syfta till att

- a) stimulera skapandet av en miljö som är gynnsam för företagsutvecklingen inom denna sektor,
- b) främja samarbetet mellan medlemsstaterna, särskilt genom utbyte av goda rutiner.

2. Särskilda åtgärder för att komplettera de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som avses i denna artikel skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

AVSNITT 5

UTBILDNING, UNGDOMS- OCH IDROTTSFRÅGOR OCH YRKESUTBILDNING

ARTIKEL III-282

1. Unionen skall bidra till att utveckla en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser. Unionen skall fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation och medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.

Unionen skall bidra till att främja europeisk idrott och skall då beakta idrottens specifika karaktär, dess strukturer som bygger på frivilliga insatser samt dess sociala och pedagogiska funktion.

Målen för unionens insatser skall vara att

- a) utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen, särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk,

- b) främja rörligheten för studerande och lärare, inklusive genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,
 - c) främja samarbete mellan utbildningsanstalter,
 - d) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,
 - e) främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte och stimulera ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv,
 - f) främja utvecklingen av distansundervisning,
 - g) utveckla idrottens europeiska dimension genom att främja rättvisan och öppenheten i idrottstävlingar och samarbetet mellan idrottsorganisationerna samt genom att skydda idrottsutövarnas fysiska och moraliska integritet, särskilt när det gäller unga idrottsmän och idrottskvinnor.
2. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet och idrottsområdet, särskilt Europarådet.
3. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall
- a) det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas stimulansåtgärder; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts,

- b) rådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

ARTIKEL III-283

1. Unionen skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, och samtidigt fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.

Målen för unionens insatser skall vara att

- a) underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,
- b) förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,
- c) underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,
- d) stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan utbildningsanstalter och företag,
- e) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.

2. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.

3. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås
 - a) skall de åtgärder som är nödvändiga föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts,
 - b) skall rådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

AVSNITT 6

SKYDD OCH BEREDSKAP

ARTIKEL III-284

1. Unionen skall främja samarbetet mellan medlemsstaterna i syfte att förstärka effektiviteten hos systemen för förebyggande av och skydd mot naturkatastrofer och katastrofer som orsakas av människor.

Målen för unionens insatser skall vara att

- a) stödja och komplettera medlemsstaternas insatser på nationell, regional och lokal nivå när det gäller förebyggande av risker, beredskapen hos medlemsstaternas aktörer inom området skydd och beredskap samt insatser vid naturkatastrofer eller av människor orsakade katastrofer inom unionen,

- b) främja snabbt och effektivt operativt samarbete inom unionen mellan de nationella räddningstjänsterna,
- c) främja överensstämmelse mellan internationella åtgärder i frågor rörande skydd och beredskap.

2. De åtgärder som är nödvändiga för att bidra till att uppnå målen i punkt 1 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

AVSNITT 7

ADMINISTRATIVT SAMARBETE

ARTIKEL III-285

1. Medlemsstaternas faktiska nationella genomförande av unionsrätten, som är väsentligt för att unionen skall fungera väl, skall betraktas som en fråga av gemensamt intresse.
2. Unionen får stödja medlemsstaternas ansträngningar att förbättra sin administrativa förmåga att genomföra unionsrätten. Sådana åtgärder får bestå i att underlätta utbyte av information och av offentliga tjänstemän och att främja utbildningsprogram. Ingen medlemsstat skall vara skyldig att utnyttja sådant stöd. Åtgärder som är nödvändiga för detta ändamål skall föreskrivas i europeiska lagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

3. Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas skyldigheter att genomföra unionsrätten eller kommissionens rättigheter och skyldigheter. Inte heller skall den påverka tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen där administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och mellan dessa och unionen föreskrivs.

AVDELNING IV

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER

ARTIKEL III-286

1. De utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket skall associeras med unionen. Dessa länder och territorier, nedan kallade "länder och territorier", är förtecknade i bilaga II.

Denna avdelning skall tillämpas i fråga om Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelserna i protokollet om en särskild ordning för Grönland.

2. Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och unionen.

Associeringen av dessa länder och territorier skall i första hand främja invånarnas intressen och välbefinnande så att de kan uppnå den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

ARTIKEL III-287

Associeringen skall ha följande mål:

- a) Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt konstitutionen tillämpar inbördes.
- b) Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat som det upprätthåller särskilda förbindelser med.
- c) Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.
- d) För investeringar som finansieras av unionen skall deltagande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare respektive etablerade i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.
- e) I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras i enlighet med bestämmelserna i avdelning III kapitel I avsnitt 2 underavsnitt 2 om etableringsfrihet och med tillämpning av de förfaranden som föreskrivs i detta underavsnitt, samt på icke-diskriminerande grund, om inte annat följer av de akter som antas enligt artikel III-291.

ARTIKEL III-288

1. Import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall omfattas av samma tullförbud som mellan medlemsstaterna enligt konstitutionen.
2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt artikel III-151.4.
3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller, om de har skattekaraktär, har till syfte att bidra till deras budget.

De tullar som avses i första stycket får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat som landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser med.

4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.
5. Införande eller ändring av tullsatser för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

ARTIKEL III-289

Om tullnivån för varor från tredjeland vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av artikel III-288.1 kan orsaka omläggning av handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna medlemsstat begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater att vidta nödvändiga motåtgärder.

ARTIKEL III-290

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna regleras genom akter som antas i enlighet med artikel III-291.

ARTIKEL III-291

Rådet skall med enhällighet på förslag av kommissionen, med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med unionen, anta europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut om närmare regler och förfarande för dessa länders och territoriers associering med unionen. Dessa lagar och ramlagar skall antas efter det att Europaparlamentet har hörts.

AVDELNING V

UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER

KAPITEL I

BESTÄMMELSER MED ALLMÄN TILLÄMPNING

ARTIKEL III-292

1. Unionens åtgärder på den internationella arenan skall utgå från de principer som har legat till grund för dess egen tillblivelse, utveckling och utvidgning och som den strävar efter att föra fram i resten av världen: demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheternas och grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, respekt för människors värde, jämlikhet och solidaritet samt respekt för principerna i Förenta nationernas stadga och i folkrätten.

Unionen skall sträva efter att utveckla förbindelser och bygga partnerskap med tredjeland och internationella organisationer, regionala eller globala, som delar de principer som anges i första stycket. Den skall främja multilaterala lösningar på gemensamma problem, särskilt inom ramen för Förenta nationerna.

2. Unionen skall besluta om och föra en gemensam politik och vidta åtgärder samt arbeta för att säkerställa en hög grad av samarbete inom alla områden för internationella förbindelser för att

a) skydda sina värden, sina grundläggande intressen, sin säkerhet, sitt oberoende och sin integritet,

- b) konsolidera och stödja demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och folkrätten,
 - c) bevara freden, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet, i enlighet med ändamålen och principerna i Förenta nationernas stadga, samt principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inklusive de som avser de yttre gränserna,
 - d) främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna med det primära syftet att utrota fattigdomen,
 - e) främja integreringen av alla länder i världsekonomin, inbegripet genom gradvis avskaffande av restriktioner för internationell handel,
 - f) bidra till utformningen av internationella åtgärder för att bevara och förbättra miljön och för en hållbar förvaltning av jordens naturresurser i syfte att garantera en hållbar utveckling,
 - g) bistå befolkningar, länder och regioner som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor, och
 - h) främja ett internationellt system som bygger på fördjupat multilateralt samarbete och ett gott globalt styre.
3. Unionen skall respektera de principer och mål som anges i punkterna 1 och 2 när den utarbetar och genomför yttre åtgärder på de olika områden som omfattas av denna avdelning samt yttre aspekter av övrig politik.

Unionen skall sörja för samstämmigheten mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder och mellan denna och övrig politik. Rådet och kommissionen med bistånd av unionens utrikesminister skall säkerställa denna samstämmighet och samarbeta i detta syfte.

ARTIKEL III-293

1. Europeiska rådet skall på grundval av de principer och mål som anges i artikel III-292 fastställa unionens strategiska intressen och mål.

Europeiska rådets europeiska beslut om unionens strategiska intressen och mål skall gälla den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och andra områden som omfattas av unionens yttre åtgärder. De kan gälla unionens förbindelser med ett land eller en region eller ha ett tematiskt upplägg. I besluten skall deras varaktighet och de medel som unionen och medlemsstaterna ställer till förfogande anges.

Europeiska rådet skall besluta med enhällighet på rekommendation av rådet, vilken rekommendation skall antas av rådet i enlighet med de närmare bestämmelser som anges för respektive område. Europeiska rådets europeiska beslut skall genomföras i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i konstitutionen.

2. Unionens utrikesminister får i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, liksom kommissionen i fråga om de övriga områdena för yttre åtgärder, lägga fram gemensamma förslag för rådet.

KAPITEL II

DEN GEMENSAMMA UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIKEN

AVSNITT 1

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-294

1. Unionen skall, inom ramen för principerna och målen för sina yttre åtgärder, besluta om och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden av utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet och unionens utrikesminister skall sörja för att dessa principer följs.

3. Unionen skall genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

a) genom att bestämma de allmänna riktlinjerna,

- b) genom att anta europeiska beslut som innehåller
 - i) de åtgärder som skall vidtas av unionen,
 - ii) de ståndpunkter som skall intas av unionen,
 - iii) de närmare föreskrifterna för genomförandet av de europeiska beslut som avses i leden i och ii, och
- c) genom att stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

ARTIKEL III-295

1. Europeiska rådet skall bestämma de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.

Om den internationella utvecklingen kräver det skall Europeiska rådets ordförande sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet för att fastställa den strategiska inriktningen av unionens politik inför denna utveckling.

2. Rådet skall anta de europeiska beslut som krävs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer och den strategiska inriktning som Europeiska rådet har fastställt.

ARTIKEL III-296

1. Unionens utrikesminister, som är ordförande i rådet i konstellationen utrikes frågor, skall genom sina förslag bidra till utformningen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att de europeiska beslut som antas av Europeiska rådet och rådet genomförs.
2. Unionen skall företrädas av utrikesministern i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Utrikesministern skall på unionens vägnar föra den politiska dialogen med tredjepart och framföra unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.
3. När unionens utrikesminister uppfyller sitt mandat skall han eller hon stödja sig på en europeisk avdelning för yttre åtgärder. Denna avdelning skall samarbeta med medlemsstaternas diplomattjänster och skall bestå av tjänstemän från berörda avdelningar inom rådets generalsekretariat och kommissionen samt utsänd personal från medlemsstaternas nationella diplomattjänster. Hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder skall organiseras och arbeta skall anges i ett europeiskt beslut som antas av rådet. Rådet skall besluta på förslag av unionens utrikesminister efter att ha hört Europaparlamentet och efter kommissionens godkännande.

ARTIKEL III-297

1. När den internationella situationen kräver en operativ insats av unionen skall rådet anta de europeiska beslut som är nödvändiga. Dessa beslut skall avse mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, och på vilka villkor insatsen skall genomföras.

Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för ett sådant europeiskt beslut, skall rådet se över principerna och målen för beslutet och anta de nödvändiga europeiska besluten.

2. De europeiska beslut som avses i punkt 1 skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.

3. Den berörda medlemsstaten skall lämna information om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för ett europeiskt beslut enligt punkt 1; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom rådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla åtgärder som endast innebär att beslutet förs över till nationell nivå.

4. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i avsaknad av en översyn av det europeiska beslut som avses i punkt 1 andra stycket, får medlemsstaterna, med beaktande av de allmänna målen för beslutet, vidta de brådskande åtgärder som behövs. De medlemsstaterna som vidtar sådana åtgärder skall genast underrätta rådet om detta.

5. Om tillämpningen av ett sådant europeiskt beslut som avses i denna artikel medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för rådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för åtgärden eller minska dess effektivitet.

ARTIKEL III-298

Rådet skall anta europeiska beslut som innehåller unionens ståndpunkt om en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med unionens ståndpunkter.

ARTIKEL III-299

1. Varje medlemsstat, unionens utrikesminister, eller ministern med stöd av kommissionen, får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och förelägga det initiativ eller förslag.
2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall unionens utrikesminister på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat kalla till ett extra sammanträde inom rådet inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

ARTIKEL III-300

1. Europeiska beslut enligt detta kapitel skall antas av rådet med enhällighet.

En medlem av rådet som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa det europeiska beslutet men skall godta att det är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionsåtgärd på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de medlemmar av rådet som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder minst en tredjedel av medlemsstaterna, som samtidigt omfattar minst en tredjedel av unionens befolkning, skall beslutet inte antas.

2. Rådet skall med avvikelse från punkt 1 besluta med kvalificerad majoritet

- a) när det antar europeiska beslut som innehåller unionens åtgärder eller ståndpunkter på grundval av ett europeiskt beslut av Europeiska rådet om unionens strategiska intressen och mål enligt artikel III-293.1,
- b) när det antar europeiska beslut som innehåller unionens åtgärder eller ståndpunkter på förslag av unionens utrikesminister, vilket förslag har lagts fram på särskild begäran från Europeiska rådet på dess eget eller ministerns initiativ,
- c) när det antar europeiska beslut om genomförande av ett europeiskt beslut om unionens åtgärder eller ståndpunkter,
- d) när det antar europeiska beslut om utnämning av en särskild representant i enlighet med artikel III-302.

Om en medlem av rådet förklarar att den av väsentliga uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett europeiskt beslut som skall antas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Unionens utrikesminister skall i nära samråd med den berörda medlemsstaten söka en lösning som denna kan godta. Om detta inte lyckas får rådet med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för ett enhälligt europeiskt beslut.

3. Europeiska rådet får i enlighet med artikel I-40.7 med enhällighet anta ett europeiskt beslut om att rådet skall besluta med kvalificerad majoritet i andra fall än de som avses i punkt 2 i den här artikeln.

4. Punkterna 2 och 3 skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

ARTIKEL III-301

1. När Europeiska rådet eller rådet har enats om unionens gemensamma inställning enligt artikel I-40.5, skall unionens utrikesminister och medlemsstaternas utrikesministrar samordna sin verksamhet i rådet.

2. Medlemsstaternas diplomatiska beskickningar och unionens delegationer i tredjeland och vid internationella organisationer skall samarbeta sinsemellan och bidra till utformning och genomförande av den gemensamma inställning som avses i punkt 1.

ARTIKEL III-302

Rådet kan på förslag av unionens utrikesminister utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor. Den särskilda representanten skall utöva sitt mandat under ledning av ministern.

ARTIKEL III-303

Unionen får ingå avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer på områden som omfattas av detta kapitel.

ARTIKEL III-304

1. Unionens utrikesminister skall höra och informera Europaparlamentet i enlighet med artiklarna I-40.8 och I-41.8. Utrikesministern skall se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. De särskilda representanterna får medverka när Europaparlamentet informeras.
2. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet och unionens utrikesminister. Två gånger om året skall Europaparlamentet hålla en debatt om hur genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inbegripet den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, fortskrider.

ARTIKEL III-305

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda unionens ståndpunkter. Unionens utrikesminister skall svara för denna samordning.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda unionens ståndpunkter.

2. I enlighet med artikel I-16.2 skall de medlemsstater som är företrädade inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar informera icke-deltagande medlemsstater och unionens utrikesminister om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater och unionens utrikesminister fullt informerade.

Medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet kommer då de fullgör sina uppgifter att hävda unionens ståndpunkter och intressen, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt Förenta nationernas stadga.

När unionen har intagit en ståndpunkt till en fråga på Förenta nationernas säkerhetsråds dagordning, skall de medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet begära att unionens utrikesminister inbjuds att lägga fram unionens ståndpunkt.

ARTIKEL III-306

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära beskickningar och unionens delegationer i tredjeland och vid internationella konferenser samt deras representationer vid internationella organisationer skall samarbeta för att se till att europeiska beslut om fastställande av unionens ståndpunkter och åtgärder vilka antagits enligt detta kapitel följs och genomförs. De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information och göra gemensamma bedömningar.

De skall bidra till att genomföra europeiska medborgares rätt till skydd inom tredjelands territorium enligt artikel I-10.2 c samt de åtgärder som antagits enligt artikel III-127.

ARTIKEL III-307

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 skall en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta, av unionens utrikesminister eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att det påverkar unionens utrikesministers befogenheter.

2. Inom ramen för detta kapitel skall Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik på rådets och unionens utrikesministers ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser enligt artikel III-309.

Rådet får, för en krishanteringsinsats som beslutats av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att vidta lämpliga åtgärder som rör den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen.

ARTIKEL III-308

Genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall inte påverka tillämpningen av de förfaranden för eller respektive omfattning av institutionernas befogenheter som anges i konstitutionen för utövandet av de unionsbefogenheter som avses i artiklarna I-13–I-15 och artikel I-17.

På samma sätt skall genomförandet av den politik som avses i nämnda artiklar inte påverka tillämpningen av de förfaranden för och respektive omfattning av institutionernas befogenheter som anges i konstitutionen för utövandet av unionsbefogenheterna enligt detta kapitel.

AVSNITT 2

DEN GEMENSAMMA SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIKEN

ARTIKEL III-309

1. De uppdrag som avses i artikel I-41.1 i vilka unionen kan använda civila och militära resurser skall inbegripa gemensamma insatser för avrustning, humanitära insatser och räddningsinsatser, militära rådgivnings- och biståndsinsatser, konfliktförebyggande och fredsbevarande insatser, insatser med stridande förband vid krishantering, inklusive fredsskapande åtgärder och stabiliseringsinsatser efter konflikter. Alla dessa uppdrag kan bidra till kampen mot terrorism, inklusive genom stöd till tredjeland i syfte att bekämpa terrorism på dess territorium.
2. Rådet skall anta europeiska beslut om de uppdrag som avses i punkt 1 och ange deras mål, omfattning och de allmänna villkoren för deras genomförande. Unionens utrikesminister, som arbetar under rådet och under nära och ständig kontakt med Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, skall sörja för samordningen av de civila och militära aspekterna av dessa insatser.

ARTIKEL III-310

1. Inom ramen för de europeiska beslut som antas enligt artikel III-309 får rådet anförtro genomförandet av ett uppdrag åt en grupp medlemsstater som så önskar och som förfogar över den förmåga som är nödvändig för ett sådant uppdrag. Dessa medlemsstater skall i samverkan med unionens utrikesminister sinsemellan komma överens om hur uppdraget skall genomföras.

2. De medlemsstater som deltar i utförandet av uppdraget skall på eget initiativ eller på begäran av en annan medlemsstat regelbundet informera rådet om hur uppdraget fortskrider. De deltagande medlemsstaterna skall omedelbart underrätta rådet om det medför betydande följder att utföra uppdraget eller om det krävs en ändring av det mål, den omfattning eller de närmare villkor för uppdraget som anges i de europeiska beslut som avses i punkt 1. Rådet skall i sådana fall anta de europeiska beslut som är nödvändiga.

ARTIKEL III-311

1. Byrån för utveckling av försvarskapacitet och för forskning, anskaffning och försvarsmateriel (Europeiska försvarsbyrån), som inrättas genom artikel I-41.3 och som lyder under rådets ledning, skall ha som uppgift att

- a) bidra till att identifiera målen för medlemsstaternas militära förmåga och utvärdera hur medlemsstaterna fullgör sina åtaganden när det gäller förmåga,
- b) främja att de operativa behoven harmoniseras och att effektiva och kompatibla anskaffningsmetoder antas,
- c) lägga fram multilaterala projekt för att målen för den militära förmågan skall uppfyllas och sörja för samordning av de program som genomförs av medlemsstaterna och förvaltning av särskilda samarbetsprogram,
- d) stödja försvarsteknikforskning, samordna och planera gemensam forskningsverksamhet och utredningar om tekniska lösningar som motsvarar de framtida operativa behoven,

e) bidra till att föreskriva och i förekommande fall genomföra alla åtgärder som kan förstärka försvarssektorns industriella och tekniska grund och förbättra effektiviteten i försvarsutgifterna.

2. Europeiska försvarsbyrån skall vara öppen för alla medlemsstater som önskar delta i den. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om stadgan för byrån, dess säte samt regler för dess verksamhet. I beslutet skall hänsyn tas till graden av effektivt deltagande i byråns verksamhet. Vid byrån skall särskilda grupper bildas av medlemsstater som genomför gemensamma projekt. Byrån skall vid behov fullgöra sina uppgifter i samråd med kommissionen.

ARTIKEL III-312

1. De medlemsstater som önskar delta i det permanenta strukturerade samarbete som avses i artikel I-41.6, och som uppfyller de kriterier och gör de åtaganden om militära resurser som anges i protokollet om det permanenta strukturerade samarbetet, skall underrätta rådet och unionens utrikesminister om sin avsikt.

2. Inom tre månader från den underrättelse som avses i punkt 1 skall rådet anta ett europeiskt beslut om upprättande av det permanenta strukturerade samarbetet och fastställa förteckningen över deltagande medlemsstater. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet efter att ha hört unionens utrikesminister.

3. Varje medlemsstat som i ett senare skede önskar delta i det permanenta strukturerade samarbetet skall underrätta rådet och unionens utrikesminister om sin avsikt.

Rådet skall anta ett europeiskt beslut som bekräftar deltagandet av den berörda medlemsstat som uppfyller kriterierna och gör de åtaganden som avses i artiklarna 1 och 2 i protokollet om det permanenta strukturerade samarbetet. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet efter att ha hört unionens utrikesminister. Endast de rådsmedlemmar som företräder deltagande medlemsstater skall delta i omröstningen.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

4. Om en deltagande medlemsstat inte längre uppfyller kriterierna eller inte längre kan uppfylla de åtaganden som avses i artiklarna 1 och 2 i protokollet om det permanenta strukturerade samarbetet, får rådet anta ett europeiskt beslut om tillfälligt upphävande av den medlemsstatens deltagande.

Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet. Endast de rådsmedlemmar som företräder deltagande medlemsstater, med undantag av den berörda medlemsstaten, skall delta i omröstningen.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

5. Om en deltagande medlemsstat önskar lämna det permanenta strukturerade samarbetet skall den underrätta rådet om sitt beslut, och rådet skall då notera att den berörda medlemsstatens deltagande upphör.

6. Rådets europeiska beslut och rekommendationer inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet, med undantag av dem som anges i punkterna 2–5, skall antas med enhällighet. Vid tillämpning av denna punkt skall endast rösterna från de deltagande medlemsstaternas företrädare krävas för enhällighet.

AVSNITT 3

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-313

1. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av genomförandet av detta kapitel skall belasta unionens budget.

2. Driftsutgifterna för att genomföra detta kapitel skall också belasta unionens budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då rådet beslutar något annat.

Om en utgift inte skall belasta unionens budget skall den belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet beslutar något annat. De medlemsstater, vars företrädare i rådet har avgett en formell förklaring enligt artikel III-300.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. Rådet skall anta ett europeiskt beslut om de särskilda förfaranden som skall garantera snabb tillgång till anslag i unionens budget som är avsedda för brådskande finansiering av initiativ inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och särskilt för förberedande verksamhet inför uppdrag av den typ som avses i artiklarna I-41.1 och III-309. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Förberedande verksamhet för de uppdrag som avses i artiklarna I-41.1 och III-309 som inte skall belasta unionens budget skall finansieras genom en startfond med bidrag från medlemsstaterna.

Rådet skall på förslag av unionens utrikesminister med kvalificerad majoritet anta europeiska beslut om närmare bestämmelser för

- a) upprättande och finansiering av startfonden, särskilt vilka finansiella belopp som fonden skall tilldelas,
- b) förvaltning av startfonden, samt
- c) finansiell kontroll.

Om det planerade uppdraget i enlighet med artiklarna I-41.1 och III-309 inte får belasta unionens budget, skall rådet bemyndiga unionens utrikesminister att utnyttja fonden. Unionens utrikesminister skall rapportera till rådet om hur uppdraget genomförts.

KAPITEL III

DEN GEMENSAMMA HANDELSPOLITIKEN

ARTIKEL III-314

Genom att upprätta en tullunion i enlighet med artikel III-151 skall unionen i enlighet med sina gemensamma intressen bidra till en harmonisk utveckling av världshandeln, en gradvis avveckling av restriktionerna i den internationella handeln och i utländska direktinvesteringar samt en sänkning av tullmurarna och andra åtgärder.

ARTIKEL III-315

1. Den gemensamma handelspolitiken skall grunda sig på enhetliga principer, särskilt när det gäller ändring av tullsatser och ingående av tull- och handelsavtal som rör utbyte av varor och tjänster samt handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter, utländska direktinvesteringar, enhetlighet i fråga om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik och handelspolitiska skyddsåtgärder, inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner. Den gemensamma handelspolitiken skall föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder.

2. Åtgärder som anger inom vilken ram den gemensamma handelspolitiken skall genomföras skall föreskrivas genom europeiska lagar.
3. Om avtal skall förhandlas fram och ingås med en eller flera tredjeländer eller internationella organisationer, skall artikel III-325 tillämpas om inte annat följer av de särskilda bestämmelserna i denna artikel.

Kommissionen skall förelägga rådet rekommendationer, och rådet skall bemyndiga kommissionen att inleda nödvändiga förhandlingar. Rådet och kommissionen skall se till att de avtal som förhandlas fram är förenliga med unionens inre politik och interna regler.

Inom ramen för de direktiv som rådet får utfärda för kommissionen skall den föra förhandlingarna i samråd med en särskild kommitté, som utsetts av rådet för att biträda kommissionen i denna uppgift. Kommissionen skall regelbundet rapportera till den särskilda kommittén och Europaparlamentet om förhandlingsläget.

4. Vid förhandlingar om och ingående av de avtal som avses i punkt 3 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.

Vid förhandlingar om och ingående av avtal inom handeln med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter samt utländska direktinvesteringar skall rådet besluta med enhällighet om avtalet omfattar bestämmelser för vilka enhällighet krävs för att interna regler skall kunna antas.

Rådet skall även besluta med enhällighet när det gäller förhandlingar och ingående av avtal

- a) på sådana områden som rör handel med kulturella och audiovisuella tjänster, om dessa avtal riskerar att negativt påverka unionens kulturella och språkliga mångfald,

- b) på sådana områden som rör handel med sociala tjänster och tjänster som avser utbildning och hälso- och sjukvård, om dessa avtal riskerar att allvarligt störa den nationella organisationen av sådana tjänster och inverka negativt på medlemsstaternas ansvar för att tillhandahålla dessa.
5. Förhandlingar om och ingående av internationella avtal på transportområdet skall omfattas av avdelning III kapitel III avsnitt 7 och artikel III-325.
6. Utövandet av de befogenheter som tilldelas genom denna artikel inom den gemensamma handelspolitiken skall inte påverka fördelningen av befogenheterna mellan unionen och medlemsstaterna och skall inte medföra någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar i den utsträckning som konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

KAPITEL IV

SAMARBETE MED TREDJELAND OCH HUMANITÄRT BISTÅND

AVSNITT 1

UTVECKLINGSSAMARBETE

ARTIKEL III-316

1. Unionens politik inom området för utvecklingssamarbete skall föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Unionens och medlemsstaternas politik för utvecklingssamarbete skall komplettera och förstärka varandra.

Det främsta målet för unionens politik på detta område skall vara minskning och på sikt utrotning av fattigdom. Unionen skall ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet vid genomförande av politik som kan påverka utvecklingsländerna.

2. Unionen och medlemsstaterna skall uppfylla de åtaganden och beakta de mål som de har godkänt inom ramen för Förenta nationerna och andra behöriga internationella organisationer.

ARTIKEL III-317

1. De åtgärder som krävs för att genomföra politiken för utvecklingssamarbete och som kan gälla fleråriga program för samarbete med utvecklingsländer eller program med tematisk inriktning skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

2. Unionen får med tredjeland och behöriga internationella organisationer ingå alla avtal som behövs för att förverkliga de mål som anges i artiklarna III-292 och III-316.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå avtal.

3. Europeiska investeringsbanken skall i enlighet med villkoren i sin stadga bidra till att genomföra de åtgärder som avses i punkt 1.

ARTIKEL III-318

1. I syfte att främja åtgärdernas komplementaritet och effektivitet skall unionen och medlemsstaterna samordna sin politik inom området utvecklingssamarbete och samråda med varandra om sina biståndsprogram, inklusive inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De får vidta gemensamma åtgärder. Medlemsstaterna skall om det behövs bidra till att genomföra unionens biståndsprogram.
2. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.
3. Inom ramen för sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredjeland och behöriga internationella organisationer.

AVSNITT 2

EKONOMISKT, FINANSIELLT OCH TEKNISKT SAMARBETE MED TREDJELAND

ARTIKEL III-319

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de andra bestämmelserna i konstitutionen, särskilt artiklarna III-316–III-318 skall unionen samarbeta med andra tredjeländer än utvecklingsländerna i ekonomiskt, finansiellt och tekniskt hänseende, inbegripet bistånd, i synnerhet finansiellt bistånd. Detta samarbete skall vara förenligt med unionens utvecklingspolitik och skall genomföras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Unionens och medlemsstaternas åtgärder skall komplettera och förstärka varandra.

2. De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra punkt 1 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

3. Inom ramen för sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredjeland och behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från unionens sida kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredjeparter.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå avtal.

ARTIKEL III-320

När situationen i ett tredjeland kräver att unionen lämnar omedelbart finansiellt bistånd skall rådet på förslag av kommissionen anta de europeiska beslut som behövs.

AVSNITT 3

HUMANITÄRT BISTÅND

ARTIKEL III-321

1. Unionens åtgärder inom området humanitärt bistånd skall genomföras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Åtgärderna skall syfta till att tillfälligt lämna bistånd och stöd till befolkningar i tredjeland som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor, samt till att skydda dessa befolkningar, för att uppfylla de humanitära behov som uppstått till följd av dessa olika situationer. Unionens och medlemsstaternas åtgärder skall komplettera och förstärka varandra.
2. Humanitära biståndsåtgärder skall ges i enlighet med principerna i internationell rätt och principerna om opartiskhet, neutralitet och icke-diskriminering.
3. Åtgärder för att bestämma ramen för genomförandet av unionens humanitära biståndsåtgärder skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.
4. Unionen får med tredjeland och behöriga internationella organisationer ingå alla avtal som behövs för att förverkliga de mål som anges i punkt 1 och i artikel III-292.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå avtal.

5. För att skapa en ram för gemensamma bidrag från europeiska ungdomar till unionens humanitära biståndsinsatser skall en europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd inrättas. Kårens stadga och arbetsformer skall regleras i en europeisk lag.

6. Kommissionen får ta alla initiativ som kan främja samordningen mellan unionens och medlemsstaternas åtgärder i syfte att bidra till att unionens och medlemsstaternas humanitära biståndsåtgärder blir mer effektiva och kompletterar varandra.

7. Unionen skall se till att dess humanitära biståndsinsatser är samordnade och överensstämmer med de insatser som genomförs av internationella organisationer och organ, särskilt de som ingår i Förenta nationernas system.

KAPITEL V

RESTRIKTIVA ÅTGÄRDER

ARTIKEL III-322

1. Om det i ett europeiskt beslut som har antagits i enlighet med kapitel II föreskrivs att de ekonomiska och finansiella förbindelserna med ett eller flera tredjeländer helt eller delvis skall avbrytas eller begränsas, skall rådet på gemensamt förslag av unionens utrikesminister och kommissionen med kvalificerad majoritet anta de europeiska förordningar eller beslut som behövs. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om detta.

2. Rådet får i enlighet med förfarandet i punkt 1 anta restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer, mot grupper eller mot enheter som inte är stater, om detta föreskrivs i ett europeiskt beslut som har antagits i enlighet med kapitel II.
3. De akter som avses i denna artikel skall innefatta nödvändiga bestämmelser om rättsliga garantier.

KAPITEL VI

INTERNATIONELLA AVTAL

ARTIKEL III-323

1. Unionen får med ett eller flera tredjeländer eller internationella organisationer ingå avtal när konstitutionen föreskriver att sådana avtal skall ingås, eller när ingåendet av ett avtal antingen är nödvändigt för att inom ramen för unionens politik förverkliga ett av de mål som anges i konstitutionen, eller föreskrivs i en av unionens rättsligt bindande akter eller kan komma att inverka på gemensamma regler eller räckvidden för dessa.
2. Avtal som ingås av unionen skall vara bindande för unionens institutioner och medlemsstaterna.

ARTIKEL III-324

Unionen får ingå ett associeringsavtal med ett eller flera tredjeländer eller internationella organisationer för att upprätta en associering med ömsesidiga rättigheter och förpliktelser, gemensamt uppträdande och särskilda förfaranden.

ARTIKEL III-325

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i artikel III-315 skall avtal mellan unionen och tredjeland eller internationella organisationer förhandlas fram och ingås enligt nedanstående förfarande.
2. Rådet skall ge bemyndigande att inleda förhandlingar, utfärda förhandlingsdirektiv, bemyndiga undertecknande och ingå avtal.
3. Kommissionen eller, om det planerade avtalet uteslutande eller huvudsakligen gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, unionens utrikesminister skall lägga fram rekommendationer för rådet som skall anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar och, med hänsyn till vad det planerade avtalet gäller, utse förhandlaren eller unionens förhandlingschef.
4. Rådet får ge förhandlaren direktiv och utse en särskild kommitté, med vilken samråd skall ske under förhandlingarna.
5. Rådet skall på förslag av förhandlaren anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att underteckna avtalet och, i förekommande fall, att tillämpa det provisoriskt innan det har trätt i kraft.

6. Rådet skall på förslag av förhandlaren anta ett europeiskt beslut om ingående av avtalet.

Utom i sådana fall då avtalet endast gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall rådet anta ett europeiskt beslut om ingående av avtalet,

a) efter Europaparlamentets godkännande i följande fall:

i) Associeringsavtal.

ii) Unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

iii) Avtal som skapar en särskild institutionell ram genom att samarbetsförfaranden inrättas.

iv) Avtal som har betydande budgetmässiga följder för unionen.

v) Avtal som gäller områden som omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet eller det särskilda lagstiftningsförfarandet då Europaparlamentets godkännande krävs.

Europaparlamentet och rådet får i brådskande fall komma överens om den tid inom vilken godkännande skall ges.

b) efter samråd med Europaparlamentet i övriga fall. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tid som rådet får bestämma med hänsyn till hur brådskande ärendet är. Om inget yttrande avges inom denna tid får rådet besluta.

7. Med avvikelse från punkterna 5, 6 och 9 får rådet, vid ingåendet av ett avtal, bemyndiga förhandlaren att på unionens vägnar godkänna ändringar i avtalet om dessa ändringar enligt avtalet skall antas genom ett förenklat förfarande eller av ett organ som inrättas genom avtalet. Rådet får förena ett sådant bemyndigande med vissa särskilda villkor.

8. Under hela förfarandet skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.

Det skall emellertid besluta med enhällighet när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att anta en unionsakt samt för associeringsavtal och avtal som avses i artikel III-319 med kandidatländerna.

9. Rådet skall på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister anta ett europeiskt beslut om tillfälligt upphävande av tillämpningen av ett avtal och om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal, när detta organ skall anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

10. Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras i alla skeden av förfarandet.

11. En medlemsstat, Europaparlamentet, rådet eller kommissionen får inhämta domstolens yttrande om huruvida ett planerat avtal är förenligt med konstitutionen. Om domstolen finner att så inte är fallet kan avtalet inte träda i kraft, såvida inte avtalet ändras eller konstitutionen revideras.

ARTIKEL III-326

1. Med avvikelse från artikel III-325 får rådet, antingen på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, ingå formella avtal om ett växelkurssystem för euron i förhållande till tredjestaters betalningsmedel. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och i enlighet med det i punkt 3 angivna förfarandet.

Rådet får, antingen på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, anta, ändra eller upphäva centralkurser för euron inom växelkurssystemet. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om centralkurser för euron antas, ändras eller upphävs.

2. I avsaknad av ett växelkurssystem i förhållande till ett eller flera betalningsmedel från tredjestat enligt punkt 1 får rådet, antingen på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, besluta att utarbeta allmänna riktlinjer för valutapolitiken i förhållande till dessa valutor. Dessa allmänna riktlinjer skall inte påverka huvudmålet för det europeiska centralbankssystemet som är att upprätthålla prisstabilitet.

3. Om unionen behöver föra förhandlingar om avtal som gäller monetära frågor eller växelkursfrågor med en eller flera stater eller internationella organisationer, skall rådet, med avvikelse från artikel III-325, på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken besluta om en ordning för förhandlingarna och för hur sådana avtal skall ingås. Denna ordning skall sörja för att unionen uttrycker en gemensam ståndpunkt. Kommissionen skall i full omfattning medverka vid förhandlingarna.

4. Med förbehåll för unionens befogenheter och avtal om Ekonomiska och monetära unionen, får medlemsstaterna föra förhandlingar i internationella organ och ingå avtal.

KAPITEL VII

UNIONENS FÖRBINDELSER MED INTERNATIONELLA ORGANISATIONER OCH TREDJELAND SAMT UNIONENS DELEGATIONER

ARTIKEL III-327

1. Unionen skall upprätta samarbete i alla lämpliga former med Förenta nationernas organ och dess fackorgan, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

Unionen skall vidare upprätthålla lämpliga förbindelser med andra internationella organisationer.

2. Unionens utrikesminister och kommissionen skall se till att denna artikel genomförs.

ARTIKEL III-328

1. Unionens delegationer i tredjeland och vid internationella organisationer skall representera unionen.
2. Unionens delegationer skall lyda under ledning av unionens utrikesminister. De skall verka i nära samarbete med medlemsstaternas diplomatiska och konsulära beskickningar.

KAPITEL VIII

GENOMFÖRANDE AV SOLIDARITETSKLAUSULEN

ARTIKEL III-329

1. Om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor, skall de andra medlemsstaterna lämna bistånd på begäran av den drabbade medlemsstatens politiska myndigheter. Medlemsstaterna skall i detta syfte samordna sina åtgärder inom rådet.
2. Närmare föreskrifter för hur unionen skall genomföra den solidaritetsklausul som avses i artikel I-43 skall anges i ett europeiskt beslut som antas av rådet på gemensamt förslag av kommissionen och unionens utrikesminister. När detta beslut har försvarsmässiga konsekvenser skall rådet besluta i enlighet med artikel III-300.1. Europaparlamentet skall underrättas.

Rådet skall, inom ramen för denna punkt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344, biträdas av Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, med stöd av de strukturer som utvecklats inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, och av den kommitté som avses i artikel III-261, vilka i förekommande fall skall lägga fram gemensamma yttranden för rådet.

3. Europeiska rådet skall, för att unionen och dess medlemsstater skall kunna handla effektivt, regelbundet utvärdera de hot som unionen utsätts för.

AVDELNING VI

UNIONENS FUNKTION

KAPITEL I

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

INSTITUTIONER

Underavsnitt 1

Europaparlamentet

ARTIKEL III-330

1. Nödvändiga åtgärder för val av Europaparlamentets ledamöter genom allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater skall föreskrivas i en av rådet antagen europeisk lag eller ramlag.

Rådet skall besluta med enhällighet på initiativ av Europaparlamentet, efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. Lagen eller ramlagen skall träda i kraft efter det att den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

2. Föreskrifter och allmänna villkor för hur Europaparlamentets ledamöter skall utföra sina åligganden skall fastställas i en av Europaparlamentet antagen europeisk lag. Europaparlamentet skall besluta på eget initiativ efter yttrande av kommissionen och efter rådets godkännande. Rådet skall med enhällighet besluta om alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter.

ARTIKEL III-331

Regler för sådana politiska partier på europeisk nivå som avses i artikel I-46.4, särskilt bestämmelser om deras finansiering, skall meddelas i europeiska lagar.

ARTIKEL III-332

Europaparlamentet får med en majoritet av sina ledamöter begära att kommissionen lägger fram lämpliga förslag i frågor som enligt Europaparlamentets uppfattning kräver att en unionsakt utarbetas för att konstitutionen skall kunna genomföras. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta Europaparlamentet om skälen till detta.

ARTIKEL III-333

Då Europaparlamentet fullgör sina uppgifter får det på begäran av en fjärdedel av sina ledamöter tillsätta en tillfällig undersökningskommitté för att – utan att detta inverkar på de befogenheter som genom konstitutionen tilldelas andra institutioner eller organ – undersöka påstådda överträdelser eller missförhållanden vid tillämpningen av unionsrätten, såvida inte de påstådda förhållandena är föremål för en domstolsprövning och domstolsförfarandet ännu inte har avslutats.

Den tillfälliga undersökningskommittén skall upplösas när den har överlämnat sin rapport.

Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten skall meddelas i en europeisk lag antagen av Europaparlamentet. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter rådets och kommissionens godkännande.

ARTIKEL III-334

I enlighet med artikel I-10.2 d skall varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ha rätt att ensam eller tillsammans med andra personer göra en framställning till Europaparlamentet i frågor som hör till unionens verksamhetsområden och som direkt berör den medborgaren eller personen.

ARTIKEL III-335

1. Europaparlamentet skall välja Europeiska ombudsmannen. I enlighet med artikel I-10.2 d och artikel I-49 har ombudsmannen befogenhet att från varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om fall av dålig förvaltning när det gäller verksamheten inom unionens institutioner, organ eller myndigheter, med undantag för Europeiska unionens domstol när den utövar sina domstolsfunktioner.

Ombudsmannen skall inom ramen för sitt uppdrag utföra de undersökningar som han eller hon finner berättigade, antingen på eget initiativ eller på grundval av de klagomål som framförs till honom eller henne direkt eller genom en ledamot av Europaparlamentet; detta gäller dock inte om de påstådda förhållandena är eller har varit föremål för ett domstolsförfarande. Om ombudsmannen konstaterar ett fall av dålig förvaltning, skall han eller hon remittera ärendet till den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten som skall ha en frist på tre månader för att lämna sina synpunkter. Ombudsmannen skall därefter lämna en rapport till Europaparlamentet och den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten. Den klagande skall underrättas om resultatet av dessa undersökningar.

Ombudsmannen skall förelägga Europaparlamentet en årlig rapport om resultatet av sina undersökningar.

2. Ombudsmannen skall väljas efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ombudsmannen kan återväljas.

Ombudsmannen kan på begäran av Europaparlamentet avsättas av domstolen om han eller hon inte längre uppfyller de krav som ställs för att utföra uppgifterna eller om han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

3. Ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning. Vid fullgörandet av sina uppgifter får ombudsmannen varken begära eller ta emot instruktioner från någon institution, något organ eller någon myndighet. Ombudsmannen får inte under sin ämbets tid utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet.

4. Regler och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning skall meddelas i en av Europaparlamentet antagen europeisk lag. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter kommissionens yttrande och rådets godkännande.

ARTIKEL III-336

Europaparlamentet skall hålla en årlig session. Det skall sammanträda utan särskild kallelse den andra tisdagen i mars.

Europaparlamentet får sammanträda till extra sammanträdesperiod på begäran av en majoritet av sina ledamöter och på begäran av rådet eller kommissionen.

ARTIKEL III-337

1. Europeiska rådet och rådet skall höras av Europaparlamentet på de villkor som fastställs i Europeiska rådets och rådets arbetsordningar.

2. Kommissionen får närvara vid samtliga Europaparlamentets sammanträden och skall på egen begäran få uttala sig. Den skall muntligen eller skriftligen besvara frågor som ställs till den av Europaparlamentet eller dess ledamöter.

3. Europaparlamentet skall vid offentligt sammanträde diskutera den allmänna årsrapport som kommissionen förelägger parlamentet.

ARTIKEL III-338

Om inte annat föreskrivs i konstitutionen, skall Europaparlamentet besluta med majoritet av de avgivna rösterna. Det skall anges i dess arbetsordning när beslutförhet föreligger.

ARTIKEL III-339

Europaparlamentet skall anta sin arbetsordning med en majoritet av sina ledamöter.

Europaparlamentets protokoll skall offentliggöras på de villkor som fastställs i konstitutionen och dess arbetsordning.

ARTIKEL III-340

Om ett förslag om misstroendevotum läggs fram i fråga om kommissionens verksamhet får Europaparlamentet inte ta ställning till förslaget förrän tidigast tre dagar efter det att detta framlagts och endast genom öppen omröstning.

Om förslaget om misstroendevotum antas med en majoritet av två tredjedelar av de avgivna rösterna och med majoritet av Europaparlamentets ledamöter, skall kommissionens ledamöter kollektivt avgå och unionens utrikesminister skall avgå från kommissionen. De skall kvarstå i ämbete och fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att de har ersatts enligt artiklarna I-26 och I-27. I så fall skall mandattiden för de kommissionsledamöter som utses att ersätta dem löpa ut samma dag som mandattiden skulle ha löpt ut för de kommissionsledamöter som har tvingats att kollektivt avgå.

Underavsnitt 2

Europeiska rådet

ARTIKEL III-341

1. Ingen medlem av Europeiska rådet får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att överläggningar som kräver enhällighet antas av Europeiska rådet.

2. Europaparlamentets talman kan av Europeiska rådet inbjudas att höras.
3. Europeiska rådet skall besluta med enkel majoritet i förfarandefrågor och när det antar sin arbetsordning.
4. Europeiska rådet skall biträdas av rådets generalsekretariat.

Underavsnitt 3

Ministerrådet

ARTIKEL III-342

Rådet skall sammanträda efter kallelse av ordföranden, på dennes initiativ eller på begäran av någon rådsmedlem eller kommissionen.

ARTIKEL III-343

1. Ingen medlem av rådet får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.
2. För de överläggningar som kräver enkel majoritet skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.
3. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att överläggningar som kräver enhällighet antas av rådet.

ARTIKEL III-344

1. En kommitté som består av ständiga representanter för medlemsstaternas regeringar skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får anta beslut i procedurfrågor i de fall som anges i rådets arbetsordning.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat, som skall lyda under en generalsekreterare, som utses av rådet.

Rådet skall besluta med enkel majoritet om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall besluta med enkel majoritet i förfarandefrågor och när det antar sin arbetsordning.

ARTIKEL III-345

Rådet får med enkel majoritet begära att kommissionen skall företa de utredningar som rådet finner nödvändiga för att förverkliga de gemensamma målen samt att förelägga rådet lämpliga förslag. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta rådet om skälen till detta.

ARTIKEL III-346

Rådet skall anta europeiska beslut som innehåller stadgarna för de kommittéer som anges i konstitutionen. Det skall besluta med enkel majoritet efter att ha hört kommissionen.

Underavsnitt 4

Europeiska kommissionen

ARTIKEL III-347

Kommissionens ledamöter skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter. Medlemsstaterna skall respektera deras oberoende och inte söka påverka dem när de utför sina uppgifter.

Kommissionens ledamöter får inte under sin ämbets tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iakttä redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden. Om dessa förpliktelser åsidosätts får domstolen, på begäran av rådet som skall besluta med enkel majoritet eller av kommissionen, allt efter omständigheterna besluta antingen att den berörda kommissionsledamoten skall avsättas från ämbetet på de villkor som anges i artikel III-349 eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe.

ARTIKEL III-348

1. En kommissionsledamots ämbete skall, fränsett vid normala nytillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

2. För den entledigade, avsatte eller avlidne kommissionsledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses till ny ledamot av samma nationalitet av rådet i samförstånd med kommissionens ordförande och efter det att Europaparlamentet har hörts samt i enlighet med kriterierna i artikel I-26.4.

Rådet får med enhällighet på förslag av kommissionens ordförande besluta att en ersättare inte behöver utses, särskilt om återstoden av ledamotens mandattid är kort.

3. Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans eller hennes mandattid i enlighet med artikel I-27.1.

4. Om unionens utrikesminister begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans eller hennes mandattid i enlighet med artikel I-28.1.

5. Om samtliga kommissionsledamöter begär sitt entledigande skall de kvarstå i ämbetet och fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att ersättare har utsetts för återstoden av deras mandattid, i enlighet med artiklarna I-26 och I-27.

ARTIKEL III-349

Om en kommissionsledamot inte längre uppfyller de krav som ställs för att utföra uppgifterna eller om han eller hon har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse, får domstolen på begäran av rådet med enkel majoritet eller av kommissionen besluta att avsätta honom eller henne.

ARTIKEL III-350

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel I-28.4 skall kommissionens olika ansvarsområden struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av dess ordförande, i enlighet med artikel I-27.3. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Kommissionens ledamöter skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.

ARTIKEL III-351

Kommissionen skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. I arbetsordningen skall anges när beslutförhet föreligger.

ARTIKEL III-352

1. Kommissionen skall anta sin arbetsordning för att säkerställa att både kommissionen själv och dess avdelningar fullgör sina uppgifter. Den skall se till att arbetsordningen offentliggörs.
2. Kommissionen skall årligen, senast en månad före öppnandet av Europaparlamentets session, offentliggöra en allmän rapport om unionens verksamhet.

Underavsnitt 5

Europeiska unionens domstol

ARTIKEL III-353

Domstolen skall sammanträda i olika avdelningar, i stor avdelning eller i plenum, i enlighet med stadgan för Europeiska unionens domstol.

ARTIKEL III-354

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av domstolen får rådet med enhällighet anta ett europeiskt beslut om att utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt stadgan för Europeiska unionens domstol kräver deras deltagande.

ARTIKEL III-355

Domstolens domare och generaladvokater, som utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer, skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd efter det att den kommitté som föreskrivs i artikel III-357 har hörts.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i stadgan för Europeiska unionens domstol.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Domstolen skall anta sina rättegångsregler. Rättegångsreglerna skall godkännas av rådet.

ARTIKEL III-356

Antalet domare i tribunalen skall fastställas i stadgan för Europeiska unionens domstol. I stadgan får det föreskrivas att tribunalen skall biträdas av generaladvokater.

Ledamöterna i tribunalen skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd, efter att den kommitté som föreskrivs i artikel III-357 har hörts.

En del av ledamöterna i tribunalen skall nytillsättas vart tredje år.

Domarna skall bland sig välja ordföranden för tribunalen för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Tribunalen skall anta sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Rättegångsreglerna skall godkännas av rådet.

Om inte annat föreskrivs i stadgan, skall de bestämmelser i konstitutionen som avser domstolen tillämpas på tribunalen.

ARTIKEL III-357

Det skall inrättas en kommitté med uppgift att avge yttrande om kandidaternas lämplighet att utöva ämbetena som domare och generaladvokat i domstolen och tribunalen innan medlemsstaternas regeringar ombesörjer utnämningarna i enlighet med artiklarna III-355 och III-356.

Kommittén skall bestå av sju personer utsedda bland före detta ledamöter av domstolen och tribunalen, ledamöter av nationella högsta domstolar och jurister med allmänt erkända kvalifikationer, varav en skall föreslås av Europaparlamentet. Rådet skall anta ett europeiskt beslut i vilket reglerna för kommitténs arbetsätt anges samt ett europeiskt beslut i vilket dess ledamöter utses. Rådet skall besluta på initiativ av domstolens ordförande.

ARTIKEL III-358

1. Tribunalen skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna III-365, III-367, III-370, III-372 och III-374, med undantag av de ärenden som åvilar en enligt artikel III-359 upprättad specialdomstol och de som enligt stadgan för Europeiska unionens domstol faller under domstolens behörighet. I stadgan kan det föreskrivas att tribunalen skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Tribunalens avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan.

2. Tribunalen skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av specialdomstolarna.

Tribunalens avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan för Europeiska unionens domstol, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller följdriktigheten i unionsrätten.

3. Tribunalen skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel III-369 på särskilda områden som anges i stadgan för Europeiska unionens domstol.

Om tribunalen anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten, kan den hänskjuta ärendet till domstolen för beslut.

Tribunalens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller följdriktigheten i unionsrätten.

ARTIKEL III-359

1. Specialdomstolar, som är knutna till tribunalen, med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden, får inrättas genom europeiska lagar. Dessa skall antas antingen på förslag av kommissionen och efter det att domstolen har hörts eller på begäran av domstolen och efter det att kommissionen har hörts.

2. I europeiska lagar om inrättande av en specialdomstol skall det meddelas regler om denna domstols sammansättning och anges hur omfattande behörighet den har.

3. Specialdomstolarnas beslut kan överklagas till tribunalen endast i rättsfrågor eller, om det i den europeiska lagen om inrättande av specialdomstolen så föreskrivs, även i sakfrågor.
4. Ledamöterna av specialdomstolarna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av rådet med enhällighet.
5. Specialdomstolarna skall anta sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Rättegångsreglerna skall godkännas av rådet.
6. Om inte annat föreskrivs i den europeiska lagen om inrättande av specialdomstolen skall de bestämmelser i konstitutionen som avser Europeiska unionens domstol samt bestämmelserna i stadgan för Europeiska unionens domstol tillämpas på specialdomstolarna. Avdelning I i stadgan för Europeiska unionens domstol och artikel 64 i denna skall under alla omständigheter tillämpas på specialdomstolarna.

ARTIKEL III-360

Om kommissionen anser att en medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen, skall kommissionen avge ett motiverat yttrande i ärendet efter att ha givit den berörda staten tillfälle att komma in med sina synpunkter.

Om den berörda staten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som angivits av kommissionen, får kommissionen föra ärendet vidare till Europeiska unionens domstol.

ARTIKEL III-361

En medlemsstat som anser att en annan medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen får anhängiggöra ärendet vid Europeiska unionens domstol.

Innan en medlemsstat väcker talan mot en annan medlemsstat på grund av ett påstått åsidosättande av en skyldighet enligt konstitutionen, skall den lägga fram saken för kommissionen.

Kommissionen skall avge ett motiverat yttrande efter det att var och en av de berörda staterna beretts tillfälle att skriftligen och muntligen lägga fram sin egen sak och yttra sig över vad motparten anfört.

Om kommissionen inte yttrat sig inom tre månader efter det att saken lagts fram för den, skall detta inte hindra att ärendet anhängiggörs vid domstolen.

ARTIKEL III-362

1. Om Europeiska unionens domstol finner att en medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen, skall denna stat vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.
2. Om kommissionen anser att den berörda medlemsstaten inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa den dom som avses i punkt 1 får kommissionen, efter att ha gett staten tillfälle att framföra sina synpunkter, väcka talan vid Europeiska unionens domstol. Därvid skall kommissionen ange det standardbelopp eller det vite som den med hänsyn till omständigheterna anser det lämpligt att den berörda medlemsstaten skall betala.

Om domstolen finner att den berörda medlemsstaten inte har efterkommit dess dom, kan den förelägga staten att betala ett standardbelopp eller ett vite.

Detta förfarande skall inte inverka på tillämpningen av artikel III-361.

3. När kommissionen för ett ärende vidare till Europeiska unionens domstol i enlighet med artikel III-360 därför att den anser att den berörda medlemsstaten inte har uppfyllt sin skyldighet att underrätta om åtgärder för införlivande av en europeisk ramlag får kommissionen, om den anser det lämpligt, ange det standardbelopp eller vite som denna stat skall betala och som kommissionen anser lämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Om domstolen fastställer underlåtenheten kan den ålägga den berörda medlemsstaten att betala ett standardbelopp eller vite som inte är högre än det belopp som kommissionen har angivit. Skyldigheten att betala skall få verkan den dag som anges i domstolens dom.

ARTIKEL III-363

I europeiska lagar eller förordningar som antas av rådet får Europeiska unionens domstol ges en obegränsad behörighet i fråga om de påföljder som föreskrivs i dessa.

ARTIKEL III-364

Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen får Europeiska unionens domstol genom europeiska lagar, i den omfattning som anges i dessa, ges behörighet att avgöra tvister som gäller tillämpningen av de akter som antagits på grundval av konstitutionen och genom vilka europeiska rättigheter som avser immaterialrätt skapas.

ARTIKEL III-365

1. Europeiska unionens domstol skall granska lagenligheten av de europeiska lagarna och ramlagarna, av akter som antas av rådet, av kommissionen och av Europeiska centralbanken och som inte är rekommendationer och yttranden samt av sådana rättsakter som antas av Europaparlamentet och Europeiska rådet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredjeman. Domstolen skall även granska lagenligheten av sådana akter antagna av unionens organ eller myndigheter som är avsedda att ha rättsverkan i förhållande till tredjeman.
2. För tillämpningen av punkt 1 skall Europeiska unionens domstol vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av Europaparlamentet, av rådet eller av kommissionen i fråga om bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av konstitutionen eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller i fråga om maktmissbruk.
3. Europeiska unionens domstol skall på de villkor som anges i punkterna 1 och 2 vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten, Europeiska centralbanken eller Regionkommittén väcker för att tillvarata sina rättigheter.
4. Alla fysiska eller juridiska personer får på de villkor som anges i punkterna 1 och 2 väcka talan mot en akt som är riktad till dem eller som direkt och personligen berör dem samt mot en regleringsakt som direkt berör dem och som inte medför genomförandeåtgärder.
5. I de akter genom vilka unionens organ och myndigheter inrättas kan särskilda villkor och former föreskrivas för talan som väcks av fysiska eller juridiska personer mot akter som antas av dessa organ eller myndigheter och som skall ha rättsverkan i förhållande till dem.

6. Talan som avses i denna artikel skall väckas inom två månader från den dag då akten offentliggjordes eller delgavs klaganden eller, om så inte skett, från den dag då klaganden fick kännedom om akten, alltefter omständigheterna.

ARTIKEL III-366

Om talan är välgrundad, skall Europeiska unionens domstol förklara den berörda akten ogiltig.

Europeiska unionens domstol skall dock, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade akten som skall betraktas som bestående.

ARTIKEL III-367

Om Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken i strid med konstitutionen inte skulle vidta åtgärder, får medlemsstaterna och unionens övriga institutioner väcka talan vid Europeiska unionens domstol för att få överträdelsen fastslagen. Denna artikel skall på samma villkor tillämpas på de av unionens organ och myndigheter som inte vidtar åtgärder.

En sådan talan skall endast tas upp om den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten dessförinnan har uppmanats att vidta åtgärder. Om institutionen, organet eller myndigheten inom två månader efter denna uppmaning inte har tagit ställning får talan väckas inom en ytterligare frist av två månader.

Varje fysisk eller juridisk person får på de villkor som anges i första och andra styckena föra talan vid domstolen om att någon av unionens institutioner eller myndigheter eller något av dess organ har underlåtit att till personen i fråga rikta någon annan akt än en rekommendation eller ett yttrande.

ARTIKEL III-368

Den institution, det organ eller den myndighet vars akt har förklarats ogiltig eller vars underlåtenhet att agera har förklarats strida mot konstitutionen skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa Europeiska unionens domstols dom.

Denna skyldighet skall inte påverka någon förpliktelse som kan följa av tillämpningen av artikel III-431 andra stycket.

ARTIKEL III-369

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att meddela förhandsavgöranden om

- a) tolkningen av konstitutionen,
- b) giltigheten och tolkningen av unionens institutioners, organs och myndigheters akter.

När en sådan fråga uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

När en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen föra frågan vidare till domstolen.

Om en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat i fråga om en frihetsberövad person skall domstolen meddela sitt avgörande inom kortast möjliga tid.

ARTIKEL III-370

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel III-431 andra och tredje styckena.

ARTIKEL III-371

Domstolen skall vara behörig att besluta om lagenligheten av en akt som antas av Europeiska rådet eller rådet i enlighet med artikel I-59 endast på begäran av den medlemsstat som är föremål för ett fastslående av Europeiska rådet eller rådet och endast när det gäller iakttagandet av de regler som avser förfarandet i den artikeln.

Denna begäran skall inlämnas inom en frist på en månad från och med nämnda fastslående. Domstolen skall besluta inom en månad från begäran.

ARTIKEL III-372

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan unionen och dess anställda inom de gränser och på de villkor som fastställs i tjänsteföreskrifterna för unionens tjänstemän och de anställningsvillkor som gäller för unionens övriga anställda.

ARTIKEL III-373

Europeiska unionens domstol skall inom de gränser som anges nedan vara behörig att avgöra tvister om

- a) fullgörandet av medlemsstaternas förpliktelser enligt Europeiska investeringsbankens stadga; bankens styrelse skall i detta avseende ha de befogenheter som enligt artikel III-360 tillkommer kommissionen,
- b) beslut av Europeiska investeringsbankens råd; varje medlemsstat, kommissionen och bankens styrelse får väcka talan i dessa frågor på de villkor som anges i artikel III-365,
- c) beslut av Europeiska investeringsbankens styrelse; talan mot dessa beslut får endast föras av medlemsstaterna eller kommissionen på de villkor som anges i artikel III-365 och endast på den grund att de formföreskrifter som avses i artikel 19.2, 19.5, 19.6 och 19.7 i bankens stadga har åsidosatts,

- d) fullgörandet av de nationella centralbankernas förpliktelser enligt konstitutionen och stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. Därvid skall Europeiska centralbankens råd gentemot de nationella centralbankerna ha de befogenheter som enligt artikel III-360 tillkommer kommissionen gentemot medlemsstaterna. Om Europeiska unionens domstol finner att en nationell centralbank inte har fullgjort en förpliktelse enligt konstitutionen, skall denna bank vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.

ARTIKEL III-374

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att döma med stöd av en skiljedoms klausul i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av unionen eller på dess vägnar.

ARTIKEL III-375

1. Utom i de fall där Europeiska unionens domstol är behörig enligt konstitutionen skall tvister där unionen är part inte på denna grund vara undantagna från de nationella domstolarnas behörighet.
2. Medlemsstaterna förbinder sig att inte lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av konstitutionen på annat sätt än som bestämts genom denna.
3. Domstolen skall vara behörig att avgöra varje tvist mellan medlemsstater som berör ämnesområden som regleras i konstitutionen, om tvisten hänskjuts till domstolen enligt ett särskilt avtal mellan parterna.

ARTIKEL III-376

Europeiska unionens domstol skall inte vara behörig med avseende på artiklarna I-40 och I-41, bestämmelserna i avdelning V kapitel II om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och artikel III-293 i de delar som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Domstolen skall dock vara behörig att kontrollera att artikel III-308 följs och pröva talan, utformad enligt artikel III-365.4, om kontroll av lagenligheten av europeiska beslut om sådana restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer som rådet har antagit på grundval av avdelning V kapitel II.

ARTIKEL III-377

När Europeiska unionens domstol utövar sina befogenheter med avseende på bestämmelserna i avdelning III kapitel IV avsnitten 4 och 5 om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa skall den inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

ARTIKEL III-378

Även om den frist som avses i artikel III-365.6 har löpt ut får parterna i en tvist om en akt med allmän giltighet som antagits av en av unionens institutioner, organ eller myndigheter, med stöd av artikel III-365.2 inför Europeiska unionens domstol göra gällande att akten inte skall tillämpas.

ARTIKEL III-379

1. Talan som förs vid Europeiska unionens domstol skall inte hindra verkställighet. Domstolen får dock om den anser att omständigheterna så kräver besluta om uppskov med verkställigheten av den akt som är föremål för talan.
2. I ärenden som anhängiggjorts vid Europeiska unionens domstol får denna föreskriva nödvändiga interimistiska åtgärder.

ARTIKEL III-380

Europeiska unionens domstols domar skall vara verkställbara på de villkor som anges i artikel III-401.

ARTIKEL III-381

Europeiska unionens domstols stadga skall regleras i ett protokoll.

Genom europeiska lagar får bestämmelserna i stadgan ändras med undantag av avdelning I och artikel 64 i denna. Lagarna skall antas antingen på begäran av domstolen och efter det att kommissionen har hörts, eller på förslag av kommissionen och efter det att domstolen har hörts.

Underavsnitt 6

Europeiska centralbanken

ARTIKEL III-382

1. Europeiska centralbankens råd skall bestå av Europeiska centralbankens direktionsledamöter samt cheferna för de nationella centralbankerna i medlemsstater utan undantag i den mening som avses i artikel III-197.
2. Direktionen skall bestå av ordföranden, vice ordföranden och fyra andra ledamöter.

Ordföranden, vice ordföranden och de övriga direktionsledamöterna skall utses av Europeiska rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet, på rekommendation av rådet och efter det att Europaparlamentet och Europeiska centralbankens råd har hörts, bland personer vars auktoritet och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända.

Deras mandattid är åtta år, och mandatet kan inte förnyas.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara direktionsledamöter.

ARTIKEL 383

1. Rådets ordförande och en ledamot av kommissionen får delta utan rösträtt i sammanträdena med Europeiska centralbankens råd.

Rådets ordförande får lägga fram förslag för behandling i Europeiska centralbankens råd.

2. Europeiska centralbankens ordförande skall inbjudas att delta i rådets sammanträden när detta behandlar frågor som rör mål och uppgifter för Europeiska centralbankssystemet.

3. Europeiska centralbanken skall till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om verksamheten inom Europeiska centralbankssystemet och om den monetära politiken under det föregående och det innevarande året. Europeiska centralbankens ordförande skall lägga fram denna rapport för Europaparlamentet, som kan hålla en allmän debatt på grundval av rapporten, och för rådet.

Europeiska centralbankens ordförande och övriga direktionsledamöter kan på begäran av Europaparlamentet eller på eget initiativ höras av Europaparlamentets behöriga organ.

Underavsnitt 7

Revisionsrätten

ARTIKEL III-384

1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ eller myndighet som unionen har upprättat, såvida inte den akt varigenom organet eller myndigheten upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och rådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i unionens verksamhet.

2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.

Inkomsterna skall granskas på grundval av fastställda inkomstbelopp och inkomstbelopp som betalats in till unionen.

Utgifterna skall granskas på grundval av gjorda åtaganden och verkställda utbetalningar.

Dessa granskningar får göras innan räkenskaperna avslutas för det ifrågavarande budgetåret.

3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov göras på platsen i övriga institutioner, samt i lokalerna hos varje organ eller myndighet som förvaltar inkomster eller utgifter för unionens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Övriga institutioner, alla organ eller myndigheter som förvaltar inkomster eller utgifter för unionens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av unionens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan revisionsrätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall revisionsrätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de unionsutgifter och unionsinkomster som banken förvaltar.

4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till övriga institutioner och tillsammans med nämnda institutioners yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Den får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av de övriga institutionerna.

Den skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan emellertid inom sig inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Den skall anta sin egen arbetsordning. Arbetsordningen skall godkännas av rådet.

ARTIKEL III-385

1. Ledamöterna av revisionsrätten skall utses bland personer som i sina respektive stater hör till eller har hört till externa revisionsorgan eller som är kvalificerade för detta ämbete. Deras oavhängighet får inte kunna ifrågasättas.

2. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Deras mandat kan förnyas. Rådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Revisionsrättens ledamöter skall bland sig välja sin ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

3. Vid fullgörandet av sina skyldigheter får ledamöterna av revisionsrätten varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter.

4. Ledamöterna av revisionsrätten får inte under sin ämbets tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden.

5. Ämbetet för en ledamot av revisionsrätten skall, fränsett vid normala nytillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts genom ett avgörande av domstolen i enlighet med punkt 6.

För den återstående mandattiden skall en ersättare utses.

Utom vid avsättning skall ledamöterna av revisionsrätten kvarstå i ämbetet till dess att de ersatts.

6. En ledamot av revisionsrätten får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe, om domstolen på begäran av revisionsrätten finner att han eller hon inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet.

AVSNITT 2

UNIONENS RÅDGIVANDE ORGAN

Underavsnitt 1

Regionkommittén

ARTIKEL III-386

Antalet ledamöter i Regionkommittén får inte överstiga 350. Kommitténs sammansättning skall regleras i ett europeiskt beslut som antas av rådet med enhällighet på förslag av kommissionen.

Kommitténs ledamöter och lika många suppleanter skall utses för en tid av fem år. Deras mandat kan förnyas. Ingen ledamot av eller suppleant i kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.

Rådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter och suppleanter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

När ett sådant mandat som avses i artikel I-32.2, och som ligger till grund för att ledamoten har föreslagits, upphör, skall mandatet i kommittén automatiskt upphöra, och ledamoten skall för den återstående delen av mandatperioden ersättas i enlighet med samma förfarande.

ARTIKEL III-387

Regionkommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två och ett halvt år.

Den skall sammankallas av ordföranden på begäran av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

ARTIKEL III-388

Regionkommittén skall höras av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen och i alla övriga fall där en av dessa institutioner finner det lämpligt, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete.

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall det, eller den, utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Om Ekonomiska och sociala kommittén hörs, skall Europaparlamentet, rådet eller kommissionen underrätta Regionkommittén om denna begäran om yttrande. Om Regionkommittén anser att särskilda regionala intressen berörs, får den avge ett yttrande i saken. Den får också avge ett yttrande på eget initiativ.

Kommitténs yttrande med protokoll från dess överläggningar skall överlämnas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

Underavsnitt 2

Ekonomiska och sociala kommittén

ARTIKEL III-389

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén får inte överstiga 350. Kommitténs sammansättning skall regleras i ett europeiskt beslut som antas av rådet med enhällighet på förslag av kommissionen.

ARTIKEL III-390

Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter skall utses för en tid av fem år. Deras mandat kan förnyas.

Rådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Rådet skall besluta efter att ha hört kommissionen. Det får inhämta synpunkter från europeiska organisationer som representerar olika ekonomiska och sociala sektorer, eller det civila samhället, som berörs av unionens verksamhet.

ARTIKEL III-391

Ekonomiska och sociala kommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två och ett halvt år.

Den skall sammankallas av ordföranden på begäran av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

ARTIKEL III-392

Ekonomiska och sociala kommittén skall höras av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen. Den får höras av dessa institutioner i alla de fall då institutionerna finner det lämpligt. Den får även avge ett yttrande på eget initiativ.

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall det, eller den, utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Kommitténs yttrande med protokoll från dess överläggningar skall överlämnas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

AVSNITT 3

EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN

ARTIKEL III-393

Europeiska investeringsbanken skall vara en juridisk person.

Dess medlemmar skall vara medlemsstaterna.

Europeiska investeringsbankens stadga återges i ett protokoll.

Europeiska investeringsbankens stadga får ändras genom en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet antingen på begäran av Europeiska investeringsbanken och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen eller på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska investeringsbanken.

ARTIKEL III-394

Europeiska investeringsbanken skall ha till uppgift att genom att anlita kapitalmarknaderna och utnyttja egna medel bidra till en balanserad och störningsfri utveckling av den inre marknaden i unionens intresse. I detta syfte skall den, särskilt genom att bevilja lån och garantier utan vinstsyfte, underlätta finansieringen av följande projekt inom alla områden av ekonomin:

- a) Projekt som syftar till utveckling av mindre utvecklade regioner.
- b) Projekt som syftar till en modernisering eller omställning av företag eller till att skapa nya verksamheter med anledning av det gradvisa upprättandet av den inre marknaden eller dess funktion och som på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.
- c) Projekt av gemensamt intresse för flera medlemsstater, vilka på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

När Europeiska investeringsbanken fullgör sina uppgifter skall den underlätta finansieringen av investeringsprogram i samband med stöd från strukturfonderna och andra av unionens finansieringsorgan.

AVSNITT 4

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR UNIONENS INSTITUTIONER, ORGAN OCH MYNDIGHETER

ARTIKEL III-395

1. När rådet i enlighet med konstitutionen beslutar på förslag av kommissionen krävs enhällighet för att ändra förslaget, utom i de fall som avses i artiklarna I-55, I-56, III-396.10, III-396.13, III-404 och III-405.2.
2. Så länge rådet inte har beslutat, får kommissionen ändra sitt förslag när som helst under de förfaranden som leder fram till att en unionsakt antas.

ARTIKEL III-396

1. När enligt konstitutionen europeiska lagar eller ramlagar skall antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet skall nedanstående bestämmelser tillämpas.
2. Kommissionen skall lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet.

Första behandlingen

3. Europaparlamentet skall anta sin ståndpunkt vid första behandlingen och översända den till rådet.
4. Om rådet godkänner Europaparlamentets ståndpunkt är akten i fråga antagen i den lydelse som motsvarar Europaparlamentets ståndpunkt.

5. Om rådet inte godkänner Europaparlamentets ståndpunkt, skall det anta sin ståndpunkt vid första behandlingen och översända den till Europaparlamentet.
6. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för de skäl som ledde till att rådet antog sin ståndpunkt vid första behandlingen. Kommissionen skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för sin ståndpunkt.

Andra behandlingen

7. Om Europaparlamentet inom tre månader efter detta översändande
 - a) godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen, eller inte har beslutat något, anses akten i fråga som antagen i den lydelse som motsvarar rådets ståndpunkt,
 - b) med en majoritet av sina ledamöter avvisar rådets ståndpunkt vid första behandlingen, anses den föreslagna akten som icke antagen,
 - c) med en majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i rådets ståndpunkt vid första behandlingen, skall den ändrade texten översändas till rådet och till kommissionen; kommissionen skall yttra sig över ändringarna.
8. Om rådet inom tre månader, efter det att Europaparlamentets ändringar har mottagits, med kvalificerad majoritet
 - a) godkänner alla ändringarna, anses akten i fråga som antagen,
 - b) inte godkänner alla ändringar, skall rådets ordförande i samförstånd med Europaparlamentets ordförande inom sex veckor sammankalla förlikningskommittén.

9. Rådet skall besluta med enhällighet om ändringar som kommissionen har avstyrkt.

Förlikning

10. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av de medlemmar som företräder Europaparlamentet uppnå enighet om ett gemensamt utkast inom sex veckor efter det att den har sammankallats, på grundval av Europaparlamentets och rådets ståndpunkter vid andra behandlingen.

11. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra.

12. Om förlikningskommittén inte inom sex veckor efter det att den har sammankallats godkänner ett gemensamt utkast, anses den föreslagna akten som icke antagen.

Tredje behandlingen

13. Om förlikningskommittén inom denna tid godkänner ett gemensamt utkast, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha sex veckor på sig från detta godkännande för att anta akten i fråga i enlighet med det utkastet; Europaparlamentet skall därvid besluta med en majoritet av de avgivna rösterna och rådet med kvalificerad majoritet. Om så inte sker, anses den föreslagna akten som icke antagen.

14. De tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges i denna artikel skall på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.

Särskilda bestämmelser

15. Om, i de fall som anges i konstitutionen, en lag eller en ramlag är föremål för det ordinarie lagstiftningsförfarandet på initiativ av en grupp av medlemsstater, på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på begäran av domstolen eller Europeiska investeringsbanken, skall punkt 2, punkt 6 andra meningen och punkt 9 inte tillämpas.

I dessa fall skall Europaparlamentet och rådet till kommissionen översända utkastet till akt tillsammans med sina ståndpunkter vid första och andra behandlingen. Europaparlamentet eller rådet kan inhämta kommissionens yttrande när som helst under förfarandet, ett yttrande som kommissionen också kan avge på eget initiativ. Om den bedömer att det är nödvändigt kan den också delta i förlikningskommittén i enlighet med punkt 11.

ARTIKEL III-397

Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall samråda och i samförstånd reglera formerna för sitt samarbete. I detta syfte får de med beaktande av konstitutionen ingå interinstitutionella avtal som kan vara bindande.

ARTIKEL III-398

1. När unionens institutioner, organ och myndigheter fullgör sina uppgifter skall de stödja sig på en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration.

2. Med beaktande av de tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor som har antagits på grundval av artikel III-427 skall särskilda bestämmelser för detta ändamål meddelas i europeiska lagar.

ARTIKEL III-399

1. Unionens institutioner, organ och myndigheter skall säkerställa öppenhet i sitt arbete och, med tillämpning av artikel I-50, i sina arbetsordningar föreskriva bestämmelser om allmänhetens tillgång till handlingar. Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken skall endast omfattas av artikel I-50.3 och den här artikeln när de utövar sina administrativa funktioner.

2. Europaparlamentet och rådet skall säkerställa att handlingar som gäller lagstiftningsförfaranden offentliggörs på de villkor som fastställs i de europeiska lagar som avses i artikel I-50.4.

ARTIKEL III-400

1. Rådet skall anta europeiska förordningar och beslut som reglerar

a) löner, arvoden och pensioner för Europeiska rådets ordförande, kommissionens ordförande, unionens utrikesminister, kommissionens ledamöter, ordförande, ledamöter och justitiesekreterare vid Europeiska unionens domstol samt rådets generalsekreterare,

b) anställningsvillkor, särskilt löner, arvoden och pensioner, för revisionsrättens ordförande och ledamöter,

c) alla betalningar som lämnas i stället för sådan ersättning till de personer som avses i leden a och b.

2. Rådet skall anta europeiska förordningar och beslut om fastställande av arvoden för Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter.

ARTIKEL III-401

Akter som har antagits av rådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken och som medför betalningsskyldighet för andra än medlemsstater skall vara verkställbara.

Verkställigheten skall följa de civilprocessrättsliga regler som gäller i den medlemsstat inom vars territorium den sker. Beslutet om att verkställighet skall ske skall bifogas avgörandet utan andra formaliteter än kontroll av avgörandets äkthet genom den nationella myndighet som varje medlemsstats regering skall utse för detta ändamål, vilket skall anmälas till kommissionen och Europeiska unionens domstol.

När dessa formaliteter uppfyllts på begäran av den berörda parten, får denne fullfölja verkställigheten genom att i enlighet med den nationella lagstiftningen hänskjuta ärendet direkt till den behöriga myndigheten.

Verkställigheten får skjutas upp endast genom beslut av Europeiska unionens domstol. Det är dock domstolarna i de berörda staterna som skall vara behöriga när det gäller kontroll av att verkställighetsbestämmelserna genomförs på ett regelrätt sätt.

KAPITEL II

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

DEN FLERÅRIGA FINANSIERINGSRAMEN

ARTIKEL III-402

1. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas för en period på minst fem år i enlighet med artikel I-55.
2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för anslag för åtaganden för varje utgiftskategori och det årliga taket för anslag för betalningar. Utgiftskategorierna, som skall vara få till antalet, skall motsvara unionens huvudsakliga verksamhetsområden.
3. I finansieringsramen skall det anges alla andra bestämmelser som behövs för att det årliga budgetförfarandet skall fungera väl.
4. Om rådets europeiska lag om fastställande av en ny finansieringsram inte har antagits vid utgången av den period som omfattas av den föregående ramen skall giltighetstiden för taken och de övriga bestämmelserna, som gäller den föregående periodens sista år, förlängas tills den nya lagen har antagits.
5. Under hela det förfarande som leder till antagandet av finansieringsramen skall Europaparlamentet, rådet och kommissionen vidta alla nödvändiga åtgärder för att underlätta att förfarandet slutförs.

AVSNITT 2

UNIONENS ÅRLIGA BUDGET

ARTIKEL III-403

Budgetåret skall börja den 1 januari och sluta den 31 december.

ARTIKEL III-404

Unionens årliga budget skall fastställas genom en europeisk lag i enlighet med följande bestämmelser:

1. Var och en av institutionerna skall före den 1 juli upprätta en beräkning över sina utgifter för följande budgetår. Kommissionen skall sammanställa dessa beräkningar i ett budgetförslag som får innehålla avvikande beräkningar.

Budgetförslaget skall innehålla en beräkning över inkomster och en över utgifter.

2. Kommissionen skall förelägga Europaparlamentet och rådet budgetförslaget senast den 1 september året före det budgetår som förslaget avser.

Kommissionen får ändra budgetförslaget under förfarandet till dess att den förlikningskommitté som avses i punkt 5 sammankallas.

3. Rådet skall anta sin ståndpunkt om budgetförslaget vilken skall översändas till Europaparlamentet senast den 1 oktober året före det budgetår som förslaget avser. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för de skäl som ledde till att rådet antog sin ståndpunkt.

4. Om Europaparlamentet inom 42 dagar efter detta översändande
 - a) godkänner rådets ståndpunkt, är den europeiska lagen om upprättande av budgeten antagen,
 - b) inte har fattat något beslut, skall den europeiska lagen om upprättande av budgeten anses som antagen,
 - c) med en majoritet av sina ledamöter antar ändringar, skall det ändrade förslaget översändas till rådet och kommissionen. Europaparlamentets ordförande skall i samförstånd med rådets ordförande omedelbart sammankalla förlikningskommittén. Förlikningskommittén skall dock inte sammankallas om rådet inom tio dagar efter detta översändande meddelar Europaparlamentet att det godkänner samtliga ändringar.

5. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att på grundval av Europaparlamentets och rådets ståndpunkter med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av Europaparlamentets företrädare uppnå enighet om ett gemensamt förslag inom tre veckor efter det att den sammankallats.

Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra.

6. Om förlikningskommittén inom de tre veckor som avses i punkt 5 uppnår enighet om ett gemensamt förslag, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha två veckor på sig efter det att denna enighet har uppnåtts, för att godkänna det gemensamma förslaget.

7. Om inom de två veckor som avses i punkt 6

- a) både Europaparlamentet och rådet godkänner det gemensamma förslaget eller inte fattar något beslut, eller om en av dessa institutioner godkänner det gemensamma förslaget medan den andra inte fattar något beslut, skall den europeiska lagen om upprättande av budgeten anses som slutgiltigt antagen i enlighet med det gemensamma förslaget, eller
 - b) Europaparlamentet med en majoritet av sina ledamöter och rådet båda avvisar det gemensamma förslaget, eller om en av dessa institutioner avvisar det gemensamma förslaget medan den andra inte beslutar något, skall ett nytt budgetförslag läggas fram av kommissionen, eller
 - c) Europaparlamentet med en majoritet av sina ledamöter avvisar det gemensamma förslaget medan rådet godkänner det, skall ett nytt budgetförslag läggas fram av kommissionen, eller
 - d) Europaparlamentet godkänner det gemensamma förslaget medan rådet avvisar detta, får Europaparlamentet, inom två veckor efter det att rådet avvisat förslaget, med en majoritet av sina ledamöter och tre femtedelar av de avgivna rösterna besluta att bekräfta alla eller några av de ändringar som avses i punkt 4 c. Om någon av Europaparlamentets ändringar inte bekräftas, skall den i förlikningskommittén överenskomna ståndpunkten till den budgetpost som är föremål för denna ändring anses godkänd. Den europeiska lagen om upprättande av budgeten skall anses slutgiltigt antagen på grundval av detta.
8. Om förlikningskommittén inom de tre veckor som avses i punkt 5 inte uppnår enighet om ett gemensamt förslag, skall ett nytt budgetförslag läggas fram av kommissionen.

9. När det förfarande som anges i denna artikel har fullföljts, skall Europaparlamentets ordförande förklara att den europeiska lagen om upprättande av budgeten har blivit slutgiltigt antagen.

10. Varje institution skall utöva de befogenheter som den har tilldelats genom denna artikel med beaktande av konstitutionen och de akter som antagits i enlighet med denna, särskilt om unionens egna medel och balansen mellan inkomster och utgifter.

ARTIKEL III-405

1. Om den europeiska lagen om upprättande av budgeten inte har blivit slutgiltigt antagen i början av ett budgetår, får i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412 ett belopp som motsvarar högst en tolfedel av de anslag som förts upp i den aktuella avdelningen i budgeten för det föregående budgetåret användas varje månad för en avdelning i budgeten; det får dock inte överstiga en tolfedel av de anslag som anges i samma avdelning i budgetförslaget.

2. Under förutsättning att övriga villkor i punkt 1 iakttas och på förslag av kommissionen får rådet i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412 anta ett europeiskt beslut genom vilket tillstånd ges till utgifter som överstiger en tolfedel. Rådet skall omedelbart överlämna beslutet till Europaparlamentet.

I det europeiska beslutet skall de åtgärder föreskrivas som krävs i fråga om resurser för tillämpningen av denna artikel, i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel I-54.3 och I-54.4.

Beslutet skall träda i kraft trettio dagar efter antagandet, om Europaparlamentet inom denna tidsfrist med en majoritet av sina ledamöter inte beslutar att minska dessa utgifter.

ARTIKEL III-406

På de villkor som skall fastställas i de europeiska lagar som avses i artikel III-412 får anslag som inte avser personalutgifter och som inte förbrukats vid budgetårets utgång föras över, dock endast till det närmast följande budgetåret.

Anslagen skall delas in i avdelningar alltefter utgifternas art eller ändamål och i mån av behov ytterligare delas in, i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412.

Utgifterna för

- Europaparlamentet,
- Europeiska rådet och rådet,
- kommissionen och
- Europeiska unionens domstol

skall tas upp i separata budgetavsnitt om inte annat följer av någon särskild ordning för vissa gemensamma utgifter.

AVSNITT 3

GENOMFÖRANDE AV BUDGETEN OCH ANSVARSFRIHET

ARTIKEL III-407

I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen i samarbete med medlemsstaterna genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen, i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i enlighet med samma principer.

Medlemsstaternas kontroll- och revisionsskyldigheter vid genomförandet av budgeten samt deras ansvar i samband med detta skall regleras i de europeiska lagar som avses i artikel III-412. De skall ange det ansvar och de närmare särskilda bestämmelser som skall gälla för hur varje institution skall medverka när dess egna utgifter effektueras.

Kommissionen får inom budgeten föra över anslag från en avdelning till en annan och från en underavdelning till en annan, inom de gränser och på de villkor som anges i de europeiska lagar som avses i artikel III-412.

ARTIKEL III-408

Kommissionen skall årligen till Europaparlamentet och rådet överlämna en redovisning för hur budgeten genomförts under det föregående budgetåret. Kommissionen skall till dem också överlämna en redovisning för unionens tillgångar och skulder.

Kommissionen skall till Europaparlamentet och rådet även överlämna en rapport med utvärdering av unionens finanser på grundval av de resultat som uppnåtts, särskilt i förhållande till de uppgifter som Europaparlamentet och rådet lämnat enligt artikel III-409.

ARTIKEL III-409

1. På rekommendation av rådet skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska de räkenskaper och redovisningar och den utvärderingsrapport som avses i artikel III-408, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel III-384.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.
2. Innan Europaparlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet eller för andra ändamål i samband med att Europaparlamentet utövar sina befogenheter i fråga om budgetens genomförande, kan det begära att kommissionen skall redogöra för verkställigheten av utgifterna eller för hur de finansiella kontrollsystemen fungerar. Kommissionen skall på begäran lägga fram alla nödvändiga uppgifter för Europaparlamentet.
3. Kommissionen skall vidta alla lämpliga åtgärder för att rätta sig efter iakttagelserna i besluten om ansvarsfrihet, andra iakttagelser från Europaparlamentet om verkställigheten av utgifterna samt de kommentarer som är fogade till rådets rekommendationer om ansvarsfrihet.
4. På begäran av Europaparlamentet eller rådet skall kommissionen rapportera om de åtgärder som den har vidtagit mot bakgrund av dessa iakttagelser och kommentarer, särskilt om de instruktioner som den har gett de avdelningar som ansvarar för budgetens genomförande. Dessa rapporter skall också översändas till revisionsrätten.

AVSNITT 4

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-410

Den fleråriga finansieringsramen och den årliga budgeten skall upprättas i euro.

ARTIKEL III-411

Under förutsättning att kommissionen underrättar berörda medlemsstaters behöriga myndigheter får kommissionen överföra tillgångar som den innehar i en medlemsstats valuta till en annan medlemsstats valuta i den mån det behövs för att dessa tillgångar skall kunna användas för ändamål som avses i konstitutionen. Kommissionen skall så långt som möjligt undvika att göra sådana överföringar, om den har kontanter eller likvida medel i de valutor som den behöver.

Kommissionen skall stå i förbindelse med varje berörd medlemsstat genom den myndighet som medlemsstaten utser. Vid genomförandet av finansiella transaktioner skall kommissionen anlita den berörda medlemsstatens sedelutgivande bank eller något annat finansinstitut som godkänts av medlemsstaten.

ARTIKEL III-412

1. Genom europeiska lagar skall det meddelas
 - a) budgetregler som särskilt skall innehålla närmare detaljer om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision,

- b) regler om ordningen för kontrollen av det ansvar som aktörerna i budgetförvaltningen har, särskilt utanordnarna och räkenskapsförarna.

Dessa lagar skall antas efter det att revisionsrätten har hörts.

2. Rådet skall på förslag av kommissionen anta en europeisk förordning om de närmare bestämmelserna och förfarandet för hur de budgetinkomster som fastställs i den ordning som gäller för unionens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och revisionsrätten.

3. Rådet skall besluta med enhällighet till och med den 31 december 2006 i alla de fall som avses i denna artikel.

ARTIKEL III-413

Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall se till att det finns finansiella medel tillgängliga för att unionen skall kunna fullgöra sina rättsliga förpliktelser gentemot tredjeman.

ARTIKEL III-414

Regelbundna möten mellan Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande skall sammankallas på kommissionens initiativ inom ramen för de budgetförfaranden som avses i detta kapitel. Ordförandena skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja samråd och närma sina institutioners ståndpunkter till varandra i syfte att göra det lättare att genomföra detta kapitel.

AVSNITT 5

BEKÄMPNING AV BEDRÄGERI

ARTIKEL III-415

1. Unionen och medlemsstaterna skall genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Åtgärderna skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna samt i unionens institutioner, organ och myndigheter.
2. För att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen skall medlemsstaterna vidta samma åtgärder som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen mot bedrägerier. De skall för detta ändamål tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna.
4. För att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna samt i unionens institutioner, organ och myndigheter skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas nödvändiga åtgärder som rör förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. De skall antas efter det att revisionsrätten har hörts.
5. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna varje år för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra denna artikel.

KAPITEL III

FÖRDJUPADE SAMARBETEN

ARTIKEL III-416

De fördjupade samarbetena skall respektera konstitutionen och unionsrätten.

De får inte påverka den inre marknaden eller den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. De får inte innebära något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna eller leda till snedvridning av konkurrensen dem emellan.

ARTIKEL III-417

De fördjupade samarbetena skall respektera de icke deltagande medlemsstaternas befogenheter, rättigheter och skyldigheter. Dessa medlemsstater får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra samarbetena.

ARTIKEL III-418

1. När de fördjupade samarbetena upprättas skall de vara öppna för alla medlemsstater, förutsatt att medlemsstaterna tar hänsyn till de eventuella villkor för deltagande som fastställs genom europeiska beslut om bemyndigande. De skall också vara öppna när som helst, under förutsättning att de utöver de ovannämnda eventuella villkoren tar hänsyn till de akter som redan har antagits inom denna ram.

Kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete skall se till att främja ett deltagande av så många medlemsstater som möjligt.

2. Kommissionen och vid behov unionens utrikesminister skall regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om utvecklingen av de fördjupade samarbetena.

ARTIKEL III-419

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan på något av de områden som avses i konstitutionen, med undantag för områdena med exklusiv befogenhet samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall rikta en begäran till kommissionen och närmare ange tillämpningsområdet och de mål som eftersträvas genom det planerade fördjupade samarbetet. Kommissionen kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

Ett bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete skall ges genom ett europeiskt beslut av rådet på förslag av kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande.

2. En begäran från de medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall riktas till rådet. Denna begäran skall överlämnas till unionens utrikesminister, som skall avge ett yttrande om samstämmigheten mellan det fördjupade samarbete som planeras och unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, och till kommissionen, som skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det fördjupade samarbete som planeras och övrig unionspolitik. Begäran skall även översändas till Europaparlamentet för kännedom.

Bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete skall ges genom ett europeiskt beslut av rådet, som skall besluta med enhällighet.

ARTIKEL III-420

1. Varje medlemsstat som önskar delta i ett pågående fördjupat samarbete inom ett av de områden som avses i artikel III-419.1 skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen.

Kommissionen skall inom fyra månader efter det att anmälan har mottagits bekräfta den berörda medlemsstatens deltagande. Kommissionen skall, i förekommande fall, konstatera att villkoren för deltagande är uppfyllda och anta de övergångsåtgärder som är nödvändiga för tillämpningen av de akter som redan antagits inom ramen för det fördjupade samarbetet.

Om kommissionen likväl anser att villkoren för deltagande inte är uppfyllda, skall den ange vilka bestämmelser som skall vidtas för att dessa villkor skall uppfyllas och fastställa en tidsfrist för en ny behandling av begäran. När tidsfristen har löpt ut, skall kommissionen behandla begäran på nytt i enlighet med förfarandet i andra stycket. Om kommissionen anser att villkoren för deltagande fortfarande inte är uppfyllda, får den berörda medlemsstaten hänskjuta frågan till rådet, som skall besluta om begäran. Rådet skall besluta i enlighet med artikel I-44.3. Det får också på kommissionens förslag anta sådana övergångsåtgärder som avses i andra stycket.

2. Varje medlemsstat som önskar delta i ett pågående fördjupat samarbete inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall anmäla sin avsikt till rådet, unionens utrikesminister och kommissionen.

Rådet skall bekräfta den berörda medlemsstatens deltagande efter samråd med unionens utrikesminister och efter att i förekommande fall ha fastställt att villkoren för deltagande är uppfyllda. Rådet får på förslag av unionens utrikesminister även anta sådana övergångsåtgärder som är nödvändiga för tillämpningen av akter som redan antagits inom ramen för det fördjupade samarbetet. Om rådet anser att villkoren för deltagande inte är uppfyllda, skall det emellertid ange vilka steg som skall vidtas för att dessa villkor skall uppfyllas och bestämma en tidsfrist för ny behandling av begäran om deltagande.

För tillämpningen av denna punkt skall rådet besluta med enhällighet och i enlighet med artikel I-44.3.

ARTIKEL III-421

Andra utgifter för genomförandet av ett fördjupat samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet med enhällighet bland alla sina medlemmar och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat.

ARTIKEL III-422

1. När det i en bestämmelse i konstitutionen som kan komma att tillämpas inom ramen för ett fördjupat samarbete föreskrivs att rådet skall besluta med enhällighet kan rådet med enhällighet i enlighet med bestämmelserna i artikel I-44.3 anta ett europeiskt beslut som föreskriver att det kommer att besluta med kvalificerad majoritet.
2. När det i en bestämmelse i konstitutionen som kan komma att tillämpas inom ramen för ett fördjupat samarbete föreskrivs att rådet skall anta europeiska lagar eller ramlagar i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande kan rådet med enhällighet i enlighet med bestämmelserna i artikel I-44.3 anta ett beslut som föreskriver att det kommer att besluta i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.
3. Punkterna 1 och 2 skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

ARTIKEL III-423

Rådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas inom ramen för ett fördjupat samarbete är samstämmiga såväl inbördes som med unionens politik, och de skall samarbeta i detta syfte.

AVDELNING VII

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL III-424

Med beaktande av den strukturella ekonomiska och sociala situationen i Franska Guyana och på Guadeloupe, Martinique, Réunion, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna, vilken förvärras av deras avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter, vilka faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling, skall rådet på förslag av kommissionen anta europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut för att särskilt fastställa villkoren för hur konstitutionen skall tillämpas när det gäller dessa områden, inklusive den gemensamma politiken. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

De akter som avses i första stycket gäller särskilt tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskeripolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till strukturfonder och övergripande unionsprogram.

Rådet skall anta de akter som avses i första stycket med beaktande av de yttersta randområdenas särdrag och särskilda begränsningar, utan att undergräva integriteten och sammanhanget hos unionens rättsordning, inklusive den inre marknaden och den gemensamma politiken.

ARTIKEL III-425

Konstitutionen skall inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning.

ARTIKEL III-426

Unionen skall i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen. Den skall särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter. Den skall i sådana fall företrädas av kommissionen. Unionen skall dock i frågor som rör en viss institutions funktion företrädas av den institutionen i enlighet med dess administrativa självständighet.

ARTIKEL III-427

Tjänsteföreskrifter för tjänstemännen vid unionen och anställningsvillkor för övriga anställda vid unionen skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter att ha hört de berörda institutionerna.

ARTIKEL III-428

Kommissionen får inom de gränser och på de villkor som fastställs genom en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut som med enkel majoritet antas av rådet inhämta den information och utföra de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen.

ARTIKEL III-429

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall åtgärder föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar för att framställa sådan statistik som behövs för unionens verksamhet.
2. Framställningen av gemenskapsstatistik skall uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter. Den får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

ARTIKEL III-430

Medlemmarna respektive ledamöterna av unionens institutioner, ledamöterna av kommittéer samt tjänstemän och övriga anställda vid unionen skall, även efter det att deras uppdrag upphört, vara förpliktade att inte lämna ut upplysningar som omfattas av tystnadsplikt, särskilt uppgifter om företag, deras affärsförbindelser eller deras kostnadsförhållanden.

ARTIKEL III-431

Unionens avtalsrättsliga ansvar skall regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga.

I fråga om utomobligatoriskt ansvar skall unionen ersätta skada som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

Med avvikelse från andra stycket skall Europeiska centralbanken ersätta skada som orsakats av banken själv eller av dess anställda under tjänsteutövning i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

De anställdas personliga ansvar gentemot unionen skall regleras av bestämmelserna i de tjänsteföreskrifter eller de anställningsvillkor som gäller för dem.

ARTIKEL III-432

Säte för unionens institutioner skall fastställas av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

ARTIKEL III-433

Rådet skall med enhällighet anta en europeisk förordning som anger de regler som skall gälla för språkanvändningen vid unionens institutioner, med förbehåll för stadgan för Europeiska unionens domstol.

ARTIKEL III-434

Unionen skall, på de villkor som anges i protokollet om Europeiska unionens privilegier och immunitet, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift.

ARTIKEL III-435

De rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning, mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredjeländer skall inte påverkas av konstitutionen.

I den mån dessa avtal inte är förenliga med konstitutionen skall den eller de berörda medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt med konstitutionen. Medlemsstaterna skall vid behov bistå varandra i detta syfte och i förekommande fall inta en gemensam hållning.

Vid tillämpning av sådana avtal som avses i första stycket skall medlemsstaterna beakta att de fördelar som varje medlemsstat beviljar enligt konstitutionen utgör en integrerande del av unionen och härigenom är oskiljaktigt förbundna med upprättandet av institutioner som ges befogenheter enligt konstitutionen och med beviljandet av samma fördelar av alla övriga medlemsstater.

ARTIKEL III-436

1. Konstitutionen skall inte hindra tillämpningen av följande regler:
 - a) Ingen medlemsstat skall vara förpliktad att lämna information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.
 - b) Varje medlemsstat får vidta de åtgärder som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och försvarsmateriel; sådana åtgärder får inte försämra konkurrensvillkoren på den inre marknaden i fråga om varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål.
2. Rådet får på förslag av kommissionen med enhällighet anta ett europeiskt beslut om ändring av listan av den 15 april 1958 över varor på vilka bestämmelserna i punkt 1 b skall tillämpas.

DEL IV

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL IV-437

Upphävande av tidigare fördrag

1. Detta fördrag om upprättande av en konstitution för Europa upphäver fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Europeiska unionen samt, på de villkor som fastställs i protokollet om akter och fördrag om komplettering eller ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Europeiska unionen, akterna och fördragen om komplettering eller ändring av dessa, med förbehåll för punkt 2 i denna artikel.
2. Anslutningsfördragen skall upphävas för
 - a) Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland,
 - b) Republiken Grekland,
 - c) Konungariket Spanien och Republiken Portugal,
 - d) Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige, samt

- e) Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien.

Likväl skall

- de bestämmelser i de i leden a–d avsedda fördragen som återges eller åsyftas i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige fortsätta att gälla, och deras rättsverkan skall bestå i enlighet med detta protokoll,
- de bestämmelser i det i led e avsedda fördraget som återges eller åsyftas i protokollet om anslutningsfördraget och anslutningsakten för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien fortsätta att gälla, och deras rättsverkan skall bestå i enlighet med detta protokoll.

ARTIKEL IV-438

Succession och rättslig kontinuitet

1. Den europeiska union som upprättas genom detta fördrag skall efterträda den europeiska union som upprättades genom fördraget om Europeiska unionen och Europeiska gemenskapen.
2. Om inte annat följer av artikel IV-439, skall de institutioner, organ och myndigheter som existerar vid detta fördrags ikraftträdande utöva sina befogenheter enligt detta fördrag i den sammansättning de har vid den tidpunkten, så länge det inte har antagits nya bestämmelser med tillämpning av detta fördrag eller till dess att deras mandat upphör.
3. De av institutionernas, organens och myndigheternas akter som antagits på grundval av de fördrag och akter som upphävs genom artikel IV-437 skall fortsätta att vara i kraft. Deras rättsverkan skall bestå så länge dessa akter inte har upphävts, ogiltigförklarats eller ändrats med tillämpning av det här fördraget. Detta gäller även för de konventioner som har ingåtts mellan medlemsstater på grundval av de fördrag och akter som upphävs genom artikel IV-437.

De övriga delarna av gemenskapens och unionens befintliga regelverk vid detta fördrags ikraftträdande, särskilt de interinstitutionella avtalen, de beslut och avtal som företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, har fattat eller ingått, de avtal som medlemsstaterna har ingått och som gäller unionens eller gemenskapens funktionssätt eller som har samband med unionens eller gemenskapens verksamhet, förklaringarna, inbegripet sådana som avgivits inom ramen för regeringskonferenser, samt resolutioner och andra ståndpunkter av Europeiska rådet eller av rådet och sådana som medlemsstaterna i samförstånd har antagit i frågor om unionen eller gemenskapen skall också bestå så länge de inte har upphävts eller ändrats.

4. Den rättspraxis som utvecklats av Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätten om tolkningen och tillämpningen av de fördrag och akter som upphävs genom artikel IV-437 samt de akter och konventioner som antagits för deras tillämpning förblir, i tillämpliga delar, tolkningskällan för unionsrätten och i synnerhet för jämförbara bestämmelser i konstitutionen.

5. Kontinuiteten i de administrativa och rättsliga förfaranden som inletts före detta fördrags ikraftträdande skall säkerställas med beaktande av konstitutionen. De institutioner, organ och myndigheter som är ansvariga för dessa förfaranden skall vidta alla för detta ändamål lämpliga åtgärder.

ARTIKEL IV-439

Övergångsbestämmelser för vissa institutioner

De övergångsbestämmelser som avser Europaparlamentets sammansättning, definitionen av kvalificerad majoritet i Europeiska rådet och i rådet, inbegripet i fall då inte samtliga medlemmar av Europeiska rådet eller av rådet deltar i omröstningen, och kommissionens sammansättning, inbegripet unionens utrikesminister, meddelas i protokollet om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ.

ARTIKEL IV-440

Område för territoriell tillämpning

1. Detta fördrag skall tillämpas på Konungariket Belgien, Republiken Tjeckien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Estland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Storhertigdömet Luxemburg, Republiken Ungern, Republiken Malta, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Polen, Republiken Portugal, Republiken Slovenien, Republiken Slovakien, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.
2. Detta fördrag skall tillämpas på Guadeloupe, Franska Guyana, Martinique, Réunion, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna i enlighet med artikel III-424.
3. De utomeuropeiska länder och territorier som anges i bilaga II skall omfattas av den särskilda associeringsordning som anges i del III avdelning IV.

Detta fördrag skall inte tillämpas på de utomeuropeiska länder och territorier som har särskilda förbindelser med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och som inte anges i nämnda förteckning.

4. Detta fördrag skall tillämpas på de europeiska territorier vars utrikes angelägenheter omhändertas av en medlemsstat.

5. Detta fördrag skall tillämpas på Åland med de undantag som ursprungligen fanns i det fördrag som avses i artikel IV-437.2 d och som återges i avdelning V avsnitt 5 i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige.
6. Utan hinder av punkterna 1–5 skall följande gälla:
- a) Detta fördrag skall inte tillämpas på Färöarna.
 - b) Detta fördrag skall tillämpas på Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden Akrotiri och Dhekelia på Cypern endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa tillämpningen av den ordning som ursprungligen angavs i det protokoll om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden på Cypern som är fogat till den anslutningsakt som utgör en integrerande del av det fördrag som avses i artikel IV-437.2 e, och som återges i del II avdelning III i protokollet om anslutningsfördraget och anslutningsakten för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien.
 - c) Detta fördrag skall tillämpas på Kanalöarna och Isle of Man endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa tillämpningen av den ordning för dessa öar som ursprungligen angavs i det fördrag som avses i artikel IV-437.2 a, och som återges i avdelning II avsnitt 3 i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige.

7. Europeiska rådet får på initiativ av den berörda medlemsstaten anta ett europeiskt beslut om ändring av ställningen i förhållande till unionen för ett danskt, franskt eller nederländskt land eller territorium som avses i punkterna 2 och 3. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört kommissionen.

ARTIKEL IV-441

Regionala unioner

Detta fördrag skall inte hindra förekomsten och genomförandet av de regionala unionerna mellan Belgien och Luxemburg samt mellan Belgien, Luxemburg och Nederländerna, i den mån syftena med dessa regionala unioner inte uppnås genom tillämpning av nämnda fördrag.

ARTIKEL IV-442

Protokoll och bilagor

Protokollen och bilagorna till detta fördrag skall utgöra en integrerande del av fördraget.

ARTIKEL IV-443

Ordinarie ändringsförfarande

1. Varje medlemsstats regering, Europaparlamentet eller kommissionen får förelägga rådet utkast till ändringar av detta fördrag. Dessa utkast skall översändas av rådet till Europeiska rådet och tillställas de nationella parlamenten.
2. Om Europeiska rådet efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen med enkel majoritet antar ett beslut om att granska de ändringar som föreslås skall Europeiska rådets ordförande sammankalla ett konvent som är sammansatt av företrädare för de nationella parlamenten, medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, Europaparlamentet och kommissionen. Även Europeiska centralbanken skall höras när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området. Konventet skall behandla utkastet till ändringar och skall med konsensus anta en rekommendation till en konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar enligt punkt 3.

Europeiska rådet får med enkel majoritet, efter Europaparlamentets godkännande, besluta att inte sammankalla konventet när ändringarnas omfattning inte motiverar det. I det senare fallet skall Europeiska rådet fastställa mandatet för en konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar.

3. En konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar skall sammankallas av rådets ordförande i syfte att i samförstånd komma överens om de ändringar som skall göras i detta fördrag.

Ändringarna träder i kraft när de har ratificerats av alla medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

4. Om fyra femtedelar av medlemsstaterna inom en period på två år efter undertecknandet av fördraget om ändring av detta fördrag har ratificerat detta fördrag och en eller flera medlemsstater har stött på problem med nämnda ratifikation, skall Europeiska rådet ta upp frågan.

ARTIKEL IV-444

Förenklat förfarande för ändring

1. När det i del III föreskrivs att rådet skall besluta med enhällighet på ett visst område eller i ett visst fall, får Europeiska rådet anta ett europeiskt beslut om bemyndigande för rådet att besluta med kvalificerad majoritet på det området eller i det fallet.

Denna punkt skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

2. När det i del III föreskrivs att europeiska lagar eller ramlagar skall antas av rådet i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, får Europeiska rådet anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att dessa lagar eller ramlagar antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3. Varje initiativ från Europeiska rådet på grundval av punkt 1 eller 2 skall översändas till de nationella parlamenten. När invändning från ett nationellt parlament har meddelats inom sex månader från detta översändande, skall det europeiska beslut som avses i punkt 1 eller 2 inte antas. I avsaknad av invändningar får Europeiska rådet anta beslutet.

Vid antagandet av de europeiska beslut som avses i punkterna 1 och 2 skall Europeiska rådet besluta med enhällighet efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter.

ARTIKEL IV-445

Förenklat förfarande för ändring avseende unionens inre politik och inre åtgärder

1. Varje medlemsstats regering, Europaparlamentet eller kommissionen får förelägga Europeiska rådet utkast till sådana ändringar av samtliga eller delar av bestämmelserna i del III avdelning III som rör unionens inre politik och inre åtgärder.
2. Europeiska rådet får anta ett europeiskt beslut om ändring av samtliga eller delar av bestämmelserna i del III avdelning III. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen samt Europeiska centralbanken i fall av institutionella ändringar på det monetära området.

Detta europeiska beslut träder i kraft först sedan det har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

3. Det europeiska beslut som avses i punkt 2 får inte utöka de befogenheter som unionen tilldelas i detta fördrag.

ARTIKEL IV-446

Varaktighet

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

ARTIKEL IV-447

Ratificering och ikraftträdande

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Republiken Italiens regering.
2. Detta fördrag träder i kraft den 1 november 2006, förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats eller, om så inte är fallet, den första dagen i den andra månad som följer efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats av den signatärstat som sist deponerar instrumentet.

ARTIKEL IV-448

Autentiska texter och översättningar

1. Detta fördrag, som har upprättats i ett enda original på danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska, vilka texter är lika giltiga på alla språken, skall deponeras i arkiven hos Republiken Italiens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.
2. Detta fördrag får även översättas till varje annat språk som bestäms av medlemsstaterna bland dem som i enlighet med deras konstitutionella ordning har officiell ställning i hela eller delar av deras territorium. Den berörda medlemsstaten skall lämna en bestyrkt kopia av sådana översättningar till rådet som skall deponera den i sitt arkiv.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Som skedde i ... den ...
